

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

Diplomová práce

2019

Bc. Veronika Langerová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

Česká pirátská strana – strana typu Network party?

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Veronika Langerová

Studijní plán: Politologie - navazující magistr (J16P871)

Studijní obor: P (6701T008)

Vedoucí práce: doc. PhDr. Michel Perottino, Ph.D.

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 31. 7. 2019

Bc. Veronika Langerová

Bibliografický záznam

Langerová, Veronika. 2019. *Česká pirátská strana – strany typu Network party?* Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut Politologie. Katedra Politologie.

Rozsah práce: 174 915 včetně mezer celkem.

Anotace

Diplomová práce se zabývá analýzou organizační a ideologické struktury České pirátské strany. Cílem práce je zjistit a popsat, jaká je organizace ČPS. Další cíl bude zjistit, jak sebe sama strana vnímá z pohledu ideologického ukotvení pomocí dotazníků s členy strany a pomocí obsahové analýzy volebních programů z posledních voleb do Parlamentu ČR. Taktéž bude do dotazníku zapojen model vícerychlostní strany, tak jak jej definovala Susan Scarrow, zdali tato strana do tohoto konceptu zapadá. Tudíž teoretickým základem je model vícerychlostní strany, dále teoretický koncept stranické rodiny a zapojení indexu přístupnosti. Diplomová práce se dělí na šest kapitol. Nejprve představuje teoretickou část v rámci tří kapitol. Jedná se o představení modelu síťové strany, vícerychlostní strany a vykreslení České pirátské strany. Z pohledu vzniku, okolností vzniku, dále jsou představeny zahraniční významné pirátské strany. Tato teoretická část je zakončena popisem organizační struktury z pohledu jednotlivých orgánů a komunikačních kanálů. Praktická část je rozdělena taktéž na tři kapitoly. První kapitola začíná obsahovou analýzou volebního programu ČPS do voleb do PS v roce 2017 s aplikací konceptu stranické rodiny. Další kapitola se primárně týká aplikace indexu přístupnosti na stranický web strany. Poslední kapitola se věnuje vyhodnocování výsledků dotazníkové šetření, kde byl aplikován koncept vícerychlostní strany a taktéž koncept stranické rodiny. V závěru jsou vyhodnocené výsledky práce, zdali jsou naplněné cíle a zodpovězené výzkumné otázky.

Annotation

Diploma thesis deals with analysis of organization and ideological structure of the Czech Pirate Party. The goal is to find out and describe how the Czech Pirate Party looks like from organization perspective. Another aim is to find out how party interprets itself from point of view of ideological background. It is discovered by the questionnaire with members of party and by the content analysis of election programme from last general election of Czech Parliament in 2017. I apply the theoretical model of multi-speed membership party according to Susan E. Scarrow into the questionnaire. The question is if the Czech Pirate Party fits into theoretical concept. This means that the theoretical base is the model of multi-speed membership party then theoretical concept of party family and index of accessibility. Diploma thesis is divided into six chapters. Firstly it will be presented the theoretical part which

contains three chapters. First chapter represents network party model, multi-speed membership party and introduction about the Czech Pirate Party. The introduction will be about emergence of party, circumstance of emergence and then will be presented another significant foreign pirate parties. The theoretical part is finished by description of organization structure of party. Practical part is divided into three chapters as well. First chapter is about content analysis of election programme of general election of Parliament in 2017 with application of concept of party family. Next chapter is dedicated about application of index of accessibility into party website of Czech Pirate Party. Last chapter deals with evaluation of results of questionnaire where was applied the concept of multi-speed membership party and concept of party family as well. In conclusion, there are evaluated results of paper and if the goals are fulfilled and answered research questions.

Klíčová slova

Vícerychlostní strana, stranické rodiny, organizace, ideologie, pirátské strany, Česká pirátská strana.

Keywords

Multi-speed membership party, party family, organization, ideology, pirates party, Czech Pirate Party.

Název práce/ Title

The Czech Pirate Party – the Party of Network party?

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu doc. PhDr. Michelu Perottino, Ph.D. Za jeho cenné rady, připomínky a vynikající odborné vedení. Vítu Homolovi za jeho neutuchající podporu. A taktéž všem respondentů, kteří mi umožnili uskutečnit vlastní výzkum.

Obsah

Úvod.....	7
Metodologie	12
TEORETICKÁ ČÁST.....	17
1. Organizace politických stran	17
1.1 Nová forma organizace politických stran v 21. století.....	19
1.2 Vznik vícerychlostní strany.....	21
1.3 Představení vícerychlostní strany.....	25
2. Stranické rodiny	32
2.1 Koncept stranické rodiny – její vývoj a autoři věnující se tomuto konceptu.....	32
2.2 Problematika konceptu.....	37
2.3 Přehled stranických rodin.....	38
3. Česká pirátská strana.....	41
3.1 Okolnosti zrodu ČPS – zahraniční vývoj ve Švédsku a Německu.....	41
3.2 Vznik ČPS a její následný vývoj.....	47
3.3 ČPS a volební výsledky.....	50
3.4 Organizace ČPS.....	55
PRAKTICKÁ ČÁST	60
4. Obsahová analýza volebního programu ČPS do voleb do Poslanecké sněmovny 2017.....	60
4.1 Obsahová analýza volebního programu z pohledu tematických kapitol.....	60
4.2 Obsahová analýza volebního programu ČPS z pohledu tematických priorit.....	61
5. Index online- přístupnosti (accessibility)	69
6. Dotazníkové šetření.....	71
6.1 Hodnocení dotazníkového šetření - obecná část	71
6.2 Hodnocení dotazníkového šetření – jednotlivé kategorie	73
6.3 Hodnocení dotazníkového šetření – srovnání	83
Závěr.....	84
Summary	88
Seznam použité literatury	89
Přílohy	102
Seznam příloh.....	114

Úvod

Diplomová práce *Česká pirátská strana – strana typu network party?* Pojednává především o organizaci a taktéž o ideologickém vymezení členů České pirátské strany (dále již ČPS). Pirátské strany jsou fenoménem, které vstupují na politickou scénu od roku 2006. V případě ČPS již od roku 2009, kdy byla založena. Dnes ve světě působí čtyřicet sedm pirátských stran (PPI: 2019). Ale ne všechny pirátské strany jsou registrované uskupení, ale jsou to také aktivní občanské hnutí. Taktéž existují mládežnické organizace pirátů či regionální sdružení.

V posledních parlamentních volbách, konané v říjnu 2017 ČPS získala dvacet dva mandátů a umístila se tak za vítězem voleb ANO 2011 s počtem 78 mandátů a za druhou stranou Občanskou demokratickou stranou (ODS), která obdržela dvacet pět mandátů (volby.cz 2017). Tím pádem poprvé vstoupila do Polanecké sněmovny a stala se tak relevantní stranou ve stranickém systému¹.

Pirátské strany nejsou tradiční politické uskupení, více se zabývají problémy, které rezonují ve společnosti 21. století. Jako je digitalizace, kybernetická bezpečnost či globální environmentální problémy. Nyní se nacházíme v informační (či post-faktické) společnosti, která se dynamicky rozvíjí. Čím dál více se lidé upínají ke komunikaci skrze internet a to především přes různé komunikační platformy jako jsou sociální média. ČPS je velice specifická ve své komunikaci jak mezi členy, tak nečleny. Využívají k tomu své fórum, kde v podstatě může vstoupit každý, po schválení administrátora. Jelikož využívají tyto moderní komunikační technologie, je ve větší míře zajímavé a relevantní popsat a analyzovat jejich organizaci a pochopit tak celou stranu jako celek. Jedná se také především o vnitrostranické uspořádání. Klasické politické strany v České republice dodnes využívají tradiční model členství, kdy na hlavní stranické konferenci či sjezdu strany, jsou delegováni pouze vybraní členové dle stanov. Ale v případě ČPS se může každý člen účastnit Celostátního fóra a vyjádřit se. Což je v českém případě zcela ojedinělé.

V práci tudíž nebude pouze deskriptivní popis vývoje strany, ale zaměříme se na fungování celé organizace jak z pohledu členů, ale i nečlenů. Také druhá část bude tvořena studií o ideologii ČPS, skrze vnímání jejich příslušníků a taktéž nečlenů. Jelikož problematika organizační změny stran zahrnuje mnoho dalších aspektů. Již politologové Knut Heidar a Jo Saglie (2003: 222 – 223) se ve své práci *Predestined Parties? Organizational Change in*

¹ V roce 2010 získali 0,80%, v roce 2013 2,66 % (volby.cz 2010, 2013)

Norwegian Political Parties, zaměřili na tři důležité aspekty, které se pojí s organizační změnou. Taktéž tyto aspekty korespondují se Susan E. Scarrow (2015) a jejím pojetím tří dimenzí organizace (a jejího modelu vícerychlostní strany). Je to především organizace a aktivity členů. Jakým způsobem jsou členové integrováni ve straně, což řešíme v první kapitole práce. S. Scarrow se touto tématikou zabývá v rámci dimenze inkluze, kdy je otázka, zda může v rámci strany participovat každý i nečlen. Druhý aspekt se týká mechanismu rozhodování uvnitř strany, kdy se řeší otázka, jakým způsobem se má ve straně hlasovat či rozhodovat o programech strany. S. Scarrow se tímto zabývá v rámci vícerychlostního modelu strany, v otázce centralizace či decentralizace. Poslední aspekt je o komunikaci ve vztahu členů a lídra strany. Tudíž z toho vyplývá otázka, jakým způsobem strana komunikuje. Jak komunikuje lídr strany se zbytkem členů? Tímto aspektem se zabývám v rámci kapitoly o ČPS a to konkrétně v rozboru jejich oficiálních stanov. Ale vraťme se k druhému aspektu, kdy se řeší rozhodování (*decision-making*) o programovém určení strany neboli ideologie. Politické strany v rámci svých organizačních strategií vytváří programová prohlášení, kterých chtějí dosáhnout. Tato práce se nezaobírá tedy jenom fungováním vnitřní demokracie, ale také jakým způsobem je v realitě vykonávána. ČPS je velice specifická v tom, že je heterogenní v ideologickém uspořádání svých členů a podporovatelů. Proto jsem se rozhodla věnovat také ideologii v druhé části výzkumu.

V rámci teoretického ukotvení jsem se rozhodla pracovat s konceptem vícerychlostní strany (*multi-speed membership party*), který jsem využila v dotazníkovém šetření v praktické části. Tudíž jak si můžete povšimnout v názvu práce a v tezích, teoretický model měl být původně síťová strana (*network party*). Ale po delším studiu modelu síťové strany jsem se rozhodla využít v dotazníkovém šetření model vícerychlostní strany. I když tyto dva teoretické modely jsou spolu úzce provázány (viz. výše tři aspekty organizační změny). Model vícerychlostní strany byl navržen politoložkou Susan E. Scarrow v roce 2014, tudíž je více aktuální, nabízí nám širší záběr tématu organizace a celého uspořádání okolo strany jako jsou členové, ale i nečlenové. Je lépe aplikovatelný na současnou realitu pirátských stran, které jsou stále relativně nové². Dále pojímá témata, jako jsou sociální sítě či stranické weby v rámci mezistranické komunikace. Dále je s ním spojen index přístupnosti, který analyzuje záběr zapojení strany v rámci zmíněných stranických webů či zapojení strany s dobrovolníky či dárci. Model síťové strany byl představen v roce 2003 politiky Knutem Heidarem a Jo

² První pirátské strany byly založeny v roce 2006.

Sagliem. Ale v teoretické části model síťové strany ve stručnosti představím, pro pochopení změny teoretického rámce.

Jak už bylo výše zmíněno, rozhodla jsem se věnovat i stránce ideologie. Jelikož chci postihnout komplexní záběr a vytvořit studii o ČPS z více pohledů. ČPS je velice názorově heterogenní, tudíž bych tento předpoklad chtěla dokázat na datech. Rozhodla jsem se pro tuto část zvolit tradiční typologii konceptu stranických rodin dle Klause von Beymeho, který tento model představil již v díle *Parteien in Westlichen Demokratien* v 80. letech (1982). Ale jelikož se jedná o tradiční pojetí, snažila jsem se ji využít v modifikované podobě, kdy jsem ji zakomponovala do obsahové analýzy. Také jsem nenašla mnoho prací, kde by se pokoušeli jiní autoři analyzovat, do jaké stranické rodiny ČPS patří.³

Budeme tedy skrze obsahovou analýzu srovnávat program ČPS do poslanecké sněmovny, ale posléze i názory jejich členů a nečlenů skrze dotazníkové šetření. Jelikož vždy oficiální dokumenty nemusí nutně korespondovat s realitou politické strany. Jako hlavní důvod proč jsem si zvolila tohle téma, je především, že postrádám v české odborné literatuře práce na nové typy uspořádání stran a to především pirátských stran, které jsou zcela jiné. Různé práce se buď zabývali vývojem strany nebo vztahu ČPS k Pirátské internacionále (Srubař 2015). Dále také postrádám odbornou práci, která by se zabývala teoretickým konceptem vícerychlostní strany a to především ve vztahu k pirátským stran a to konkrétně k českému případu.

Nyní přejdeme k vytýčení cíle práce. Cílem bude zjistit a analyzovat, jaká je organizace ČPS. Další cíl bude zjistit, jak sebe sama strana vnímá z pohledu ideologického ukotvení pomocí dotazníků s členy strany a pomocí obsahové analýzy volebních programů z posledních voleb do Parlamentu ČR. Taktéž bude do dotazníku zapojen model vícerychlostní strany, tak jak jej definovala Susan Scarrow, zdali tato strana do tohoto konceptu zapadá. Proto jsem si stanovila dvě výzkumné otázky:

1. Jak členové, registrovaní příznivci, odběratelé, podporovatelé/dobrovolníci vnímají samotnou stranu ČPS v rámci organizace? Spadá ČPS do modelu vícerychlostní strany?

³ Jakub Srubař a jeho bakalářská práce – Česká Pirátská strana – geneze a vztah k Pirátské internacionále, se zde zabýval stranickými rodinami ve vztahu k pirátským stranám. Kdy je připodobňoval nejbližší k zeleným stranám. Poté dále, že můžeme považovat pirátské strany za single-issue strany. Což sám autor poté vyvrátil na jejich programu a aktivitách (2015).

2. A jak se sebe sami vnímají členové, registrovaní příznivci, odběratelé, podporovatelé/dobrovolníci ČPS v rámci ideologického ukotvení?

Tudíž co se týče metodologie, se bude jednat o směs kvantitativní a kvalitativního výzkumu. Bude využita obsahová analýza, kdy bude použit pro tento účel volební program do posledních parlamentních voleb, dále stranický web České pirátské strany, kde probíhá velká část komunikace. Bude analyzován dle indexu online- přístupnosti (*accessibility*). Tento index ukazuje, jak moc stranické internetové stránky umožňují tři typy aktivit strany: vstup do strany (*joining*), věnování daru (*donating*), dobrovolnictví (*volunteering*). Relevantní je zde také Celostátní fórum, kde se rozhodují stěžejní záležitosti strany. V další části bude aplikován teoretický model vícerychlostní strany a to na základě dotazníkového šetření s členy strany, registrovanými příznivci, odběrateli, podporovateli/dobrovolníky. Budu usilovat o výzkumný vzorek dvaceti respondentů, který bude rozeslán elektronicky. Detailněji se budu věnovat metodologii v teoretické části.

Pokud jde o strukturu práce, tak se práce dělí na úvod, metodologii, závěr a šest kapitol. Nejprve v teoretické části začneme kapitolou s názvem *Organizace politických stran*. Kde se věnujeme představení modelu vícerychlostní strany. Vysvětlíme zde okolnosti vzniku tohoto modelu s historickým vývojem v souvislosti úpadkem členství ve stranách. Mým primárním zdrojem je kniha *Beyond Party Members: Changing Approaches to Partisan Mobilization* (2015) od Susan E. Scarrow. Dalším zdrojem je práce od Helen Margetts s názvem *Cyber Party* (2001). Jelikož se zabývá podobnou tematikou. Budou představeny i negativní aspekty při použité vícerychlostní strany, jako je přílišná volná vnitrostranická struktura ve smyslu hlasování. Druhá kapitola s názvem *Stranické rodiny* bude pojednávat, jak je z názvu patrné o představení tohoto konceptu. Primárním zdroje je práce od Klause von Beymeho *Parteien in Westlichen Demokratien* z roku 1985. Dále zde budou představeny i jiné typologie stranických rodiny, jelikož se autoři snažili modifikovat tento model na země střední a východní Evropy. Je to především Paul Lewis a jeho práce *Political Parties in Post-Communist Eastern Europe* (2000). Dále práce od Michaela Gallaghery, Petera Maira a Michaela Lavera z díla *Representative Government in Modern Europe* (2001). Dále se zde seznámíme s problematikou konceptu a na závěr budou představeny jednotlivé stranické rodiny.

Ve třetí kapitole s názvem *Česká pirátská strana*, se budeme podrobně věnovat vysvětlení okolností, proč pirátské strany vznikají. Stěžejní případy budou Německo a Švédsko, jelikož byly založeny jako jedny z prvních a další pirátské strany velice ovlivnili. Zde především vycházím ze stranických webů daných zemí či tehdejších dobových medií. Dále se pak zaměřím podrobně na vývoj ČPS a jejich volebních výsledků. Stěžejní část této kapitoly, tvoří podkapitola s názvem *Organizace ČPS*. Zde mým primárním zdrojem jsou stanovy ČPS. Jelikož je zde jasně definováno, jak funguje celá strana od místního oblastního sdružení po celostátní fórum. V poslední řadě budou představeny hlavní informační systémy, jelikož jsou stěžejní pro organizaci a komunikaci ČPS. Následně bude rozpracovaná praktická část, která začíná obsahovou analýzou volebního programu z roku 2017.

Pátá kapitola s názvem *Index online- přístupnosti (accessibility)*, dále navazuje na vícerychlostní model, tudíž vycházím opět z práce Susan Scarrow, který aplikuji na stranický web ČPS. V poslední kapitole v analytické části budou představeny výsledky dotazníkového šetření. Budou zde prezentovány odpovědi a dojde k interpretaci výsledků. V závěru práce budou zhodnoceny vytýčené cíle, které byly stanoveny, a dojde k celkovému zhodnocení a komparaci obsahové analýzy, indexu přístupnosti a výsledků dotazníkové šetření.

Metodologie

Tato kapitola se zabývá metodologií práce. V praktické části se nejprve věnuji obsahové analýze volebního programu do Poslanecké sněmovny v roce 2017. Do obsahové analýzy jsem zakomponovala kategorie, které vychází z jednotlivých stranických rodin dle Klause von Beymeho. Ke každé stranické rodině jsem stanovila podkategorie, které jsem si sama vytvořila, tak aby nejlépe odpovídali dané ideologii stranické rodiny a bylo to také aplikovatelné na politiku 21. století (viz. příloha č. 4). Jelikož se politické strany či hnutí neustále vyvíjejí a jsou dynamické, jako například dnešní komunistické strany nejsou totožné s komunistickými stranami z 20. let minulého století. K tomuhle jsem tedy také přihlížela. Tyto podkategorie specifikují dané hodnoty, které se nejlépe vztahují ke stranické rodině. Volební program má celkem 15 kapitol a krátký úvod. V rámci obsahové analýzy se budu zabývat *policy* volebních programů, takže se zaměřím na jejich obsahový význam. Konkrétně budu využívat konvenční obsahovou analýzu, kdy já jako výzkumník budu vytvářet kódovací strategie pomocí vytvořených podkategorií. Budu využívat kódovací jednotku kvazivětu, která vyjadřuje myšlenku či tvrzení. Tudíž se může jednat o jednu větu, či několik spojení vět. Kvazivěta je hodnocena dle kontextu a významu tvrzení. Budu taktéž počítat četnost výskytu každé podkategorie a následně vypočítám procentuální podíl. Následně vyhodnotím každou jednotlivou kapitolu programu a vytvořím tabulku dle těchto kapitol a bude zde zaznamenán přesný počet vyhodnocených kvazivět.

Při tvorbě metodologie obsahové práce jsem vycházela z již vytvořených postupů, které jsem si jako já výzkumník upravila k dané oblasti výzkumu. Dle Krippendorffa (2013: 4) jeden z možností vnímání obsahové analýzy je přístup, kdy badatel si musí vytvořit vlastní metodologii. Dle přípravy, zpracování a zhodnocení dat. Já si zvolila konvenční obsahovou analýzu, kde výzkumník vytváří kódovací strategie z daného textu. Jelikož zkoumám četnost výskytu daných podkategorií, jedná se o kvantitativní způsob analýzy. Tento způsob může být použit pro velké množství materiálů, a to konkrétně dokumenty politických stran pomocí dané strategie. V našem případě se jedná o kódování volebního programu ČPS do Poslanecké sněmovny. Jelikož politické dokumenty se v současnosti stali relevantní součástí výzkumu obsahové analýzy. Dle autorů (Alonso, Volkens, Gómez 2012) se v politologii využívá obsahová analýza ke třem různým typům bádání. Jednak k výzkumu z pohledů důvodu vzniku, efektu a interní analýze. Interní analýze je nejvíce využívána. Také, ale můžeme díky obsahové analýze sledovat ideologické zázemí dané strany a jejich pozice k jednotlivým tématům. Což bylo také mým záměrem. Kódování politických programů či jiných stranických

materiálů je snadné z důvodu, že již dnes jsou materiály dostupné a samotné provedení analýzy nemusí být finančně náročné. Jednotlivé analýzy můžeme opakovat. Další výhodou je, že můžeme zkoumat časový vývoj politické strany, skrze analýzu dalších stranických programů a lehce pak můžeme identifikovat případný posun k jednotlivým tématům politických stran.

Poměrně často využívaná kvantitativní metoda pro analýzu volebních programů je *Comparative Manifesto Project* (CMP). Není to nová metoda, tento projekt již započal v roce 1979. Jejich cílem bylo srovnat pozici politických stran ve Spojených státech amerických a ve Velké Británii během druhé světové války. CMP kódovací schéma bylo utvořeno tak, aby pomohlo badatelům definovat tematické oblasti, na které se dané politické strany zaměřují. A na základě toho můžeme zjišťovat pozice jednotlivých partají (Alonso, Volkens, Gómez 2012). Dle CMP metody jsou dané určité data sety, na jejichž bázi jsou stranické programy kódovány manuálně. Dále měření metodou CMP se rozdělí do kvazivět (jak jsem již vysvětlila v mém případě). Dle CMP modelu se kvazivěta přiřazuje k 57 kategoriím, které se rozdělují do sedmi tematických okruhů (Eibl 2014: 24 - 25). Já jsem tedy modifikovala tematické okruhy do kategorií stranických rodin a vytvořila jsem 59 podkategorií. Výsledky kódování nám umožňují tři různé druhy srovnání. Můžeme porovnávat rozdíly mezi jednotlivými politickými stranami a jejich názorům k daným politickým tématům, dále můžeme zkoumat proměnu v čase pro danou stranu. V poslední řadě mezinárodní srovnání jednoho typu strany anebo stranické rodiny, což je náš případ (Mansfeldová 2003). Metodika CMP je a byla modifikovaná v různých formách. Například se jí zabýval Otto Eibl v kapitole *Volební Programy* v publikaci *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*. Významné práce, kdy byla použita metodika CMP v modifikované formě, je v článku Hlouška a Procházkové s titulem *Významnost tématu evropské integrace: obsahová analýza programů českých stran pro parlamentní volby 2006 a 2010*. Můžeme jej, ale nalézt v bakalářských či magisterských pracích⁴.

Co se týče limitů, či problémů se spolehlivostí výsledků. Tak to může spočívat v problému, že program je kódován jedním výzkumníkem v jednom čase, tudíž může docházet ke zkreslení výsledků. Je to tedy dáno subjektivním pohledem výzkumníka, jaký

⁴ Šimonová, Michaela. 2016. *Volební programy českých politických stran pro volby do Evropského parlamentu v roce 2014 z pohledu konceptu druhořadých voleb*. Brno: Fakulta sociálních studií.

význam přiřkládá kvazivěťe a do, které kategorie kódovanou jednotku přidělí. Ale tím, že budeme pečlivě číst jednotlivé kapitoly programu a důkladným porozumíme obsahu, tak špatnému kódování můžeme předcházet.

Následně v další kapitole se budu věnovat analýze stranického webu, abych pochopila jejich komunikaci a organizaci s potenciálními členy, registrovanými příznivci, podporovateli či dobrovolníky. Tudíž abychom mohli ohodnotit rozsah stranických aktivit ČPS, použijeme index online- přístupnosti (*accessibility*). Tento index ukazuje, jak moc stranické internetové stránky umožňují tři typy podpůrných aktivit a to jsou: vstup do strany (*joining*), věnování daru (*donating*), dobrovolnictví (*volunteering*).

- a. Přístup vstupu do strany (*joining*) popisuje, jak moc rychle může potenciální zájemce získat informace navštívením webu, jak se může přidat, nebo zdali tam rovnou vyplní registraci.
- b. Přístup věnování daru (*donating*) popisuje, jak moc může potenciální donor pomoci navštívením stranického webu.
- c. Přístup dobrovolnictví (*volunteering*) značí rozsah, jak moc webová stránka partaje podporuje osobní politické zapojení (2015: 146).

Každá z těchto tří sekcí, lze ohodnotit na škále 0 -3.

- a. Co se týče přístupu vstupu do strany, tak hodnota 0 je zdali na stranickém webu, nenalezneme žádné informace o tom, jak se přidat ke straně. Hodnota 1 je přisouzena, zdali se na stranickém webu nemůžeme online přihlásit. 2 – již se můžeme registrovat, tak že si vytiskneme pdf formulář a zašleme ho emailem či požádáme o více informací touto formou. Hodnota 3 nabyde v případě, kdy můžeme online přímo na webové stránce zaregistrovat.
- b. V této sekci hodnota 0 je v případě, kdy nezjistíme, jak přispět straně. Hodnota 1 je dána, když nám poskytnou emailovou adresu, jak poslat peníz, či rovnou bankovní účet. Hodnota 2 je v případě, kdy mohu jen online přispět nebo jen přispět formou sms. Nejvyšší hodnota 3 je za situace, kdy mohu použít obě tyto možnosti a vybrat si.
- c. V této poslední sekci index vychází v hodnotě 0, pokud se potenciální podporovatel, nedozví zcela nic, jak může dobrovolně podpořit stranu. Index 1 je v případě, kdy mohu podpořit stranu buď jen *on-line* nebo *off-line*. Hodnota 2 je už za situace, kdy si mohu vybrat z těchto dvou možností. A hodnota 3 je, kdy nabídnuta online forma, kdy rovnou vyplním dotazník nebo jsem rovnou odkázán na email, kde se zapíšu jako

dobrovolník strany (2015: 155). Tento index přístupnosti bude vypočítán v analytické části práce.

V poslední kapitole praktické části se budu věnovat vyhodnocováním dotazníkového šetření. Jak si můžete povšimnout v tezích, původní záměr měl být polostrukturovaný rozhovor s členy ČPS. Ale jelikož jsem chtěla postihnout celý organizační model strany i s nečleny, tak by rozhovory byly časově velice náročné a komplikované. Proto jsem přešla k variantě dotazníku. Jelikož dotazník byl vytvořen online formou *Google forms*. A proto jeho následné šíření bylo flexibilní, jednoduché a finančně nenáročné. Sama jsem oslovila potenciální respondenty prostřednictvím facebookových skupin, kde se členové, podporovatelé a dobrovolníci sdružují. Dále jsem oslovila i studenty Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity Karlovi, zdali zde neobjevím další možné respondenty. Dotazníkové šetření bude probíhat od 1.6 – 30. 6. 2019. Dotazník jsem vytvářela tak, abych mohla, co nejlépe získat odpovědi na výzkumné otázky. Dotazník se skládá z obecné části, které je totožné pro všechny kategorie (celé vyhotovené dotazníku je v příloze č. 5). Jedná se o otázky na základní demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, status ve straně). Všechny čtyři otázky měli uzavřené odpovědi. Jelikož tato práce pojednává o organizaci ČPS a jejich členech a nečlenech, tak jsem dotazník dále rozdělila na části, podle statusu ve straně, pomocí filtrů. Ale filtrované část se týká jen organizačních otázek. Pro členy, registrované příznivce, odběratele a podporovatele/dobrovolníky je část věnované ideologii je totožná. Skládá se z pěti otázek, první otázka byla filtrační, jelikož pokud bude odpověď ano, bude respondent odkázán na podotázku a v případě negativní odpovědi, otázka se nezobrazí. V posledním dotazu jsem zvolila formu otevřené otázky, jinak zde figurovali uzavřené odpovědi. V druhé části dotazníku s názvem *Organizace*, je tato část pro každou kategorii jiná. Nejdelsí část je věnované členům strany. Opět se zde vyskytují uzavřené otázky s výjimkou dvou otevřených otázek. Typy otázek jsou pro každou kategorii již pak totožné.

Co se týče vytvoření jednotlivých kategorií, tak jsem vycházela z modelu vícerychlostní strany dle Susan E. Scarrow (2015). V tomto modelu (kterému se věnuji v teoretické části detailně) se dle autorky vyskytují různé formy participace. Netýká se to jenom tradičních členů ve straně. Ale jde také o finanční podporovatele nebo o lehčí formu členství. Tak jsem dotazované kategorie vytvořila tak, aby to odpovídalo teoretickému modelu, ale také současné realitě forem participace v rámci České pirátské strany. Aby to pak bylo lehce aplikovatelné a zároveň, jsme měli data vztahující se na danou problematiku. Proto jsem vytvořila kategorie: členové, registrované příznivci, odběratele a podporovatelé/ dobrovolníci. Členové odpovídají

v teoretickém modelu vícerychlostní strany tradiční formě členství. Registrovaný příznivec odpovídá lehčí formě členství (*light membership*). Dále odběratel je totožná s kategorií nové publikum (*new audience*), jelikož pouze odebírá novinky o straně, tak se jedná o jednostrannou komunikaci. Poslední kategorie podporovatelé/dobrovolníci jsem vytvořila tak, jelikož Susan Scarrow se explicitně o dobrovolnících nezmiňuje, ale tvoří významnou základnu pro fungování ČPS. Proto jsem si ji rozhodla dát dohromady s podporovateli, jelikož se jedná v obou případech o dobrovolnou podporu strany bez očekávání vstupu do strany. Podporovatelé odpovídají kategorii v modelu vícerychlostní strany taktéž podporovatelům (*sustainers*). V části věnované organizaci, jsem aplikovala dotazy explicitně směřující na model vícerychlostní strany. Dále na komunikaci a motivaci jednotlivých kategorií.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Organizace politických stran

Jak už bylo vysvětleno v úvodu práce, došlo zde ke změně teoretického modelu, i když jsou tyto dva modely spolu provázány, tudíž jsme se od tématu neodchýlili. Téma organizace ČPS je, ale neměnné, a proto nejprve představím model síťové strany (*network party*), jak jsem již vysvětlila v úvodní části. Vycházela jsem článku *Předurčené strany? Organizační změna v Norském politickém systému (Predestines Parties? Organizational Change in Norwegian Political Parties)* od politologů Knut Heidar a Jo Saglie z roku 2003. Analyzují zde změny, které se týkají vztahu mezi Norskými politickými stranami a jejich členy. Všimají si, že dochází k posunu od masových stran k modelu síťové strany. Mnoho praktik a organizačních struktur zůstává, ale zároveň vznikají síťové (*networking*) struktury jako nový ideál (Heidar, Saglie 2003: 219). Zaměřují se na organizační uspořádání a praktiky, což znamená – organizaci a aktivity členů, stranickou komunikaci a rozhodovací mechanismy. Vychází z rozhovorů z hlavních sedmi politických stran v Norsku a navíc se věnují stranickým dokumentům (Heidar, Saglie 2003: 220). Došli k tomu v rámci tendence stran, mít čím dál více slabší formální organizační strukturu, otevřenou k méně striktnějším hranicím mezi vnitřními a vnějším procesy strany.

Co se týče vytvoření modelu síťové strany, tak vychází z modelu Koole z roku 1994. Kdy prezentuje svůj model – moderní kádrové strany. Ten je postaven na starém tradičním modelu, ale je zároveň k opozici ke kartelové straně. Cílem je postihnout kombinaci vnitřních a vnějších vlivů změn a také prolínání tradiční a nové stranické formy organizace. Označení masové již není vhodné pro současné strany, jelikož dochází k úpadku zájmu o klasické členství. Dále si autoři (2003: 222) myslí, že označení kádrové implikuje chybné označení směrem ke starým leninistickým stranám. Proto sami navrhli označení síťová strana (*network party*)

Hlavní charakteristiky, které jsou adaptovány od Kooleho jsou:

1. Predominance profesionálních lídrů skupiny
2. Vedení je ukotveno v parlamentních skupinách strany (nebo ve vládě), ale kompetence vedení jsou stále formálně svázané ke stranické organizaci a jejich členům
3. Nízký počet členů, ale členové jsou stále relevantní
4. Strany bojují o maximalizaci hlasů, ale bez oslabení jejich politického profilu

5. Strana udržuje organizaci jako základ pro debatování a rozhodování o nových programech a rekrutace nového vedení
6. Stranické programy a strategie jsou vyvíjeny v neformálních stranických sítích s menším důrazem na formální organizační procedury v tradičním pojetí masových stran
7. Strany spoléhají na kombinaci soukromého a veřejného financování

Po studiu síťové strany a modelu vícerychlostní strany, jsem usoudila, že model Susan Scarrow je mnohem lépe rozpracován a více se hodí na realitu pirátských stran a jejich organizační uspořádání v 21. století. Ale i když využijeme model Scarrow, tak stále se zaměřujeme na tři aspekty, které pojímá i model síťové strany, jako je otázka důležitosti členství, strana jako fórum v rámci rozhodování a debaty o politickém směřování strany a vznik nových neformálních sítí v komunikaci. Tudíž se od modelu síťové strany úplně neodvracíme. Stále se bavíme o typu stran, která má rozvolněné organizační struktury oproti tradičním stranám. Komunikují taktéž pomocí moderních technologií a více různých komunikačních kanálů. Plus taktéž rozpracovává nové formy afiliace či nová forma zapojení v rámci organizaci strany.

1.1 Nová forma organizace politických stran v 21. století

Politoložka Susan E. Scarrow ve své knize *Beyond Party Members: Changing Approaches to Partisan Mobilization* (2015) se věnuje současnému trendu, kdy z politických stran odchází její vlastní členové a tradiční typ založený na členství (membership-based) přestává mít dominanci. Jen pro připomenutí, po celou dobu se bavíme o stranách v evropském kontextu. Politické strany založené na klasickém členství vznikaly v 19. století a začaly v té době mít stále větší roli v rozvíjejících se demokraciích. V polovině 20. století se tento typ strany založené na členství, začínal postupně ustavovat jako ideál v organizaci strany v parlamentních systémech. Členství se začalo vnímat jako institut, které posiluje volební demokracii ve vztahu občanů a jejich vykonavatelů (governors). Přinášelo to výhodu v tom, že se posílila participace ve volbách. Skrze mobilizaci chudších vrstev občanů. Samozřejmě tomuto modelu, jak již bylo zmíněno, předcházeli tradiční masové strany. Který dle Duvergera (1954) byl v industriální době nejvíce efektivním modelem. Zastaralé kádrové strany to pochopili a okopírovali tento model především od levicových stran. K dalšímu vývoji došlo v 60. letech minulého století, kdy dominanci převzal po masových stranách, model catch-all strany (Kirchheimer 1966). Pak přišel významný model v 90. letech kartelová stran podle Katze a Maira (1995). Ale stále to byly strany, které těžili z tradičního členství a klasických organizačních struktur.

Nyní se ocitáme v 21. století a tento organizační model ztrácí svou prvotní pozici. Velká část stran čím dál více ztrácí své členy. V ČR se to například týká ČSSD, které v září v roce 2017 mělo 19 221 členů a březnu roku 2018 již ztrácelo své členy a počet klesl na 17 683 straníků (irozhlas.cz 2018⁵). Počty sociálních demokratů klesají od roku 2009, kdy členská základna dosáhla 24 497 lidí (idnes.cz 2017⁶). Autorka si pokládá otázku, zdali je tento trend přímou příčinou úpadku demokracie obecně či zdali je to jenom jeden z jejich symptomů? Ale tohle není cíl mé práce, proto se zaměříme na trend úpadku zájmu o stranický život. Není to zcela nic nového. Již jiní (Van Biezen et al 2012⁷) zaznamenali úbytek členů ve straně v západních demokraciích. V 70. – 80. letech minulého století některé strany, zažívají první odliv členů. Susan Scarrow (2015: 3-5) vnímá pokles členů především jako krizi pro politiku samotnou, ne jenom pro samotné jednotlivé politické strany. Konečný důsledek

⁵https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pocty-clenu-ve-stranach-volby-do-poslanecke-snemovny-2017-narust-poctu-clenu_1806100600_hm

⁶ https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cssd-ubytek-clenu-socialni-demokrate.A170307_094157_domaci_fka

⁷ Van Biezen, Ingrid, Peter Mair, and Thomas Poguntke. 2012. Going, going... Gone? The Decline of Party Membership in Contemporary Europe. *European Journal of Political Research*, 51(1): 24 - 56

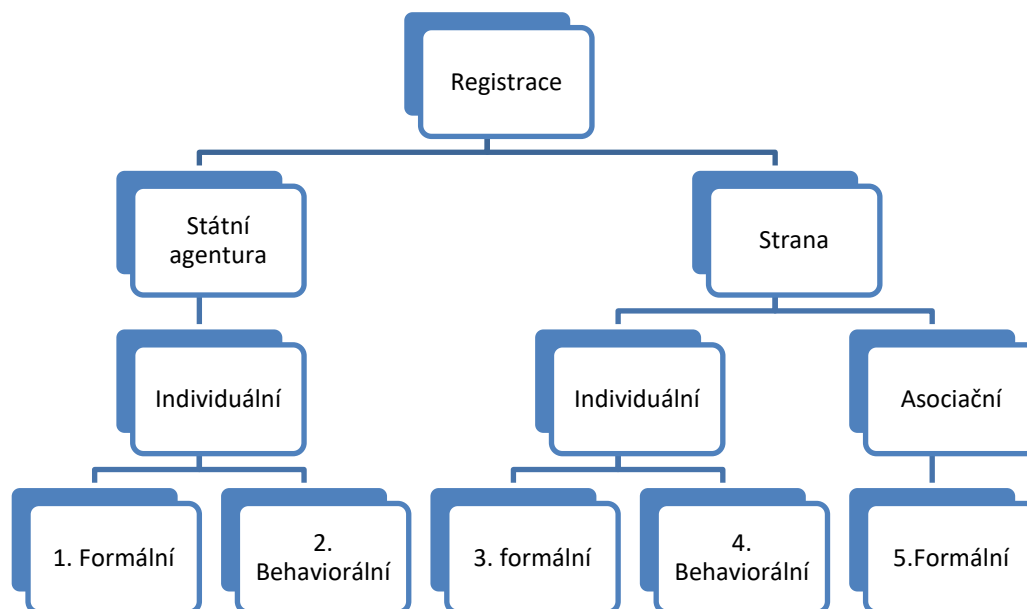
těchto změn ukáže, jak na to politické partaje zareagují a jaké možnosti participace a prostředků využijí.

Ale než přejdeme k samotnému tématu změny organizační formy uvnitř politické strany, tak si musíme stanovit otázku, co termín členství ve straně (party membership) znamená? Je to dáno odpověďmi na tyto otázky.

1. Zda si politická strana spravuje své členy či je to spravováno státem? Například ve Spojených státech amerických to spravuje samotný stát.
2. Jedná se o členství individuální či je přidruženo v asociaci?
3. Je členství ve straně definováno formálními termíny (například kvůli placení členských příspěvků) nebo je považován jen jakýsi psychologický doplněk? (například loajálním hlasováním)

Susan Scarrow všechny tyto typy rozdělila do několika skupin a dodává, že všechny mohou koexistovat společně. Ale my se budeme zabývat nejvíce typem 3. a 4. Typ 3 je nejvíce spojen s masovými politickými stranami a nejvíce užívaným druhem v západních parlamentních demokraciích.

Druhy členství ve straně

Zdroj: Susan Scarrow 2015: 6

1.2 Vznik vícerychlostní strany

Výše uvedené změny zapříčinili, že politické strany, začali reagovat a zkoušet nové strategie, aby se k nim připojovali potenciální noví členové. Susan Scarrow (2015: 30-32) shrnuje šest hlavních způsobů, jak se k uskupení připojit.

1. *Tradiční individuální členství* – tento druh, jak z názvu vyplývá, je tradiční a typický pro masové strany. Člen v něm má nejvíce politických práv, ale zároveň přináší největší závazky. Musí platit členské poplatky, také často musí podepsat deklaraci, že souhlasí s principy politické strany. Členství je exkluzivní, takže nemůže být člen v jiné straně.
2. *Lehčí forma členství (light membership)* – tento druh je také někdy označován, jako přítel či podporovatel strany (party friend) nebo jako sympatizant, dle autorky je to členství druhé třídy po tradičním. V této formě se platí menší poplatky, to totéž přináší menší benefity a to hlavně politické. Jako například nemohou kandidovat za stranu, ale mohou občas volit v rámci mezistranického hlasování. Členové strany mohou také lehčí formu členství vnímat jako potenciální bránu pro budoucí plnohodnotné členství ve straně. Takže je tento status viděn jako dočasný a dávají těmto podporovatelům čas na rozmyšlenou.
3. *Kyber členové (cyber members)* – v tomto dalším druhu participace, jsou virtuální členové formálně registrovaní jako podporovatelé strany. Připojili se skrze stranickou webovou stránku nebo jiný online portál. Ale v některých politických stranách může platit, že tito kyber členové musí podepsat proklamaci, že souhlasí s politickými cíli strany. Tento druh tedy může zahrnovat tradiční členy, kteří mají práva a povinnosti klasického členství. Ale hlavní rozdíl je, že se registrovali přes online portál lokální pobočky strany (*online cyber branches*). Kyber členové často podporují používání online nástrojů k vedení kampaně pro jejich stranu, aby tak mohli rozšiřovat hlavní cíle strany. Mohou tak získat benefity jako přístup ke stranickému webu a mohou tak participovat na budování jejich webové platformy či jejich sociální sítě (Facebook, Twitter, Instagram). Dále strany vytvářejí online komunity, mnoho z nich se pak rekrutují tradiční členové. Takové experimenty jako jsou online komunity, se označují *nettivist* – od Norské strany práce, nebo síťové akce (the Action Network) od britské strany liberálních demokratů. Tato oblast je velice proměnlivá a je tu stále prostoru pro nové experimenty. Možnosti a limity kybernetického členství byly jasně demonstrovány novými stranami, jako je Německá pirátská strana nebo italským hnutím

Pěti hvězd. Němečtí piráti vytvořili v roce 2006 online fórum jako centrální platformu, kde se mohou členové či nečlenové prakticky vyjádřit na wiki fóru či na blogu strany. Jejich diskuze mohou být čteny všemi, ale pouze členové mohou volit či hlasovat. Tento nástroj umožňuje debatu a participaci, ale také nese jistá negativa, jako nehierarchičnost či moc volné struktury, což může být těžko ovladatelné, když strana začne působit na národní úrovni (Theile 2009⁸). Ale jejich rychlý nárůst ilustruje velký potenciál pro tento typ stran, které využívají ne-geografické sítě, které stimulují politickou debatu a participaci. Ale v další kapitole bude tento konkrétní případ rozveden a budou demonstrována problémy Německé pirátské strany, která přímo souvisí s volnou strukturou vedené této formace.

4. *Podporovatelé (sustainers)* – tito podporovatelé strany se liší od předešlých, tím že nemají žádné povinnosti či závazky. Stranu podporují nejčastěji finančními dary, které mohou být malé, jednorázové, nebo také opakující se jednou za měsíc, skrze nastavené automatické platby skrze jejich banku, nebo to naopak mohou být velké dary. Také často přispívají pomocí sms zpráv a tak také poskytují své kontaktní informace, což strana může využít.
5. *Přátelé a podporovatelé ze sociálních médií (social media followers and friends)* – tento druh je čistě digitální formou komunikace a podpory strany. Pro stranu to vytváří síť okruhu jejich přátel ze sociálních sítí. Je to efektivní a ekonomické pro obě strany. Přátelé strany nic neplatí, jen obdrží zprávu ze strany partaje skrze sociální média nebo přes blog. Tyto sociální média slouží k dvojstranné komunikaci. Což může strany využít např. k hlasování na nějaké téma a získávají tak cenné data.
6. *Nové publikum (new audience)* – tato forma se liší od předešlých, tím, že dochází k jednostranné komunikaci. Podporovatelé v této kategorii si sami zažádají o newsletter či o každé nové oznámení od politické strany. Ti, co se také registrují na stránickém webu, se stávají součástí širšího publika. Ale nejsou to registrovaní členové a tak se stranou nemohou zahájit přímou komunikaci. Hlavní důvod, proč strana podporuje tuto formu přidružení, tak že tato cílená komunikace může později zmobilizovat tohle širší publikum. Tím, že tito podporovatelé dál šíří názory strany a, nebo se o tom baví s dalšími lidmi a může tak rozšiřovat pole podporovatelů.

⁸ <https://www.spiegel.de/international/germany/fighting-for-internet-freedom-pirate-party-makes-bid-for-german-parliament-a-632876.html>

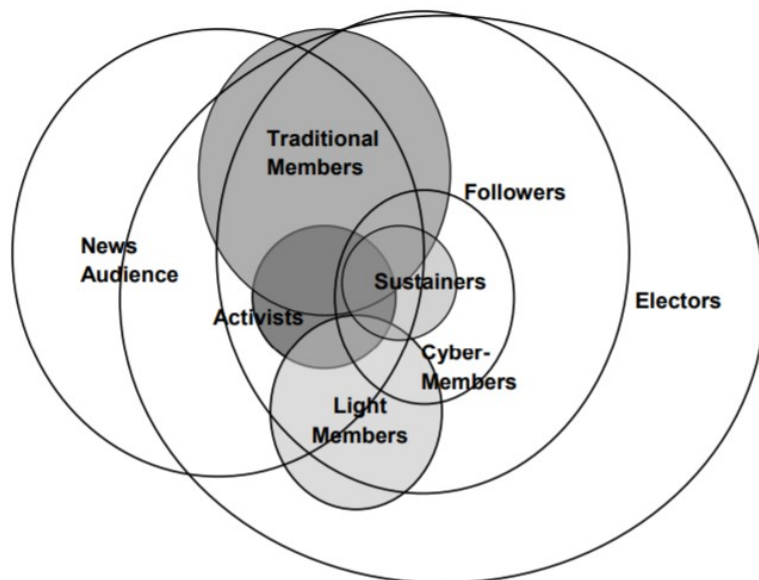
První tři formy mají určité podobnosti a to, že mají silnější vazby a jsou více loajální podporovatelé strany, než tři další formy. Tyto kategorie nemají žádné povinnosti či závazky vůči straně. Susan Scarrow se inspirovala od Maurice Duvergera (1954⁹) dle jeho modelu čtyř vrstvého kruhu, kde popisoval tehdejší stranickou participaci. Jmenoval ve své práci militanty, členy, podporovatele a voliče. Sama tak navrhla model¹⁰, kde se všechny tyto formy objevují a překrývají. Susan Scarrow (2015: 32) sama připouští, že je to pouze zobrazení určité reality a nemůže přesně zobrazovat skutečnost, jak se lidé přidružují. Ti, co se vyskytují ve vnitřní straně kruhu, nemusí patřit automaticky do všech vnějších forem. Což znamená, že velikost skupiny se nemusí nutně zvětšovat, když se přesouváme od vnitřní strany k vnější.

Tento model na rozdíl od Duvergera vnímá podporovatelské aktivity jako proměnlivé. To znamená, že lidé mohou měnit svůj stupeň participace v rámci krátkého času. Což implikuje, že pokud chceme zkoumat individuální zkušenosti v rámci stranických aktivit, tak nám nebude stačit krátký nástin, ale musíme se zabývat stranickými aktivitami v rámci několika různých volebních období. Další podstatný rozdíl mezi Scarrow a Duvergerem, je v míře přisuzování aktivity různých skupin. V Duvergerově modelu je nepřímý vztah mezi úrovní stranické aktivity a velikostí skupiny. To znamená, že ti, co jsou na okraji, jsou méně aktivní, ale ti, co jsou v malém vnitřním kruhu, jsou podle něj nejvíce aktivní. Scarrow (2015: 32) vnímá vysokou aktivitu napříč celým modelem. Někteří neregistrovaní podporovatelé (*supporters*) mohou být velice aktivní jménem jejich politické strany. Zase naopak tradiční členové, mohou mít slabé vazby se stranou, i když platí členské poplatky, či mohou kandidovat za stranu. Tudíž tento nový model nové organizační struktury se ve všech těchto kategoriích překrývá. Je to zobrazeno ve formě vennova diagramu. Velikost těchto různých kruhu jsou pouze nastíněny, v praxi by musela být skutečná velikost nastavena empiricky. Také by se to lišilo napříč stranami či v rámci různého času. Co by se určitě neměnilo, že se kruhy budou vždy překrývat, jelikož lidé mohou spadat do více kategorií najednou. Také jak bylo nastíněno, jsou tyto kruhy proměnlivé, tak, že se jednotlivci posouvají i během krátkého období, či mohou úplně odejít. Tyto kategorie nám charakterizují vícerychlostní stranu. Je to politická strana, která se liší od tradiční partaje. Deliberativním způsobem je spojena s rozličnými podporovateli v různých způsobech podpory či spojení, nebo prosazováním rozmanitých typů aktivit.

⁹ Political parties, their organization and activity in the modern state

¹⁰ Viz. Příloha č. 5 v seznamu příloh

Vícerychlostní model rozdělen podle způsobu participace

Zdroj: Scarrow 2014: 23

1.3 Představení vícerychlostní strany

Politické strany mohou využít tři hlavní strategie, aby mohly zvýšit počet svých členů s jejich podporovateli ze zdola.

1. Strany mohou zvýšit odměny, pokud se stanou členové tradičními straníky strany.
2. Strany mohou redukovat náklady (např. členský příspěvek).
3. Strany mohou posilnit své spojení s neregistrovanými podporovateli.

Politická strana, která využívá tyto strategie, spadá do kategorie vícerychlostní strany v přístupu o získání potenciálních členů. Tím, že si udrží klasické členství, ale k tomu vytvoří nové možnosti spojení pro jejich podporovatele, kteří by jednou mohli požadovat tradiční členství. Nyní si musíme položit otázku, jak zjistíme, co dělají politické strany proto, aby rekrutovali či oslovili své členy a podporovatele? V 21. stoletím jsou to především stranické konference, diskuze na veřejných fórech, strategie politických stran. Dále relevantním zdrojem jsou webové stránky politických stran. Je to jakýsi grafický manifest strany a tím, že je veřejný, tak je dobře dostupný pro široké spektrum lidí než klasický stranický manifest strany. Webové stránky se již nyní stali standartním nástrojem pro stranickou komunikaci. Jejich dostupnost a otevřenost pro čtení umožňuje vysoké využití pro nové zdroje pro komparativní studie ohledně praktik stranických organizací. Můžeme z nich zjistit, jak participují ve veřejném životě a jaké možnosti nabízí svým podporovatelům. Dále jsou zdrojem informací, kolik činí členské příspěvky, jak získat členství, proč se přidat atd.

Nyní už o jednotlivých výše zmíněných strategiích. Jedna z cest jak ztraktivnit vstup do strany je zredukovat náklady na vstup (členské příspěvky). Členství může vytvářet různé typy externalit, jako jsou finanční, reputační či procedurální náklady. Procedurální jsou – čas, úsilí, co se vyžaduje, na to, aby strana získala nového člena do strany. Reputační náklady souvisí s tím, jakým způsobem lidé okolo strany vnímají členskou participaci. Strana se samozřejmě snaží všechny tyto náklady zredukovat (2015: 129). Nejvíce viditelné jsou finanční náklady, které mohou snížit, tak že zredukuje pro všechny členy nebo je upraví dle současné inflace. Mohou také zacílit na nováčky, studenty či seniory. Ale strany redukuje spíše procedurální náklady než finanční. V tomhle ohledu jim pomohly nové technologie pro registraci nových členů nebo pro jejich obnovení.

Když to srovnáme s obdobím 60. let minulého století, kdy potenciální člen musel kontaktovat lokálního lídra či lokální pobočku strany skrze písemnou přihlášku či neformální cestou na různých sjezdech či konferencích stran. Co je zásadní rozdíl se současností, že lokální organizace hráli velkou roli při přijímání členů do stran. Dnes je to naopak, používají se centrální databáze díky využití nových technologií, jako jsou stranické weby a to od 90. let minulého století. Zájemce si tak lehce vyhledá, jak se přidat, co proto musí udělat. Často politické strany sami umisťují pozvánky na svých internetových stránkách s hesly jako – přidej se nyní, stan se členem apod. Co také urychluje způsob, jak se stát členem, je vyplnění online dotazníku, potenciální nový člen rovnou zaplatí vstupní poplatek online (2015: 132). Právě tato změna ve finančních technologiích zredukovala procedurální náklady. Díky nastavení automatických plateb, se stala nejvíce používanou metodou při vybírání poplatků za členství – či platební kartou nebo bankovním příkazem. Když to shrneme, tak tyto nové technologie neskutečným způsobem pomohli politickým stranám na podporu nových členů. Především podpora členství pomocí stranické internetové stránky (web-based membership), taktéž redukce procedurálních nákladů, což vede ke zvýšení nových členů virtuálním způsobem.

V poslední řadě jsou reputační náklady, které politické strany mohou redukovat. To jsou ekonomické závazky či sociální stigma, která mohou být spojena se stranickým napojením. Například někteří podporovatelé mohou vnímat členství jako neslučitelné s jejich pracovní situací. Ale to záleží na politické kultuře dané země. V některých zemích může spíše převládat názor, že je lepší být mimo politickou stranu a je tak odrazen od jakéhokoliv napojení. To také hodně souvisí s určitou skepsí k politice samotné a nedůvěře k politikům. Za doprovodu s médii, která zobrazují politiku jako něco negativního. Samozřejmě není nic černobílé a tento současný trend má vývoj a různé politické skandály přispěly a ovlivnily taktéž skepsi k politice. Což zvyšuje reputační náklady pro strany a musí si tak obhájit před veřejností, že tradiční stranický život není zastaralý a překonaný. Což také vede strany k tomu, že si musí změnit image a je to jeden z důvodů proč začínají experimentovat s novou formou stranické afiliace a stranickými aktivitami (2015: 135).

Nyní se vraťme ke konceptu vícerychlostní strany. Jsou to uskupení, které buď zvyšují svou základnu, nebo vytváří nový způsob pro nové podporovatele, nebo kombinují oba způsoby. Patří tam výše zmínění kategorie jako *light members*, *cyber-members*, *sustainers*, *followers a audience*. Jak už bylo také zmíněno, jednotlivci mohou oscilovat mezi těmito kategoriemi. V tomto smyslu spojení tradiční a nové formy vícerychlostní strany se rozchází s

konceptem kyber strany (cyber party), popsané H. Margetts (2001), jelikož nabízí diverzifikaci stranické zkušenosti a jde dál ve využití nových technologií.

H. Margetts publikovala svou práci s názvem *Cyber Party* již v roce 2001. Dle autorky (2001:2) je to další ideální typ politické strany, který vznikl a je ovlivněn díky rozvoji využívání informací a komunikačnímu technologiemi. Především díky internetu, který se stal ideální fórum pro politické aktivity. Co je pro vícerychlostní strany a kyber strany podobné, jsou faktory, které ovlivnili vznik těchto typu stran. Je to dáno především úpadkem zájmu o členství ve stranách, větší zájem o každodenní využívání internetu (pro kyber stranu je to ještě dáno se stále větším zaměřením na monotematické aktivity od 90. let minulého století). Právě na tyto výše zmíněné výzvy se kyber strany dle autorky snaží reagovat (především na úpadek zájmu o členství).

Co jsou tedy základní charakteristiky kyber strany? Hlavní klíčový prvek je využívání webových technologií k posílení vztahu mezi voličem a stranou (což je stejné i u vícerychlostní strany, ale pro kyber strany již není prioritou posílení zájmu o tradiční členství). Nábor nových členů má tedy menší prioritu než verbování nových potenciálních voličů. Typickým příkladem tohoto typu strany jsou politické strany ve Velké Británii. Již v roce 2000 strana Zelených (Green party) poskytovala národní webovou stranu *webkit*, která umožňovala lokálním organizacím strany zelených, začít vlastní kampaň na internetu a vytvořit si vlastní webovou stránku. Také tradiční politická strana – *Labour party* využila těchto technologických komunikačních prostředků na vytvoření webové stránky na posílení vazby mezi ní a voliči odkazem – *registrujte se zde jako podporovatel* a také vytvořili online formulář pro nové členy (Margetts 2001: 9-11). I když autorka představila tento nový ideální typ strany, která si již nezakládá na tradičním členství, tak dodává, že strany spadající do modelu kyber stran, by se neměli otáčet zády k tradičním cílům politických stran. Jako je rekrutace lídrů do veřejných pozic, agregace a artikulace zájmů, zpřístupnění komplikované politické reality pro voliče a podporovatele a vytváření veřejné politiky (Margetts 2001: 12).

Samozřejmě využívání hlavních strategií tohoto ideálního typu kyber strany přináší různé negativní aspekty. Je to především sociální exkluze (v článku je uveden příklad na přílišném spoléhání na vedení komunikace jen skrze internet, kdy každý občan nemá přístup na internet), ale tento argument již není platný. Používání komunikace na internetu se dnes stalo téměř samozřejmostí. Další negativní aspekt, který může nastat pro tento typ strany, je nedostatek organizační kapacity a zdrojů. Což pramení z nedostatků počtů členů, jelikož

každoroční členské poplatky tvoří velký objem pro strany (Margett 2001: 17). Politická participace založená na hlavní komunikaci skrze internet a na webových stránkách, umožňuje kyber stranám menší náklady na provoz (stranické schůze se již nemusí konat a vše může probíhat po internetu). V podstatě to umožňuje provádět politiku doma a v každou dobu. Což je hlavní pozitivní přínos pro tento model politické strany.

Ale jak bylo uvedeno, článek od H. Margetts byl publikován v roce 2001. Od tohoto roku došlo k určitému posunu těchto typů stran. V roce 2013 Florian Hartleb publikoval článek s názvem *Anti-elitářské kyber strany? (Anti-elitist cyber parties?)*. Kde se zaměřuje na dva konkrétní případy současné doby. Jedná se o hnutí Pět hvězd v Itálii a zabývá se taktéž pirátskými stranami a jako příklad uvádí Německou pirátskou stranu. Autor zde kritizuje jednostranně tematicky zaměřené strany tohoto typu, kdy za pomoci sociálních medií vedou politickou komunikaci, která je často emocionální. Zároveň vidí pozitivní přínos v rámci virtuálního aktivismu a mobilizaci občanů. Tyto nové možnosti poskytují místo pro vznik ze zdola budovaná hnutí v Evropě. Na případě těchto dvou zmíněných stran, ukazuje případ anti-elitářství s rostoucí tendencí využívání (zneužívání) nových technologií, aby zpochybnili hierarchická pravidla politiky a rozhodovacích procesů (Hartleb 2013: 356-357). Dle analýzy těchto stran jsou zaměřeny výhradně na virtuální mediální komunikaci. Hlavní znaky jsou, že v rámci virtuálního světa, jsou zde vytvářeny sociální konflikty v rámci uživatelů internetu. Stále tu existuje rozdíl mezi voličem a zastupitelem. Politická komunikace je dnes praktikovaná na více kanálech, rozhodovací proces je zde stále relevantní a členové jsou stále v něm aktivní. Navzdory stále vyššího využívání sociálních medií. Musíme mít stále na paměti, že je to analýza dvou politických stran a ne každý tímto způsobem identicky jedná. I když strany pomalu ztrácejí svou funkci a upadá zájem o členství. Tak je tu stále optimismus v rámci virtuálního aktivismu, ale také pesimismus v rámci tohoto aktivismu a jeho zpochybnění ve vztahu opravdového členství. I tak stranické organizace na tyto výzvy musí reagovat a dle autora jsou tu dva možné extrémní modely.

1. Striktní forma autoritářského vedení na příkladu Hnutí pěti hvězd.
2. Druhá forma dle Pirátské strany konkrétně na německém případě. Jako je větší míra participace za pomoci internetu, či nová forma organizace. Hnutí pěti hvězd je dle autora kombinace obou forem (Hartleb 2013: 366)

Typ současného modelu kyber strany je více a více dominantní, jelikož využívá rostoucí roli sociálních medií. Tyto strany jsou flexibilní, využívají více kanálů na politickou

komunikaci. Využívají možnosti levnější forem vedení kampaní. Zároveň je zde nebezpečí, že různé populistické strany mají lehčí způsob jak založit a vést stranu díky těmto technologiím. Otázka je, jak budou politické strany vypadat v budoucnu, jestli současný stav tradičních stran bude životaschopný. A zároveň jak velké následky to bude znamenat pro demokratický systém. Kyber- optimisté vnímají internet jako velký potenciál pro demokracii naopak kyber- pesimisté zdůrazňují potenciální hrozby pro demokracii v rámci klasické institucionální reprezentace (Hartleb 2013: 367). Na závěr autor dodává, že strany budoucnosti budou reformované strany dneška s více participativními elementy a s méně členy (Hartleb 2013: 368)

Nyní se opět vraťme k vícerychlostnímu modelu. Vícerychlostní strana sdílí společné tři charakteristiky. Je centralizovaná (*centralized*), digitalizovaná (*digital*) a vysoce přístupná (*accessible*) [Scarrow 2015: 136].

- a. Centralizovaná – tato kategorie vytváří přímý kontakt mezi národní stranou a jejím potenciálními podporovateli. Tato centralizace je charakteristická dokonce ve stranách, kde lokální a regionální organizace si stále uchovávají primární zodpovědnost pro nabírání členů.
- b. Digitalizovaná – tato kategorie značí, že jsou založené na elektronických platformách. Ekvivalentem lokálních poboček jsou kybernetické pobočky (*cyber branches*). Tyto nové spojení jako je zaslání newsletteru, blog, Facebook nebo Twitter, nejsou často oficiálně uznávány ve stanovách stran. Tudíž to nezpůsobuje žádný závazek, ale ani to nepropůjčuje žádná práva. Je to na čisté dobrovolné bázi, kdo se chce připojit. Co se týče udržování internetových stránek či jiných sociálních platform, tak to s sebou nese určité náklady. Jelikož interaktivní média vyžadují nepřetržitou pozornost a komunikační dovednosti. Často pro nové či malé strany může nastat situace, že je pro ně zpočátku obtížné, někoho najmout, aby adekvátně splňoval tyto podmínky. Ale nicméně pro strany, které si mohou dovolit start-up a tyto udržovací výdaje, digitální komunikace nabízí velkou škálou možností ve srovnání s dalšími masovými médii. Mohou tak získat nové digitální kontakty, aniž by za ně něco utratili a mít tak marginální výdaje.
- c. Vysoce přístupná – což znamená, že tato forma organizace je rychle dostupná, nenákladná nebo zcela zadarmo. Například stát se přítelem strany na Facebooku, či followerem na Twitteru, číst si blog stran, nic stranu nestojí ani samotného

podporovatele strany. Tyto způsoby spojení jsou přístupné jak pro členy či nečleny (2015:137).

V této podkapitole jsme zkoumali měnící se vztahy mezi politickou stranou a jejími členy či podporovateli. Byl představen nový organizační model vícerychlostní strany, který umožňuje efektivnější mobilizaci skrze nové formy afiliace. Tyto iniciativy mohou, ale vytvářet nové konflikty a to především mezi čelními představiteli tradičních struktur. Je také možné, že politické strany, které adoptují tyto nové možnosti, by tak mohli být více zaujati volebním výsledkem, než zachováním tradičního členství. Což v praxi znamená, že budou více hledat ne-členy, kteří by jim potenciálně mohli darovat peníze, či dobrovolníky, kteří by se mohli zapojit do participace nebo na podporu do volebních kampaní. Relevantní otázka také, ale je, zdali je tento model mnohem efektivnější než tradiční. Bohužel tohle není můj cíl práce, ale mohl by to být zajímavé téma na další výzkum. Důležité je také ukázat na datech, že v západních demokraciích, kde tradiční model založený na členech, dosáhl největšího rozvoje. Tak i v těchto zemích se pohybovala míra členů v politických stranách jen okolo 5 – 10 %. Což není nějak signifikantní číslo a jejich vazby na lokální organizace nebyli nějak pevné (2015: 209). Co je dnes změna oproti minulosti, že pasivní podporovatel může mít intenzivnější kontakt se stranou právě díky digitálním technologiím. Tento nový organizační model může také pomoci zvýšit zastoupení participace žen, mladých, či různých minorit v míře participace ve věcech veřejných. Jelikož často tyto marginálně zastoupené skupiny, nechtějí osobně chodit do lokálních poboček a registrace online formou je pro ně snadnější a přístupnější. Co se týče negativních aspektů, co může tento model přinést. Je ve stranickém hlasování. Mohou vždy hlasovat všichni členové strany, či jen dlouhodobí straníci? Je to samozřejmě na samotné straně, jakou cestou se vidá, zdali pro ni je ideál *subscriber democracy* model, která pojímá všechny členy jako základ stranické legitimacy, nebo zastupitelská demokracie (Pinto-Duschinsky 1981). Je tu tedy situace, kdy dáme možnost hlasovat všem členům, a zaplatí tímto daň, že se na finálním rozhodnutí podílí každý, což se pak samotný výsledek, se nemusí líbit stranickému vedení. Ale naopak si tak udrží své členy a ctí tak demokracii uvnitř strany. Tudiž mezistranická demokracie je charakteristická pro vícerychlostní stranu a redukuje se tímto moc elit.

Práce Susan E. Scarrow byla představena v roce 2015. V roce 2019 skupina dvou politologů Raul Gomez a Luis Ramiro publikovali článek *Limity organizačních inovací a model vícerychlostní strany: strana Podemos a její nové formy stranického členství (The limits of organizational innovation and multi-speed membership: Podemos and its new forms*

of party membership). V této publikaci se autoři zabírají, jaké následky mají tyto nové formy zapojení v rámci strany. Jedná se o případovou studii na politické straně Podemos ve Španělsku, jelikož praktikuje inovativní přístup k členství ve straně. Rozebírají zde model vícerychlostní strany a srovnávají ho s realitou uskupení Podemos. Dle autorů konsekvence těchto organizačních změn jsou stále neznámé, proto je tato otázka stále více důležitá. Podemos je poměrně mladá strana, odmítá tradiční pojem členství. Autoři zde zkoumají, zda tyto organizační změny přináší posun v propasti mezi voličem a členem (Gomez, Ramiro 2019: 534). Podemos je radikální levicová strana, která zdůrazňuje levicové socioekonomické otázky, podporují zapojení občanů a věří v procedury deliberativní demokracie. Co se týče její organizace, tak za pomoci nových forem participace zprostředkovávají masový zájem o politiku. Jsou vysoce inkluzivní s minimálními požadavky, aby se zájemce stal členem. Registrace do strany probíhá na stranickém webu online, není zde formální závazek, ale můžete si užívat spoustu výsad členství a neplatí se zde členský poplatek. V čem jdou ještě dál, žadatel nemusí mít španělské občanství a můžete být zároveň člen jiné strany (Gomez, Ramiro 2019: 536). Tedy ve srovnání s pirátskými stranami jsou ještě více inkluzivní.

Autoři (Gomez, Ramiro 2019: 543) připouští, že v kontextu vícerychlostní strany je příklad Podemos extrémní, jak v redefinici pojmu členství, tak v rozhodovacích mechanismech. Co se týče otázky sblížení voličů a členů, tak v tom případě k tomu nedochází. Autoři v rámci své práce to dokazují na datech, že participace je stále ovlivněná ideologickými závazky a cítí se blíže ke straně než voliči. Podemos nenabízí další jiný model afiliace, ale chování jejich členů vytváří de facto určité druhy vícerychlostní strany. Autoři identifikovali dle jejich výzkumu tři skupiny – přátelé (*friends/audience*), tradiční členové a militanti. V případě přátel zde reflektuje jednu z kategorií vícerychlostního modelu. Ale je zde vyvrácen předpoklad, že jednotlivé kategorie smazávají pevné oddělené linie v modelu M. Duvergera, právě naopak. Tradiční model dle Duvergera (1964) je zde stále platný. Což nás vede k otázce, že tyto nové formy organizace mají své limity a ne vždy daná očekávání dokážou naplnit. Radikální strana Podemos, jak můžeme vidět, nenaplnila očekávání od redefinice členství a nesmazala propast mezi voličem a členem. Což nás vede k tvrzení, že tuto tematiku je stále nutné zkoumat dál.

2. Stranické rodiny

2.1 Koncept stranické rodiny – její vývoj a autoři věnující se tomuto konceptu

V této teoretické kapitole se budu věnovat představení konceptu stranických rodin. Nejvlivnější koncept stranických rodin představil v 80. letech 20. století Klaus von Beyme ve svém díle *Parteien in Westlichen Demokratien*. Beyme na základě analýzy politických stran v západní Evropě vymezil deset stranických rodin, o nichž hovoří s označením jako duchovní rodiny (*party family*) [Beyme 1985: 29]. Při vytváření své kategorizace postupoval vývojově. Nejprve vymezoval jednotlivé rodiny podle toho, *jak historicky vznikaly*, také zohledňoval vliv konfliktních linií dle Steina Rokkana¹¹ a také se snažil vnímat jejich proměny v čase. Také je důležité zmínit, že Beyme typologii vypracovával v době, kdy společnost procházela pozvolným rozpadem tradičních politicko- sociálních vazeb, taktéž docházelo k proměnám historických konfliktních linií, a s tím je spojeno také růst volatility. Zároveň konec 2. světové války přinesl nové ideologie jako environmentalismus či feminismus aj. (Mair 1997, 2006 citován in Hloušek a Kopeček 2010: 16). Jak už jsem tedy uvedla Beyme představil deset stranických rodin dle analýzy politických stran v západní Evropě, byly to strany:

- Liberální a radikální,
- Konzervativní,
- Sociálnědemokratické a socialistické,
- Regionální a etnické,
- Agrární,
- Křesťanskodemokratické,
- Komunistické,
- Extrémně pravicové,
- Ekologické (Beyme 1985: 29-158)

Tyto představené jednotlivé rodiny jsou rozděleny na základě dvou kritérií. Historický původ strany a spřízněnost či podobnost jejich ideových- programových principů. Historický původ byl analyzován jako vliv podobných socioekonomických a historických okolností, ve kterých tyto jednotlivé strany vznikaly¹². Dále podobnost jejich ideových a programových principů, jsou společné sdílené hodnoty, normy a základní programové principy (Hloušek, Kopeček

¹¹ Centrum versus periferie, město versus venkov atd.

¹² Například Liberálové se vymezovali proti starým předdemokratickým režimům.

2010:16). Co je také důležité zmínit, že Beyme od toho odvozoval jejich duchovní spřízněnost, což dává těmto jednotlivým stranickým rodinám určitý společný étos (Beyme 1985:14-31).

Dle Fialy a Strmisky (1998) je možné pracovat i s touto klasifikací i v zemích střední a východní Evropy, ale samozřejmě současný vývoj jednotlivých stranických systémů je dnes už jiný než na počátku 21. století¹³. Díky svému dotazníkovému šetření, si také ověříme, jak moc je tento koncept relevantní a aplikovatelný na současný stav v zemi střední Evropy. V tomto případě je nutné upřednostňovat ideovou- programovou orientaci před původem strany. Beyme se také pokusil na počátku 90. let minulého století o konceptualizaci postkomunistické reality prostřednictvím svého konceptu. Uzpůsobil je tehdejšími měnícími podmínkami střední a východní Evropy. Politické strany z postkomunistických států rozdělil na hnutí/strany fóra, křesťanské demokraty, liberály, sociální demokraty, reformní komunisty, ekology, nacionalisty, etnické a regionální strany a funkční skupiny. Hnutí fóra neboli jak Beyme nazývá *Forumsparteien* (strany fóra), jsou zvláštní politické formace, které jsou heterogenně seskupeny, co se týče politické ideologie. Často postrádaly propracované organizační jádro a byly spojeny se spontánností lidových mas. U nás to například bylo Občanské fórum či Veřejnost proti násilí na Slovensku. Kategorii funkční skupiny byla myšlena zbytková kategorie stran, která se vyznačuje specifickou zájmovou orientací (například feministické formace). Tato typologie je relevantní ve střední a východní Evropě, ale v současnosti již moc s realitou českého stranického systému nekoresponduje (Hloušek, Kopeček 2010: 17).

Na Beymeho navázal Paul Lewis se svou typologií zaměřenou na střední a východní Evropu, ale není moc dobře propracovaná, proto se jí více nebudu zabývat (2000¹⁴). Jelikož ve střední Evropě došlo (tím myšleno - Česká republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko a Slovinsko) ke konvergenci směrem k západoevropským stranickým vzorům, tak nemusíme konstruovat nové podoby stranických rodin a můžeme tak využívat klasické západoevropské koncepty. Samozřejmě tento konvergenční proces je neukončený a neustále se vyvíjí. Od konce 90. let minulého století dochází k viditelnému sblížování rodinné identity stran ve středoevropském a západoevropském prostoru. Například v České republice došlo k výraznějšímu prosazení socio-ekonomické konfliktní linie – což je především linie mezi pravíci a levíci (Hloušek, Kopeček 2010). I když v současnosti je tato dělicí linie, čím dál více

¹³ Vznik nových stran jako ČPS, ANO 2011, Svoboda a přímá demokracie apod.

¹⁴ Lewis, Paul. 2000. *Political Parties in Post-Communist Eastern Europe*. London: Routledge.

zpochybňována. Této problematice se již věnují politologové ze západoevropských systémů již od 90. let 20. století.¹⁵ České republice během vývoje stranického systému již došlo ke krystalizaci stranického spektra. Politické strany jsou již konsolidovány, i když v roce v 2010 a 2013 došlo v českém stranickém systému k velkým změnám, jako jsou nové politické strany¹⁶ či ke zvýšení volatility. Ale i přesto se lze domnívat, že místo konstrukce nové podoby stranických rodin je možné pro střední Evropu využívat klasické západoevropské koncepty, ale samozřejmě kriticky a opatrně.

Dle mého názoru je podstatné zmínit práci Marie Demkerové (2008), která se pokusila definovat novou stranickou rodinu – *virtue parties*- strana slušnosti v českém překladu. *Virtue parties* jsou definované jako strany propagující *good governance*, občanské svobody, transparentnost či právo na individuální způsob života. Demkerová jmenuje *Piratpartiet* společně s estonskou stranou *Res Publica*, ruskou koalicí *Drugaja Rossija* a francouzským hnutím *Mouvement Democrate* (2008:13). Jistě nemůžu tomuto konceptu nevytknout originalitu a snahu definovat novou stranickou rodinu, ale když si uvědomíme, že tato práce byla napsána v roce 2008, tak se Pirátské strany teprve tvořili a Česká pirátská strana ještě ani neexistovala. Určitě nemůžu nepřiznat, že ČPS se ztotožňuje s těmito rysy *virtue party*. Ale zároveň se ČPS postupem rozvinula a získala také vlastnosti, které umožňují také tuto stranu vymezit z tohoto konceptu.

V rámci této tematiky je určitě také relevantní představit jinou konstrukci stranické rodiny pro západní Evropu. Jedná se o přístup z roku 2001 od Michaela Gallaghery, Petera Maira a Michaela Lavera z díla *Representative Government in Modern Europe*. Rozdělili tři znaky, které definují stranické rodiny. Genetický původ, transnacionální vazby, programové politiky (*policies*). Genetický původ se nijak významně neliší od Beymeho. Druhým znakem *policies* obsahuje představy, že jednotlivé politiky stran mají v různých zemích podobný obsah. Dále je představen třetí faktor, který je zcela nový oproti předchozím. Jedná se o účast na různých mezinárodních stranických federacích či multinárodních stranických skupin (např. frakce v Evropském parlamentu) [Gallagher et al. 2006: 202- 203]. V roce 1998 došlo k další snaze o doplnění, kdy Peter Mair a Cas Mudde zmiňují jako další kritérium také název strany. Což je jednoduché na pochopení, ale zároveň nespolehlivý prvek, jelikož ne vždy nám název strany může jednoznačně a spolehlivě definovat stranickou rodinu (Mair, Mudde 1998: 220).

15 Již v roce 1995 Alain de Benoist vydal článek s názvem - End of the Left-Right Dichotomy: The French Case
16 Např. Věci veřejné, TOP 09 či ANO 2011

Pro lepší přehlednost je vytvořena tabulka č. 3, kde je souhrn všech konceptualizací stranických rodin.

Jelikož mým primárním zájmem je analýza ideologie a organizační formy ČPS. Je vhodné doplnit stranické rodiny o nový fenomén politických uskupení. Již v roce 1988 americký politolog Herbert Kitschelt ve svém článku *Left- Libertarian Parties: Explaining Innovation in Competitive Party Systems* si povšimnul nových politických stran. Nejprve se začali objevovat ve Skandinávii, Francii a Nizozemsku pod označením – nová levice (*New Left*). Poté v Rakousku, Belgii, Švýcarsku a západním Německu – se tyto strany samy začali označovat jako ekologické či zelené. Jak nová levice či ekologické strany se, ale sbíhají jak v programových bodech, ale i v podobném elektorátu. Jejich další společný znak je taktéž ideologie a to konkrétně levicový libertarianismus¹⁷. Dle Kitschelta (1988: 194) tyto nové politické formace již nezapadají do teorie konfliktních linií (cleavages) dle Lipsata a Rokkana. Levicové libertariánské strany v těchto výše zmíněných zemích od 70. a 80. let slaví úspěch a jsou taktéž konkurencí pro komunisty a sociální demokraty. Jsou často kritičtí vůči vývoji západní civilizace a institucím, které položili základ naší současné postindustriální společnosti a to především ke vztahu vlastníci versus pracující. Není pro ně rozhodující a prioritou ekonomický růst, ale apelují na individuální autonomii člověka (což vychází z libertarianismu) a levicový důraz na rovnost. Jsou proti centrálně řízeným institucím a nesouhlasí s byrokraticky řízením státu (1988: 195). Místo toho preferují participativní demokracii, decentralizaci politiky a personalizaci sociálních služeb. Především vyznávají nové hodnoty a to tzv. postmateriální. Což jsou významy, které kladou důraz na individuální kvalitu života, seberealizaci než na materiální subjekty¹⁸.

Taktéž často sympatizují s enviromentalismem, feminismem a různými mírovými hnutími. Co se týče tematiky životního prostředí, tak levicový libertarianismus pohlíží na přírodní zdroje, na něco, co mají nárok všichni, jelikož lidé nemohou plně vlastnit přírodní zdroje sami. Taktéž dle výzkumu Kitschella (1988: 198) mají podobný socioekonomický profil voliče. Jsou to často mladí, se středoškolským či vysokoškolským vzděláním, pocházející ze střední vrstvy obyvatelstva. Bývají často zaměstnáni ve veřejných pozicích, jako jsou

¹⁷ Libertarianismus jako ideologie se dělí na levicový a pravicový. Ale pro nás je primárním zájmem levicový směr. Levicová forma kombinuje klasický liberalismus, jeho individuální svobodu, tak také moderní liberalismus, která klade důraz na materiální rovnost (Valentine: 2007).

¹⁸ Inglehart, Ronald. 1971. *The Silent Revolution in Europe: Intergenerational Change in Post-Industrial Societies*.

učitelé, zdravotníci či sociální pracovníci. Tyto strany jsou často budovány ze zdola, je pro ně primární transparentnost či decentralizované řízení strany.

2.2 Problematika konceptu

Analýza politických stran a její následné rozdělení do stranických skupin je velice populární a vlivná. Užitečnost tohoto konceptu je v určení identifikace strategií politických stran či zkoumání vývoje stranických systémů. Identifikace stranických rodin je v tomto ohledu relevantní pro srovnání odlišných způsobů, jak tyto příbuzné strany svých cílů dosahují. Dále také zjištěním modelů spolupráce nebo opozice, což znamená, jaké politické subjekty dané strany vytváří koalice a nebo jaké politické strany jsou pro ni nepřijatelná a tím můžeme dotvářet obraz fungování stranických systémů. Tím, že pak desítky let pozorujeme dané subjekty jsou příklady například toho, jaké jsou vzory výlučnosti vyskytu odlišných stranických rodin. Tak, že například se málokdy vyskytují současně silní liberálové a silní agráři nebo silní socialisté a silní komunisté (Gallagher et al. 2006: 202) Ale na druhou stranu má také tento koncept spoustu slabých míst, které musíme brát v úvahu. Tak jak jej definoval Beyme, tak jsou stranické rodiny pojímány jako společenství s blízkými ideovými prvky. Ale tyto prvky nemusí být vždy konstantní, kdy může docházet k přijímání nových hodnot, což znamená, že ideologické pojetí rodin je dynamické a tudíž jejich genetický původ nemusí být nutně určující. Další problém vyplývá při určování kritéria identifikace strany na základě stranického – ideologického programu. Jelikož v současnosti se často politické programy přizpůsobují poptávce prostředí a nereflktují tak skutečné vlastní názory strany. Tudíž musím rozlišovat mezi základními ideologickými principy strany a strategickými koncepcemi, které určují jednání strany a jejich ústupků v programu. Protože ne vždy, co je definováno v programech strany, je pak po volbách skutečně vykonáváno. Další problém vyvstává, jak už bylo zmíněno, že tato klasická koncepce byla vytvořena na základě západoevropských systémů. Na druhé straně již jiní političtí vědci přiznávají, že nejzásadnější rozdíly mezi západním a východním prostorem byly překonány, tudíž politické strany a stranické systémy obecně jsou si navzájem velmi podobné. Taktéž jsou i jiné přístupy, které tuto problematiku vnímají s přihlédnutím k partikulárním atributům dané země a tvorby konceptů sui generis (Mudde 2012).

2.3 Přehled stranických rodin

Začneme tedy se stranickou rodinou, která patří k jedné z nejstarších. *Liberálové* a se svou historií spadají do poloviny 19. století. V této době se označovali jako britští whigové. Ale zrod liberalismu jako politické ideologie je spojován s anglickým filozofem Johnem Lockem již v 17. století (Hloušek, Kopeček 2010: 126). Základem ideologie tvoří víra v člověka a rovnoprávnost. Dále důraz na demokracii a decentralizaci. V době vzniku byla první opozicí proti konzervativnímu proudu (Beyme 1985:30-31). V současnosti se nejvíce umísťují ve středu politického pole. Dále *konzervativní strany*, pro jejich vznik je typické, že byli hnutí hájící pozice, které byli v jejich době Velké francouzské revoluce, vnímány jako ohrožené či téměř ztracené. Tudíž se konzervativní partaje tvořili jako reakce na radikální či liberální myšlenky. Bránili tradiční hodnoty a ideje, které se v jejich optice jeví v ohrožení (Beyme 1985: 46). Zrod konzervatismu jako politické ideologie je spjat s anglickým filozofem Edmundem Burkem. Současné konzervativní strany se drží v pravé části ideologického spektra. I když si stále více získávají více křesťanskodemokratičtější image (Cromwell, Verzichelli 2007: 214). Ale stále vypadají liberálněji více a více, což není absolutní a najdou se i výjimky¹⁹.

Další stranickou rodinou jsou *dělnické strany – sociálnědemokratické a socialistické strany*. Je to také jedna z nejstarších politických uskupení v západní Evropě a stále jsou vnímány jako relevantní skupina v současné politice. Jejich historie sahá do druhé poloviny 19. století. Jejich vývoj byl dán dle zemí, kde působila. Ale například ve Velké Británii vznikli z odborů, které chtěli reprezentovat zájmy pracujících tříd v parlamentě (Gallagher et al. 2006: 231). Ale společně usilovali o znárodnování, centrálně plánovanou ekonomiku či zásahy státu do ekonomiky a velice se aktivně podíleli na mezinárodní spolupráci s jinými dělnickými stranami napříč Evropou (Beyme 1985: 58- 59). Co se týče současnosti, tak jsou stále relevantní v politice jednotlivých států. Nejsou již tolik revolucionářští a spíše dnes staví na střední třídě a jsou pro moderní sociální stát (Gallagher et al. 2006: 234). V další rodině, kam spadají *regionální, a etnické uskupení* můžeme zařadit strany, které regionálně působí například ve Španělsku – Katalánci, Baskové. V rámci své politické strany prosazují regionální zájmy své menšiny v rámci státu. Jejich motivace je silně dána kvůli potlačování jazyka, nebo že jim je upírána autonomie ze strany centrální vlády. Jejím cílem také bývá většinou větší míra autonomie nebo také až úplné odtržení od státu a vlastní nezávislost (Beyme 1985: 115). Další stranickou rodinou, která je spíše v současnosti marginální, jsou

¹⁹ Např. generace francouzských gaullistických stran (Hloušek, Kopeček 2010: 186)

agrární strany. Tyto strany nevznikaly po celé západní Evropě, ale tam, kde působili, měli silný vliv na tamní politickou scénu. Jsou to především země jako Dánsko, Finsko, Norsko, Švédsko. Jejich počátek se datuje koncem 19. století. Vznikali na obranu zájmu venkovanů v rámci linie město- venkov. Například v rámci Československa, to byla vysoce relevantní strana v tehdejší stranickém systému, ale za komunistického režimu, byla již zakázána²⁰. Později se v rámci západní Evropy dále rozpadali spíše do konzervativních či liberálních proudů. V současnosti se drží ve skandinávských zemích a také i ve Švýcarsku (Gallagher et al. 2006: 250-251).

Křesťansko- demokratické strany postupně začali vznikat jako reakce na obranu křesťanských hodnot, jelikož ve stejnou dobu začali postupně společnost prostupovat myšlenky sekularismu či liberalismu. Tedy jejich vznik se datuje do 1. poloviny 19. století. Vznik iniciovala katolická církev a mobilizovala tak své cíle do politické strany. Měli silné zastoupení v Rakousku, Belgii, Itálii, Maltě či Švýcarsku. Ale později se také formovali strany okolo Protestantů. Jednalo se o země jako Švédsko, Norsko či Holandsko. Tyto strany se staví proti liberalismu či politice podporující individualismus. Klade důraz na morální témata jako například potraty, rozvody či eutanázie (Gallagher et al. 2006: 241–242). Nyní se trochu vrátíme k dělnickým hnutím, jelikož se z nich v době první světové války samostatně vydělilo komunistické hnutí. Byli mnohem radikálnější a považovali se jako alternativa sociální demokracie. Hlásili se k myšlenkám marxismu a leninismu a odkazu Ruské revoluce v roce 1917. Na mezinárodní úrovni se sdružovali v kominterně. V současnosti po pádu berlínské zdi a rozpadu SSSR se hlásí k demokratickým principům, hodnotám sociálního státu a sociální spravedlnosti. Současné komunistické strany jsou již reformované (Gallagher et al. 2006: 236).

V poslední řadě představím dvě poslední stranické rodiny. Extrémní pravice vznikla jako impuls proti tehdejší extrémní levici. V období mezi první a druhou světovou válkou tyto strany působily téměř v každé západní zemi Evropy. V Německu a v Itálii se dostaly na vrchol svých možností během 30. let, a poté byl jejich pád spojen s koncem druhé světové války. V současné době se tyto strany staví proti multikulturalismu a vůči imigrantům. Dále se staví do opozice proti politickým elitám. Gallagher mezi tuto stranickou rodinu řadí např. Národní Frontu ve Francii, Severní Ligu v Itálii či Stranu svobodných v Rakousku (2006: 253). Poslední stranická rodina, která nebyla představena, jsou strany zelených. Tyto uskupení

²⁰ Její oficiální název byl Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu a v rámci Košického vládního programu byla zakázána (Košický vládní program 1984: 24)

jsou nejmladších ze všech politických stran. Řadí se do levicového spektra politiky a postupně začali vznikat v 70. letech. V té době Beyme, kdy jej zařadil mezi stranické rodiny, byly tyto hnutí na počátku svého působení. Ale tímto jim přiznal jejich relevanci. Spadají do třetí fáze rozdělení levicových stran²¹. Tyto strany se začaly rodit v době lepšího blahobytu, kdy začal být kladen větší důraz na postmateriální hodnoty. Tudiž bojují za ochranu životního prostředí, ale také se orientují na levicovou politiku jako sociální spravedlnost či sociální mír. V dnešní době mají zastoupení v Německu, Rakousku či ve Skandinávských zemích (Gallagher et al. 2006: 239).

²¹ Druhá fáze probíhala, kdy vznikaly komunistické strany.

3. Česká pirátská strana

3.1 Okolnosti zrodu ČPS – zahraniční vývoj ve Švédsku a Německu

Rok 2009 přinesl zatím vůbec největší vlnu nových pirátských stran. V Evropě vzniklo hned dvanáct pirátských uskupení. Bylo mezi nimi právě i Česká pirátská strana²². Všechny pirátské strany ze všech zemí se v současnosti sdružují v Pirátské internacionále (Pirate Parties International), která vznikla v roce 2006. Jejím cílem je propagovat a zajišťovat komunikaci mezi pirátskými stranami po světě (wiki.pirati.cz 2010). Dle údajů pirátské strany působí v 47 zemí světa jako politická organizace, z toho jako plnohodnotná registrovaná politická strana, zapsaná na Ministerstvu vnitra dané země, aktuálně celkem ve 33 zemí. Dále jako politická organizace, ale není oficiálně registrovaná, fungují buď jako občanské sdružení či jako politická organizace, a operují celkem ve 14 zemí. Údaje jsem získávala, tak, že jsem nejprve čerpala informace z oficiálních webových stránek Pirátské internacionály a poté jsem si jednotlivě ověřovala jednotlivě každou pirátskou organizaci. Všechny pirátské strany jsou jednotlivě vypsány v tabulce č. 1 pro pochopení celkového kontextu pirátských hnutí, ale budu se podrobněji zabývat jen švédským a německým případem.

Ale naše pole výzkumu je zaměřeno na případ České republiky. Vše začalo, když programátor Jiří Kadeřávek na portálu AbcLinuxu 19. dubna 2009 publikoval výzvu pro podání petice pro vznik České pirátské strany. Vše zdůvodnil svými slovy: „*Ukrajují nám z práv stále více a používají k tomu jako záminku Internet. Místo, aby Internet sloužil k všeobecnému prospěchu lidí, pomalinku, tu více, tu méně hlasitě se mění v nástroj kontroly a manipulace. Kdo si nemyslí, že snaha pokusit se zvrátit tento trend standardní cestou politického sdružování občanů je marná, nechť připojí svůj podpis pod Petici požadující vznik takové politické síly na stránkách přípravného výboru České pirátské strany*“ (Abclinux.cz 2009).²³ Hlavní impuls této silné reakce byla daná kauzou projektu *The Pirate Bay*. V listopadu 2003 jej zprovoznila švédská anti-copyrightová organizace Piratbyrån, což byl think-tank, který sloužil k podpoře sdílení informací a v té době jediná opozice proti lobbistickým silám ve Švédsku. Dnes tato organizace již neexistuje (torrentfreak.com 2010). Ale vrátím se k serveru *The Pirate Bay*, na začátku byl pouze ve švédštině, ale postupem času získal mezinárodní popularitu a stal se symbolem softwarového pirátství. Základem stránky je torrentový vyhledávač „tracker“. V roce 2008 se stal server *The Pirate Bay* ohniskem mnoha

²² Ostatní pirátské strany, co vznikli v tomto roce - Portugalsko (květen), Belgie (červen), Estonsko (červen), Irsko (červen), Slovensko (červen), Rusko (červenec), Švýcarsko (červenec), Spojené království (červenec), Dánsko (září), Lucembursko (říjen), Rumunsko

²³ <http://www.abclinuxu.cz/blog/BoodOk/2009/4/petice-pod-vznik-ceska-piratske-strany>

žalob švédských zástupců filmového či hudebního průmyslu²⁴. Dle švédského právního řádu bylo porušováno autorské právo a to především stahováním autorsky chráněných souborů (Copyright act in Sweden in Literary and Artistic Works 2005). Provozovatelé serveru The Pirate Bay (tj. – Fredrik Neij, Peter Kolmisoppi Sunde, Gottfrid Svartsholm a Carl Lundström) byli 31. ledna 2008 obviněni organizací IFPI (International Federation of the Phonographic Industry). Tato organizace zastupuje celosvětový hudební i filmový průmysl. Oficiální prohlášení o obvinění bylo napomáhání z porušování autorských práv, a také zpřístupnění materiálu chráněného autorským právem. Hlavní argumenty provozovatelů The Pirate Bay byly, že tam není uložen žádný ilegální obsah, to znamená, že na serveru jsou uloženy pouze torrenty²⁵. Ale soud nebral tento argument v potaz a 17. dubna 2009 odsoudil čtyři provozovatele The Pirate Bay k trestu odnětí svobody na jeden rok a k pokutě 3,6 milionů dolarů. Dle Guardianu (2009) soud shledal tyto čtyři provozovatele vinnými kvůli vytvoření 33 specificky dostupných souborů, které byly sdíleny skrze The Pirate Bay a musí tak zaplatit kompenzaci 17 různým hudebním a mediálním společnostem jako Sony BMG, Universal, EMI, Warner, MGM nebo 20th Century Fox. Předseda švédské asociace nezávislých producentů (Swedish Independent Music Producers Association) Jonas Sjöström se k tomu případu vyjádřil slovy: „*tento soud ukázal, že jsme již unaveni a otráveni službou jako Pirate Bay, která nemá žádné pochopení či respekt pro kreativní komunitu a místo toho se řídí svými vlastními finančními zájmy*“²⁶. Což z pohledu zakladatelů Pirate Bay je čiré nepochopení. Ale tento soud dal jasný signál, že s podobnými záměry bude naloženo cestou trestní obžaloby a následného rozsudku s tučnou pokutou.

Tento spor se dále přesunul do Finska. V roce 2017 finský okresní soud odsoudil F. Neije a G. Svartholma k pokutě 405 tisíc eur za porušování autorských práv. Taktéž Peter Sunde, byl odsouzen za porušování autorských v předchozím roce. Tento soudní případ zahájila finská pobočka IFPI a autorských svaz CIAPC (Copyright Information and Anti-Piracy Center), kterým ostře vadilo, že se prostřednictvím Pirate Bay stahuje ve velkém množství především hudba. V dnešní době již Pirate Bay funguje jako spíše katalog odkazů na torrenty, ale soud dal zapravdu majitelům práv. Zakladatelé jsou tak zatíženy dluhy, které asi nikdy nedokážou splatit, ale Pirate Bay funguje i po těchto sporech dál (zive.cz 2017). Tímto

²⁴ Nejvýraznější mezi nimi je Mezinárodní federace fonografického průmyslu (International Federation of Phonographic Industry, IFPI), Americká asociace pohyblivých obrázků (Motion Picture Association of America, MPAA) a švédská protipirátská organizace Antipiratbyrån (Boček 2009).

²⁵ Torrent je soubor, které obsahuje informace potřebné ke stahování pomocí P2P protokolu BitTorrent. Soubor s příponou .tor má v sobě uložené údaje jako název stahovaného souboru, velikost, hash všech bloků a adresu trackeru (Abclinux: 2005)

²⁶ <https://www.theguardian.com/technology/2009/apr/17/the-pirate-bay-trial-guilty-verdict>

je spor zakladatelů Pirate Bay unikátní a slouží jak precedent pro další možné kauzy či jako zastrašení velkých nahrávacích, filmových společností apod. S touto tematikou je úzce spjat významný americký právník Lawrence Lessig. Zabývá se problematikou autorského práva. Ve své knize *Free Culture* (2004: 18) kritizuje, že terminologie ohledně pirátství je nepřesná a je ve společnosti vnímána jako vysoce negativní. Hlavní argument je, že internetový piráti prostřednictvím sdílením děl bez nároku na odměnu tak jenom rozšiřují kulturu a tím podporují kreativitu a mohou tak nepřímo ovlivňovat a vytvářet nové hodnoty. Zpochybňují tím pádem také i koncept ušlých zisků, který nelze v dnešní době snadného a rychlého stahování aplikovat. Což znamená, že poškození, kterými jsou tvůrci, vydavatelé apod. budou kráceni na svých ziscích. Ale právě největší problém nastává v příčinné souvislosti mezi zpřístupňováním a ušlým ziskem.

Jelikož se ČPS především inspirovala Švédskou a Německou pirátskou stranou, v krátkosti představím obě tyto strany a její vznik. Jak už bylo uvedeno švédská anti-copyrightová organizace Piratbyrån vše odstartovala, i když formálně se stranou neměla nic společného. Vznik Piratbyrānu přispěl k debatě o copyrightu a duševnímu vlastnictví v digitální době a nepřímo tak ovlivnil vznik pirátských stran po světě. Piratbyrån dále rozvinula Švédská pirátská strana (Piratpartiet), která byla založena 1. ledna 2006 (piratpartiet.se²⁷). Jak už víme, vznikla na základě kauzy The Pirate Bay. Ale předcházela k tomu ještě jedna významná událost. V roce 2005 došlo k zpřísnění švédského autorského zákona. Nejdůležitější změna se týkala definice ohledně stahování autorsky chráněného obsahu. Jestliže dojde k nelegálnímu stažení jakéhokoliv autorsky chráněného souboru, tak se jedná o trestní čin. Což všechny tyto faktory jistě motivovali Rickarda Falkvingeho k založení švédské pirátské strany (falkvinge.net 2011). Zakladatel Falkvinge v době zakládání strany, byl IT inženýr a neměl žádnou politickou zkušenost. Vytvořil webovou stránku, kde deklaroval jeho záměr na založení strany, která se bude věnovat legalizaci sdílení souboru bez postihu (tzv. file sharing). Zde byli také přijímací formuláře pro potenciální uchazeče o členství v pirátské straně (arstechnica.com 2009). I když o členství byl relativně vysoký zájem, tak strana získala v prvních volbách do parlamentu v roce 2006 pouze 0.63% (data.val.se 2006²⁸).

Švédští piráti se především soustředili na prosazování programu, který se zabýval ochranou otevřené společnosti a demokracie, aby nebyla přehnaně kontrolována ze strany

²⁷ <https://www.piratpartiet.se/english>

²⁸ <https://data.val.se/val/val2006/slutlig/R/rike/ovriga.html>

státu, a aby rozšiřování kultury a vědění bylo zcela zdarma (tady naráželi na problém s tzv. sdílení souborů - file sharingem). Tudiž cílili na oblast vlastnického práva a práva týkajícího se internetu a digitálních technologií. Ve svém manifestu zmiňují, že na jiné témata, kterými se zabývají tradiční politické strany, se nebudou soustředit (arstechnica.com 2009). Větší průlom přišel až v roce 2009, kdy švédská pirátská strana získala ve volbách do Evropského parlamentu 7.1% hlasů a získali tak dva mandáty. Kde se opět soustředili na prosazování beztrestného sdílení souborů a ochrany soukromí občanů na internetu. Dále na reformu autorské právo a patentového systému (Guardian.com 2009²⁹). Po pěti letech v čele strany svou pozici R. Falkvinge předal další osobě. Byla to Anna Troberg. Švédská překladatelka a autorka. Za jejího působení se pirátská strana změnila z niche strany³⁰ na stranu, která dokáže oslovit voliče s programem se širokým záběrem. Anna Troberg se snažila povzbudit své spolustraníky, aby se posunuli dál a mohli pracovat na nových tématech. V roce 2012 díky otevřenému programu podle vzoru Německé pirátské strany a mohli tak předložit plnohodnotný program do voleb v roce 2014 do Evropského parlamentu (Anna Troberg 2012³¹). V těchto volbách neuspěli, jelikož nepřekročili hranici volební klauzule³². Proto také v roce 2015 došlo k výměně předsedy a stal se jím Magnus Andersson (Lansford 2016). Co se týče současnosti, tak strana nadále zůstává mimo parlament a i přes počáteční úspěšný start a mediální pozornost, nedokázala dosáhnout úspěchů jako například pirátská strana v Německu.

Výše zmíněné události (kauza The Pirate Bay, zadržení serverů a zatčení a následné obvinění tří osob) měli za následek k založení dalších pirátských stran³³. Ale my se již jenom zaměříme na Německou pirátskou stranu (Piratenpartei), která byla založena 10. září 2006. Tento den se uskutečnilo úvodní setkání v Berlíně s 53 účastníky z berlinské c-základny³⁴. Piratenpartei si zde připravili program, kde se zasazují o tradiční témata pro pirátské strany, jako je posílení ochrany údajů a transparentnosti ve veřejné správě, změna duševního

²⁹ <https://www.theguardian.com/technology/blog/2009/jun/08/elections-pirate-party-sweden>

³⁰ Dle Wagnera lze strany mezery definovat jako strany, které se primárně soustředí na menší počet neekonomických otázek. To znamená, že strany mezery nekladou důraz na ekonomické otázky a zdůrazňují úzký okruh neekonomických otázek. U každé niche party se dané neekonomické téma liší, příkladem tématu může být životní prostředí, evropská integrace, imigrace nebo sociální liberalismus. V rámci Wagnerovy navrhované definice je třeba zdůraznit, že to, aby strana mohla být vnímána jako strana mezery, tak musí splňovat dvě základní kritéria: neklást důraz na ekonomické otázky a klást důraz na úzký okruh neekonomických témat. Strany, které kladou důraz na neekonomická a ekonomická témata současně, pak Wagnerova definice nezahrnuje. (2010: 4 -5)

³¹ <http://breddning.piratpartiet.se/om-den-har-sidan/>

³² <https://data.val.se/val/ep2014/valnatt/E/rike/index.html>

³³ Dále ještě Francie (červen), Rakousko (červenec), Itálie (září) a Španělsko (prosinec) ve stejném roce.

³⁴ C- základna (c-base) je nezisková organizace v Berlíně. Jejím cílem je zvýšení povědomí týkající se počítačového softwaru, hardwaru a datových sítí.

vlastnictví či sdílení souborů (file sharing) [wiki.piratenpartei.de³⁵]. Na svém oficiálním webu (piratenpartei.de³⁶) se deklarují jako liberální, sociální, digitální, demokratická a transparentní strana. Svůj program a další stranická rozhodnutí zveřejňují na jejich fóru a wiki. Může se ho účastnit každý, i nečlenové mohou kritizovat, měnit či optimalizovat obsah. Již na počátku se vymezují proti pravo- levému dělení dle ideologie. Na svém úvodním jednání si zvolili svého předsedu Christofa Lenga. Právě tento 1. předseda strany již na počátku deklaroval, že Pirátskou stranu vnímá spíše jako doplněk k nevládním organizacím, kdy chtějí především informovat společnost o výše zmíněných tématech. Což z ní paradoxně, jelikož následně deklarovali, že chtějí kandidovat do všeobecných voleb a do voleb do Evropského parlamentu v roce 2009. (³⁷wikinews.org 2006).

Což se jim také povedlo uskutečnit, ale výraznější výsledek zaznamenali až ve volbách do Evropského parlamentu (EP) v roce 2017, kdy Julia Reda získala 424 510 hlasů a obdržela tak mandát (bundeswahlleiter.de 2014). Přidala se do frakce *Greens – European Free Alliance*. Julia Reda již není členkou německé pirátské strany. Jelikož nesouhlasí s kandidátkou německých pirátů do evropských voleb v roce 2019. Kdy člen Gilles Bordelais kandidoval do EP a je zatím nepodloženě obviněn ze sexuálního obtěžování. Julia Reda tak dala najevo, že s jeho kandidaturou nesouhlasí. Čeští piráti se europoslankyně Redy zastali (info.cz 2019). V posledních volbách se do evropského parlamentu dostal Patrick Breyer, kdy obdržel 0.7 % hlasů a jako jediný z Pirátů získal mandát³⁸. Nejlepších výsledků zaznamenali v zemských volbách. Největší podpoře se těšili v Berlíně, kde také zakládali stranu. V roce 2011 strana získala 15 mandátů. Nyní se, ale situace otočila, kdy v roce 2017 obdrželi jen 1,7 % hlasů a již nejsou zastoupení v zemském parlamentu (echo24.cz 2017). Nyní němečtí piráti čelí velkému kolapsu, nejsou již v žádném zemském sněmu (to také ještě bývali v Sársku, Šlesvicko- Holštýnsku a Severní Porýní- Vestfalsko). V roce 2012 došlo k velkému ohlasu a naději, že jejich preference budou stoupat nahoru, ale to se momentálně nekoná. Slovy sociologa Wolfganga Gründigera: „*Pirátská strana je již upřímně mrtvá, měli by to ukončit*“³⁹. I bývalý výrazný člen Martin Delius, který vedl stranu v zemském parlamentu, oznámil rezignaci v roce 2017. Podle něj a aktivisty a bývalého člena strany Stephana Urbacha (opustil

³⁵ <https://wiki.piratenpartei.de/Geschichte>

³⁶ <https://www.piratenpartei.de/partei/geschichte/>

³⁷ https://de.wikinews.org/wiki/Deutsche_Piratenpartei_gr%C3%BCndete_sich_in_Berlin

³⁸ https://www.bundeswahlleiter.de/en/info/presse/mitteilungen/europawahl-2019/35_19_vorlaeufiges-ergebnis.html

³⁹ <https://newrepublic.com/article/137305/rise-fall-pirate-party>

stranu v roce 2013) největší problém byl, že strana přijímala každého, kdo chtěl vstoupit. Většina z těchto členů byla apolitická a neměli zájem o skutečnou politiku. To je také jeden z negativních aspektů vícerychlostních stran, kdy je kladen důraz na přílišnou ideologickou rozvolněnost a nedostatek hierarchické struktury. Což byl jeden z velkých problémů této strany. Díky mechanismu přímé demokracie při mezistranických hlasováních, tak nemohli často prosazovat další agendu. Docházelo i ke sporům o budoucí ideologické linii strany. Kdy se ve straně rozbouřili dva hlavní tábory –liberálové a levicově smýšlející členové. Docházelo tak k velkým mezistranickým střetům, což stranu u veřejnosti radikálním způsobem poškozovalo. Němečtí piráti, kterým volební modely přisuzovali až 13 procent a mnozí předpokládali, že vstoupí do Bundestagu v roce 2013 si tak nedokázali vybudovat jasnou identitu jako politická strana a došlo k jejímu úpadku (newrepublic.com 2017). Což ostatní pirátské strany mohou vnímat jako poučení do budoucnosti. Jistě výhodou pro české piráty je, že nemají ve straně hlasitou levicově- anarchistickou scénu a za druhé, že téma druhé světové války není v českém mediálním diskurzu tak silně nasyceno.

3.2 Vznik ČPS a její následný vývoj

Nyní se zaměříme na český případ. Jak jsem uvedla, programátor Jiří Kadeřávek inicioval osobní výzvu k založení Česká pirátské strany. Dle Ivana Bartoše ČPS navazuje na ostatní vzniklé Pirátské strany- především Německou a Švédskou (Konoptikum.cz 2015).

Přípravný výbor podal návrh na registraci ČPS 27. května 2009 na Ministerstvo vnitra (MV). Strana byla zaregistrovaná na MV dne 17. 6. 2009 (MVCR 2009). Získali podpisy během dvou měsíců. Zajímavostí je, že přípravný výbor strany se nikdy fyzicky nesešel a veškeré jednání probíhalo pouze skrze internet (Živě.cz 2009). Při iniciaci programu se Česká pirátská strana inspirovala jednak u ostatních Pirátských stran, ale v praktické rovině se ho drželi velice volně. Ale jak dokládají členové přípravného výboru, tak své stanovы vytvořili podle dokumentu existující Strany svobodných občanů (blisty.cz 2019b⁴⁰). Zajímavé také je, že již během měsíce vznikly krajské přípravné výbory v deseti ze čtrnácti krajských měst. Příznivý byl rovněž mediální ohlas, čeští piráti již mají za sebou několik rozhovorů a článků v médiích (Lupa.cz 2009a).

Dne 28. června se uskutečnilo v Průhonicích zakládající fórum strany, kde byla vytýčena hlavní témata a programové cíle strany. Dle stanov v článku 2 v základním ustanovení je cílem České pirátské strany: *„na prvním místě prosazování základního lidského práva člověka na svobodné šíření přijaté informace a striktní ochranu soukromí občana jako odraz změněné reality informační společnosti 21. století. K dosažení tohoto cíle je nutná revize kopírovacího monopolu tak, aby se nemohl stát zámkou pro útoky na svobodu Internetu“* (wiki.pirati.cz 2009⁴¹). Dále byly definovány ještě dva body, kdy se především jedná o prosazování svobodného přístupu jednotlivců k informacím, svobodu slova a vyjadřování a podpora svobodného díla atd. Transparentní nakládání s příjmy z kopírovacích a podobných poplatků a omezení nebo zrušení takových poplatků. Poslední bod tohoto článku obsahoval boj proti zneužívání zákonů k omezování svobody, cenzuře, násilí, rasismu, strachu a nejistotě a proti potlačování lidských práv (wiki.pirati.cz 2009). Předsedou byl zvolen Kamil Horký (Lupa.cz 2009b). Ale pan Horký byl předsedou jen několik měsíců⁴², jelikož 24. -25. 10. 2009 se uskutečnilo 1. zasedání celostátního fóra (CF) a to konkrétně v Albrechticích nad Orlicí. Došlo zde k doplnění stanov a volbě nového předsednictva, republikového výboru a komisí.

⁴⁰ <https://legacy.blisty.cz/art/47090.html>

⁴¹ https://wiki.pirati.cz/_media/spisovna/2013/10/stanovy_signed.pdf

⁴² Kamil Horký již není členem strany, od roku 2012 je členem strany Svobodní - strana svobodných občanů.

Předsedou byl zvolen Ivan Bartoš (Wiki.pirati.cz 2009⁴³). Tyto informace mi poskytl detailní zápis celé akce na webových stránkách a zmínila jsem jen to nejdůležitější. V tomto období se stali členy Pirátské internacionály. Na druhém celostátním fóru Bartoš svou funkci obhájil a to konkrétně v Brně (Pirátskélisty.cz 2010)⁴⁴. Je důležité zmínit, že na třetím zasedání CF v 2011 v Křižanově došlo ke změně zkratky z ČPS na Piráti (wiki.pirati.cz 2011⁴⁵). Co se týče úspěchů strany v tomto období, tak je zasazení se o zamítnutí kontroverzní mezinárodní smlouvy proti padělatelství ACTA. V dubnu 2012 přesvědčili tehdejšího ministra průmyslu a obchodu Martina Kubu, aby se zavázal smlouvu předložit Ústavnímu soudu (iDnes.cz 2012). V příloze tabulky číslo 2, je kompletní seznam všech zasedání celostátních fór až do současnosti. CF je nejvyšším orgánem strany a může se ho účastnit každý člen strany. Probíhá na internetu, ale podle stanov se musí sejít nejméně jednou za rok i fyzicky. V roce 2013 byla založena Evropská pirátská strana (PPEU) a čeští piráti se k ní připojili následující rok, kdy podepsali a ratifikovali stanov PPEU (wiki.pirati.cz 2014⁴⁶).

V roce 2014 v červnu předseda Ivan Bartoš rezignoval na svou funkci a to ještě s místopředsedy Lenkou Wagnerovou a Michalem Havránkem. K důvodům odchodu uvedl, že nese politickou odpovědnost za výsledek voleb do Evropského parlamentu (kdy získali 4,78 % hlasů). Proto na celostátním fóru v Praze téhož roku zvolili předsedu moravskoslezské organizace Lukáše Černohorského (denik.cz 2014). Lukáš Černohorský byl v této pozici, ale jen dva roky, jelikož si v roce 2016 na celostátním fóru konaném v Olomouci zvolili za předsedu opět Ivana Bartoše. Výsledek byl zcela jednoznačný, jelikož měl Bartoš proti sobě jediného protikandidáta Petra Bajgara. Během roku 2014 až 2016 byl Bartoš řadový člen a také vedoucí mediálního odboru a také člen republikového výboru (blog.aktualne.cz 2016). Této volbě předcházela také debata s kandidáty na téma lepší komunikace uvnitř strany, stranické podpory aktuálních pirátských zvolených zastupitelů a na nadcházející krajské volby, v nichž budou Piráti kandidovat (wiki.pirati.cz 2016). Další fórum se konalo v Praze 18.3. 2017. Tohle setkání bylo velice důležité, jelikož se pořádalo několik měsíců před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2017. Piráti si zde stanovili velký cíl a to získat 10% hlasů. Volební kampaň plánovali spustit v květnu a chtěli do ní vložit 4,5 až 5 milionů korun. Celostátním lídrem byl zvolen Ivan Bartoš, který kandidoval ve Středočeském kraji. Dále

⁴³ https://wiki.pirati.cz/cf/2_2009

⁴⁴ <https://www.piratskelisty.cz/clanek-939-ceska-piratska-strana-zvolila-nove-vedeni-predsedou-zustava-ivan-bartos>

⁴⁵ https://wiki.pirati.cz/cf/5_2011

⁴⁶ <https://wiki.pirati.cz/zo/docs/stanovyppeu>

ustanovili, že v Praze povede pirátskou kandidátku Jakub Michálek, Radek Holomčík v Jihomoravském kraji a v Moravskoslezském kraji Lukáš Černožský. Zmiňují především tyto kraje, jelikož je Ivan Bartoš označil za klíčové pro celostátní úspěch strany (čt24.cz 2017).

Další Celostátní fórum se konalo již po volbách do poslanecké sněmovny. Výsledkům jednotlivých voleb se budu věnovat v jiné části práce. Konalo se ve městě Brno. Hlasovalo se především o sestavení nových místopředsedů. První místopředsedkyní byla zvolena zkušená pirátská členka a již poslankyně Olga Richterová. Druhým místopředsedou Radek Holomík, lídr Brna a poslanec. Třetím místopředsedou se stal předseda poslaneckého klubu Pirátů Jakub Michálek a posledním místopředsedou byl znovuzvolen poslanec a garant zahraniční politiky strany Mikuláš Peksa (pirati.cz 2018⁴⁷). Posledním CF se konalo ve městě Tábor 19. -20. 1. Tato událost se nesla ve znamení voleb do Evropského parlamentu, které se uskuteční 24. -25. května. Byla zde zvolena finální podoba kandidátky. Piráty povede do evropských voleb jako lídr Marcel Kolaja. Dlouholetý člen ČPS se chce věnovat především digitální agendě, jako jsou občanská práva v digitální době, ochrana spotřebitelů atd. Na druhém místě byla zvolena Markéta Gregorová, vedoucí zahraničního odboru Pirátů. Dle slov předsedy strany Ivana Bartoše si strana stanovili hranici, kolik by chtěli dosáhnout ve volbách. Jejich prognózy cílí na 20 procent hlasů. Strana deklarovala tyto volby jako vysoce významné, jelikož jsou rozhodující o budoucnosti Evropy. Zda-li se dostanou do EP populisté či extremisté, kteří cílí na rozbití projektu Evropské unie. Což Piráti se prezentují jako proevropská politická strana. V poslední řadě si také stanovili cíl na příští krajské volby, kdy chtějí proniknout do všech krajských zastupitelstev. Momentálně působí ve třech krajích a v Praze (Karlovarský, Jihomoravský, Královéhradecký kraj)[ČTK 2019⁴⁸].

Tyto silná prohlášení a cíle značí, že si strana věří a deklaruje se jako silný hráč českého stranického systému s velkým koaličním potenciálem. Od roku 2009, kdy byla strana založena, došlo k velké transformaci, kdy piráti začínali jako antisystémové hnutí mimo parlament se zaměřením na víceméně téma digitalizace a copyright. Nyní je v poslanecké sněmovně a disponují s relevantním potenciálem zasahovat do utváření politiky státu v roli konstruktivní opozice. Proto nyní v další části představím jednotlivé výsledky ČPS chronologicky od jejího vývoje.

⁴⁷ <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-si-zvolili-nove-predsednictvo.html>

⁴⁸ <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/piraty-povede-do-eurovoleb-marcel-kolaja-chteji-20-procent/1710324>

3.3 ČPS a volební výsledky

Česká pirátská strana se účastní všech voleb v České republice a také voleb do Evropského parlamentu. První volby, kterých se strana účastnila, byly volby do Poslanecké sněmovny České republiky, které se konaly 28. a 29. května 2010. V těchto volbách strana získala 42 323, respektive 0,80% hlasů (volby.cz 2010⁴⁹). Skončila tak na 11. místě v celkovém umístění. Zajímavé určitě byly i výsledky studentských voleb v dubnu 2010 pořádaných Člověkem v tísní, kdy Piráti získali 7,74 % a skončili tak na čtvrtém místě (Novinky.cz 2010). V tomto roce se také konaly volby do komunálních zastupitelstev a to 15.-16. října. Piráti zde získali 0,21 % a 3 mandáty, což byl první úspěch pro stranu (volby.idnes.cz 2010⁵⁰). Byly to dva mandáty v obci Štěpánkovice (Erich Stošek, Danuše Slaná) a v obci Hostouň jeden mandát (Martin Švejda). Strana to brala jako začátek a také je zajímavé, že v té době měla ČPS celosvětově největší počet volených zastupitelů ze všech pirátských stran (pirátskélisty.cz 2010⁵¹). Do senátních voleb v roce 2010 (15.-16. října) postavila Pirátská strana novináře Pavla Přeučila, který získal 2,77 % hlasů v Praze 11. Další výrazný úspěch byly pro stranu senátní volby konané v roce 2012. Kdy ve volebním obvodu č. 26 kandidoval Mgr. MPA Libor Michálek (bezpp) jako nestraník s podporou koalice Pirátů, KDU-ČSL a Stranou zelených, a vyhrál zde s 24,31 % v prvním kole a následně v druhém kole se ziskem 74,39 % (volby.cz 2012⁵²).

Dále v roce 2013 se konaly předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kterých se účastnila i Česká pirátská strana. Zde už strana měla silnější podporu a získala 132 417, respektive 2,66% hlasů (volby.cz 2013⁵³). Díky této podpoře strana dosáhla na státní příspěvek za získané hlasy vyšší než 13 milionů korun. Tento příspěvek však nepřijala strana jednoznačně s nadšením a s vírou, že upevní jejich pozici a poskytne jim lepší zázemí pro další politickou činnost, ale objevovaly se i značně kritické hlasy. Nejviditelnějším problémem bylo pravděpodobně to, že tato suma připadala na pouhých 355 členů strany, což podle Mikuláše Ferjenčíka „...přímo vybízí k řešení problémů tím, že na ně nasypeme peníze. Za peníze je možné dělat volební kampaň i bez členské základny. S penězi nepotřebujete dobrovolníky. S penězi nepotřebujete výsledky, stačí dobře PRovat sliby“ (Ferjenčík 2014⁵⁴). Strana toto možné riziko však eliminovala rozhodnutím

⁴⁹ <https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

⁵⁰ <https://volby.idnes.cz/komunalni-2010.aspx?kraj=0&typ=vse#lok1>

⁵¹ <https://www.piratskelisty.cz/clanek-1064-komunalni-volby?do=komentuj>

⁵² <https://www.volby.cz/pls/senat/se1111?xjazyk=CZ&xdatum=20121012&xv=1&xt=1>

⁵³ <https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

⁵⁴ <http://denikreferendum.cz/clanek/17961-stat-se-pokusil-znicit-piratskou-stranu>

peníze získané státním příspěvkem na kampaně zkrátka nepoužívat.⁵⁵ Strana tímto chtěla podpořit, že je stranou budovanou ze zdola. Což by mělo zabránit tomu, aby se z ní stala kartelová strana neboli strana závislá na státních příspěvcích. Je tu jistá podobnost s Hnutím pěti hvězd. Je také označováno ta populistické a antisystémové hnutí. Taktéž uskupení vybudované ze zdola, které klade důraz na přímou demokracii.

Dalšími volbami, kterých se strana zúčastnila, byly volby do Evropského parlamentu v roce 2014. V těchto volbách strana získala 72 514, respektive 4,78% hlasů (volby.cz 2014⁵⁶). V návaznosti na tento výsledek, dlouhodobou snahu o změnu volebního systému a ve světle nedávného rozhodnutí Spolkového ústavního soudu v Německu o zrušení uzavírací klauzule ve volbách do Evropského parlamentu (Antoš 2014⁵⁷), podala Česká pirátská strana v únoru 2014 stížnost k Ústavnímu soudu, kterou chtěla dosáhnout změny volebního zákona. Podle Pirátů nebylo cílem anulování výsledků proběhlých voleb, ale krok k vytvoření spravedlivějších podmínek pro další volby. Jakub Michálek hlavní autor této ústavní stížnosti pak tvrdí, že Piráti jsou: *„jednoznačně pro zachování poměrného systému, ale příliš malé volební obvody jej znehodnocují. Také negativní důsledky uzavírací klauzule jsou všeobecně známy a uznávány. V moderní době proto dochází ve středoevropském prostoru k jejímu soudnímu přezkumu. Například v sousední SRN zrušili 5% uzavírací klauzuli pro volby do Evropského parlamentu v roce 2011, zrušili 3% uzavírací klauzuli ve spolkové zemi Hamburk a probíhají další projednávání, která jdou vstříc občanům, nikoliv velkým stranám“* (Michálek 2014⁵⁸). Nejvyšší správní soud pak tuto stížnost strany uznal a podal návrh k projednání Ústavnímu soudu.⁵⁹ Ústavní soud v této otázce, ale rozhodl, že je to slučitelné s principy demokratického zřízení (Ústavní soud 2015). V roce 2015 Ústavní soud také odmítl stížnost Pirátské strany z roku 2013 na 5% procentní uzavírací klauzuli v rámci voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky⁶⁰ a Piráti tak v této otázce neuspěli. Piráti kromě toho dlouhodobě kritizují i praktické znemožnění vytváření předvolebních koalic. Podle nich totiž způsob, kdy za každou stranu v předvolební koalici narůstá klauzule o 5%, způsobil že *„od jejího zavedení žádná skutečná předvolební koalice nebyla realizována.“* (Michálek 2014) Tím je podle Pirátů popíráno i ústavou zaručované právo sdružovací. Díky těmto restrikcím je

⁵⁵ S výjimkami, jakými jsou například zábory, či platby volebních kaucí.

⁵⁶ <https://www.volby.cz/pls/ep2014/ep11?xjazyk=CZ>

⁵⁷ http://ceskapozice.lidovky.cz/dilci-uspech-zelenych-a-piratu-na-cestech-do-evropskeho-parlamentu-pxv-/tema.aspx?c=A140630_151216_pozice-tema_lube

⁵⁸ https://www.pirati.cz/stanoviska/pirati_podali_stiznost_k_ustavnimu_soudu_na_volebni_system

⁵⁹ Usnesení Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 20. listopadu 2014.

⁶⁰ Usnesení Ústavního soudu v Brně ze dne 26. 8. 2014.

podle Pirátů Česká Republika spíše výjimkou mezi demokratickými zeměmi, jelikož nemá mechanismy pro zastoupení menšiny (taktéž⁶¹).

Nejúspěšnější volby do té doby byly do zastupitelstva obcí 2014. Získali dvacet jedna mandátů, což je navýšení o 18 mandátů oproti minulým volbám. Celkově obdrželi 1 321 908 hlasů (1,33 %⁶²). Poprvé také obsadili místo prvního starosty v Mariánských Lázních (čt24 2014⁶³) a v zastupitelstvu hlavní město Praha získali první 4 mandáty (Adam Zábranský, Jakub Michálek, Ondřej Profant, Mikuláš Ferjenčík⁶⁴) a ustanovili první klub Pirátů. Piráti jsou sice v opozici, ale vyvíjejí silný tlak na velké strany v zastupitelstvu. K úspěchu v tomto městě mohlo Pirátům dopomoci i to, že nemají personální vazby na minulou radnici. Vedení města zde totiž v předchozích letech čelilo obviněním z korupce. Obdobné důvody mohly Pirátům dopomoci k úspěchu i v Brně, kde kandidovali v koalici „Žít Brno s podporou Pirátů.“ Zástupci této koalice totiž dlouhodobě kritizovali předchozí vedení města a v kampani se vůči němu vymezovali (echo24.cz 2018⁶⁵).

Pro Českou pirátskou stranu však tento zisk mandátů přinesl nové výzvy ve vztahu k jejich pojmání politiky. Se ziskem zastupitelů, respektive politiků placených z veřejných peněz se Pirátská strana v rámci transparentnosti rozhodla vytvořit seznam „Platy Pirátů v placené politické funkci,“ kde zveřejňuje jejich finanční odměny (Piráti 2015⁶⁶). Nedostatkem tohoto seznamu však je to, že u některých jedinců nejsou finanční odměny aktualizovány a u některých nejsou uvedeny vůbec. To může souviset s tím, že požadavek absolutní transparentnosti klade obrovské požadavky na aktivitu a práci všech členů, což však vzhledem k dobrovolnickému charakteru není zcela lehce proveditelný úkol. Takový to problém by však mohla vyřešit profesionalizace některých funkcí ve straně. Dále následovali krajské volby, které se uskutečnily v roce 2016. Strana získala 1,74 % hlasů, celkem tedy 3 mandáty v Karlovarském kraji (Vojtěch Franta, Josef Janů, Petr Třesňák) [volby.cz 2016⁶⁷]. Zároveň probíhali i senátní volby, které byli pro Pirátskou stranu úspěch. Za koalici Hnutí pro Prahu 11, KDU-ČSL, Zelení a Piráty byl zvolen senátor Ladislav Kos v obvodě č. 19 – Praha 11. Zajímavé je určitě, že porazil v druhém kole poslankyni Helenu Válkovou (volby.cz 2016).

⁶⁸A také senátorka Renata Chmelová za koalici VLASTA - KDU-ČSL, Desítka pro domácí,

⁶¹ https://www.pirati.cz/stanoviska/pirati_podali_stiznost_k_ustavnimu_soudu_na_volebni_system

⁶² <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx>

⁶³ <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/292152-prvni-starosta-z-piratu-chceme-marianske-lazne-omladit/>

⁶⁴ <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=4&o=1&o2=CZ0100&o3=554782#zvoleni-zastupitele>

⁶⁵ <https://echo24.cz/a/SKgf/zit-brno-se-muze-vratit-k-legraci-ve-volbach-propadlo-a-na-velke-radnici-nebude>

⁶⁶ https://www.pirati.cz/lide/marcel_kolaja/platy_piratu_v_placene_politicke_funkci

⁶⁷ <https://www.volby.cz/pls/kz2016/kz351?xjazyk=CZ&xdatum=20161007&xkraj=4&xnumnuts=0&xstrana=82>

⁶⁸ <https://volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20161007&xobvod=19>

Liberální ekologická strana a Piráty v obvodě č. 22 – Praha 10. Renata Chmelová je velice úspěšná politička, k senátorské funkci ještě získala funkci starostky městské části Praha 10⁶⁹.

V roce 2017 20. -21. 10 se konaly volby do Poslanecké sněmovny. ČPS zde dosáhla největšího volebního úspěchu. Obdrželi 10,79 % hlasů, tudíž získali 22 mandátů do PS. Co se týče preferenčních hlasů, tak Ivan Bartoš získal 13 361 preferencí a umístil se tak na 9. místě v rámci České republiky. Pro Piráty to byl největší dosud možný volební výsledek. Do PS se nikdy předtím nedostali. Nejvíce mandátů obdrželi ve volebním obvodu – Hlavní město Praha – celkem 5 mandátů (volby.idnes.cz 2017⁷⁰). Přes relativní vysoký koaliční potenciál ČPS přešla do opozice. Ale již před volbami ČPS deklarovali, že se stranou ANO, Svoboda a přímá demokracie (SPD) a Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) nehodlají spolupracovat na bázi vládní koalice. V rozhovoru Ivan Bartoš uvedl, že možnou spolupráci si dovede představit třeba s hnutí Starostové a nezávislí, jako je Jan Farský, Oldřich Kužilek, Vít Rakušan. Z TOP 09 například s Dominikem Ferim (e15.cz 2017⁷¹).

Poslední volby v rámci České republiky byly na komunální úrovni a také se volila 1/3 senátorů. Co se týče voleb do komunálních zastupitelství, tak si Piráti také polepšili. V roce 2014 měli 29 zastupitelů a v těchto posledních komunálních volbách se jejich počet zvýšil o 329 zastupitelů, což je více než dvacetinásobně (irozhlas.cz 2018)⁷². Tyto volby jasně deklarovali, že se této politické strany, stává plnohodnotná celorepubliková strana budovaná zdola. Relevantní úspěch je také získání pozice primátora v hlavním městě Praha a vytvoření koalice. Novým pražským primátorem se stal Pirát Zdeněk Hřib. Koalice je utvořená tedy z ČPS, Praha Sobě a Spojené síly pro Prahu složené z TOP 09, STAN a KDU-ČSL. Tudíž má koalice 39 hlasů z 65 členného zastupitelstva. Nový primátor Hřib uvedl, že chce nastolit nový komunikační styl jak s opozicí, tak i s občany (irozhlas.cz 2018⁷³). Ve stejném termínu probíhali dvoukolové senátní volby. V těchto senátních volbách Piráti nominovali celkem 12 osobností. Jediný úspěšný kandidát, co proměnil své preference v úspěch, se stal Lukáš Wagenknecht a to konkrétně v obvodu 23 – Praha 8 (volby.cz 2018)⁷⁴. Ale nejedná se o člena strany, kandidovat zde jako bezpartijní s nominací Pirátů. V poslední řadě bych ráda zmínila, že Piráti nikdy nenominovali vlastního kandidáta na prezidenta. Ale v poslední prezidentské

⁶⁹ <https://www.renatachmelova.cz/>

⁷⁰ <https://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2017.aspx>

⁷¹ <https://www.e15.cz/volby/volby-2017/ivan-bartos-stranam-chybela-sebereflexe-protolide-volili-piraty-1338831>

⁷² https://www.irozhlas.cz/volby/komunalni-volby-2018-mandaty-zisky-a-ztraty_1810071557_pek

⁷³ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zdenek-hrib-pirati-hlavni-mesto-praha-primator_1811151424_mal

⁷⁴ <https://volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20181005&xobvod=23>

volbě podpořili kandidáta Marka Hilšera. Hlasovalo se v Celostátním fóru, tudíž to byla přímá volba, ale nejednalo se o oficiální podporu celé strany (volby.idnes.cz 2018⁷⁵). Poslední volby, kterých se účastnila ČPS, byly volby do Evropského parlamentu, které se konaly 24. 25.5 2019. V celkovém sčítání se umístili na třetím místě se ziskem 13,95 % hlasů (330 844 hlasů) a získali tak 3 mandáty. Což je poprvé, co se tato strana dostala do této instituce. Oproti minulým evropským volbám, je to nárůst o 9,17 % hlasů (volby.cz 2019⁷⁶). Strana jasně deklarovala, že vyjednává vstup do frakce Zelených/Evropská svobodná aliance (Greens/EFA), i když větší programovou shodu vnímá s Aliancí liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE). Tam se neztotožňuje s názorem, aby v této frakci nadále setrvali europoslanci zvolení za stranu ANO 2011. Jelikož se nadále řeší střet zájmů premiéra Andreje Babiše ve vztahu evropských dotací a jeho firem holdingu Agrofert, který je ve svěřeneckém fondu (Pirati.cz 2019⁷⁷).

⁷⁵ https://volby.idnes.cz/hlasovani-piratu-volba-prezidenta-d5x-/prezidentske-volby-2018.aspx?c=A180107_135124_prezidentske-volby-2018_kop

⁷⁶ <https://volby.cz/pls/ep2019/ep11?xjazyk=CZ>

⁷⁷ <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/evropsti-pirati-greens-evropska-svobodna-aliance.html>

3.4 Organizace ČPS

Další část pojednává o vnitřní organizaci České pirátské strany, jelikož naším cílem je pochopit vnitřní fungování strany. Mým primárním zdrojem jsou stanovy ČPS, jelikož jsou zde popsány a nastaveny jednotlivé orgány. Již v článku 2 jsou vymezeny cíle. V prvním bodě je jasně řečeno: „*Cílem České pirátské strany je na prvním místě prosazování základního lidského práva člověka na svobodné šíření přijaté informace a striktní ochranu soukromí občana jako odraz změněné reality informační společnosti 21. století. K dosažení tohoto cíle je nutná revize kopírovacího monopolu tak, aby se nemohl stát záminkou pro útoky na svobodu Internetu*“ (pirati.cz: 2019). Stanovy ČPS byly naposledy upraveny v letošním roce 21. 3. 2019 na celostátním fóru (mver.cz 2019). Následující pasáž s názvem *členové strany a registrovaní příznivci*, se věnuje, jakým způsobem zájemce může zažádat o registraci do strany. O členství může požádat každý, kdo má osmnáct let, je plně způsobilý k právním úkonům a samozřejmě není členem jiné politické strany nebo politického hnutí. Přihláška se podává oblastnímu sdružení v místě trvalého pobytu, výjimečně v odůvodněných případech jinému oblastnímu sdružení. O přijetí za člena rozhoduje předsednictvo oblastního sdružení zpravidla za přítomnosti žadatele; zamítnutí přihlášky nutno zdůvodnit. Členství vzniká po zaplacení členského příspěvku (pirati.cz 2019:čl. 3). V následujících částech článku 3 jsou vymezeny práva a povinnosti vznikající s členství ve straně. Článek č. 4 je samostatně vyčleněn pro zvláštní status v rámci ČPS. Týká se to registrovaných příznivců strany. Tento status je definován jako příznivec, který je zaregistrován na základ registračního formuláře a zaplacení stanoveného příspěvku. Co je důležité, není to člen strany, jeho pravomoci jsou takové, že může podávat návrhy orgánům strany, může se účastnit diskuzí, ale také se může podílet na výběru kandidáta pro volby do veřejných funkcí. Takže určitý vliv tento zvláštní status jistě má. Ale při hlasováních disponuje pouze poradním hlasem a není dovoleno být zvolen do žádného orgánu strany (pirati.cz 2019: čl. 4). Což koresponduje s označením *light membership* dle S. Scarrow.

Pro můj účel diplomové práce je jistě relevantnější část věnující se organizačním jednotkám a orgánům. Dle článku pět orgány strany jsou:

- a) celostátní fórum,
- b) republikový výbor,
- c) republikové předsednictvo,
- d) komise a odbory.

Nyní probereme každý orgán zvlášť a představím hlavní kompetence. Dle článku osm je celostátní fórum nejvyšším orgánem strany, mělo by vycházet z vůle lidu nebo členů. Tohoto fóra se podle možností účastní každý člen. Zasedání svolává předseda a to nejméně jednou za rok. Nebo také na požádání republikové předsednictva nebo republikového výboru. Co se týče kompetencí, tak volí a odvolává republikové předsednictvo, taktéž volí a odvolává volené členy republikového výboru. Dále zřizuje a ruší komise a odbory. Mezi důležité kompetence patří schvalování změn stanov a projednávání a schvalování výroční zprávy předsedy strany. Podle §18(1) ZPS projednává a schvaluje výroční finanční zprávu. V mimořádných situacích přezkoumává rozhodnutí orgánu strany, pokud to skupina členů strany navrhne předsedovi do dvou týdnů od právní moci rozhodnutí; od toho okamžiku se vykonatelnost rozhodnutí pozastavuje. Celostátní fórum může do dvou týdnů od pozastavení rozhodnutí zrušit. Jinak se rozhodnutí vykoná. Pro účely tohoto ustanovení se skupinou rozumí alespoň pětina, nestanoví-li celostátní fórum ve svém jednacím řádu méně. Celostátní fórum taktéž projednává a schvaluje základní programové a ideové dokumenty (pirati.cz 2019: čl. 8).

Dále dle článku devět je republikový výbor vytvořen, aby upřesňoval předpisy přijaté celostátním fórem, dále aby připravoval podklady pro celostátní fórum a rozhodoval o některých dalších, zejména odborných záležitostech. Skládá se ze čtrnácti členů volených po jednom krajskými fóry a dalších deseti až třiceti členů volených celostátním fórem. Svolává se jen podle potřeby a to nejméně alespoň jednou za tři měsíce. Zajímavá je jistě část, kdy předseda strany svolá zasedání republikového výboru do 14 dnů, požádá-li jej o to víc než pětina jeho členů. Mezi hlavní kompetence RV patří zejména stanovení výši členských příspěvků a příspěvků registrovaných příznivců a lhůty pro zaplacení, navrhování vytvoření. Taktéž schvaluje rozpočet strany a výsledky jeho hospodaření, projednává a připravuje zprávy a návrhy pro celostátní fórum a také může schválit volební řád. Projednává a schvaluje základní programové a ideové dokumenty, také odpovídá za kandidátní listiny pro volby do veřejných funkcí, v mimořádných a odůvodněných případech může kandidátní listinu změnit a neposledním projednává úkoly vrácené předsednictvem. Tudiž tohle těleso vykonává zákonodárnou moc (pirati.cz 2019: čl. 9).

Předposlední orgán je republikové předsednictvo, které je složeno z předsedy a čtyř místopředsedů. Je především statutárním a výkonným orgánem strany a má všeobecnou odpovědnost za stranu a za politické záležitosti mezi zasedáními republikového výboru. Co se týče četnosti schůzek, tak se schází podle potřeby a to na základě požádání kteréhokoli člena

předsednictva. Předkládá republikovému výboru vlastní návrhy týkající se činnosti strany a může řádně vyhlásit nové volby předsednictva oblastního sdružení. Může v odůvodněných případech do dvou týdnů od vyhlášení vrátit úkol uložený republikovým výborem, který nebyl schválen jako zásadní návrh. Členové republikového předsednictva mají právo zúčastnit se jednání všech organizačních jednotek a orgánů strany s hlasem poradním. Předseda svolává zasedání celostátního fóra, republikového předsednictva a předsedá jim, jedná jejím jménem navenek a může také svolat zasedání republikového výboru. V této části jsou vymezeny kompetence místopředsedů, kteří zastupují předsedu ve stanoveném pořadí. Vykonávají funkce na základě pověření předsedou strany, republikovým předsednictvem nebo republikovým výborem (pirati.cz 2019: čl. 10).

Poslední zřízené orgány jsou komise a odbory. Podle článku jedenáct jsou komise kolegiální orgány strany sestavené z nejméně tří členů strany a několika příznivců strany. Nejvyšší možný počet členů komise je sedm. Hlavním úkolem komisí je plnit specifický úkol na základě usnesení celostátního fóra. Členové každé komise ze svého středu volí předsedu a místopředsedu komise. Registrovaní příznivci strany, kteří jsou členy komise, nemohou být zvoleni. Každá komise schvaluje svůj jednací řád. Komise se řídí statutem, který schvaluje republikový výbor. Dále jen okrajově jsou dle článku dvanáct a třináct orgány odbory a přezkumné orgány.

Nejprve stručně odbory jsou monokratické orgány strany sestavené z vedoucího a případně několika členů strany a příznivců strany. Jejím cílem je plnit specifický úkol na základě usnesení celostátního fóra. Vedoucí odboru musí být členem strany a rozhoduje o všech záležitostech odboru. Vedoucí odboru může jmenovat další členy odboru a pověřovat je výkonem funkcí odboru, ale republikový výbor má přitom právo veta. Co se týče přezkumného orgánu, jsou to především kontrolní komise a rozhodčí komise, které fungují dle článku jedenáct. Přezkumné orgány jednají podle právních principů běžných v demokratickém soudnictví, zejména dbají na to, aby nikomu nestránily. Ostatní orgány jsou při přezkumu povinny poskytnout součinnost. Kontrolní komise je kontrolním orgánem strany, dohlíží na hospodaření a dodržování obecně závazných právních předpisů a předpisů strany. Kontrolní komise primárně vyšetřuje stížnosti na porušení předpisů týkajících se činnosti strany. A jako poslední rozhodčí komise vykonává rozsudek ve stranických sporech mezi fyzickými osobami navzájem, resp. mezi fyzickými osobami a organizačními jednotkami strany nebo orgány. Tedy rozhodčí komise, ale vždy rozhoduje na návrh kontrolní komise, dále ve věcech vyloučení členů či zamítnutí přihlášky a také průběžně shromažďuje

návrhy na změny stanov (pirati.cz 2019: čl. 11-13). Jak můžeme vidět jednotlivé články, jsou provázány na základě systému brzd a protiváh.

Co se týče organizačních jednotek strany, založené na územním principu, tak do této kategorie spadají oblastní sdružení krajská a místní. Sdružení místní vyvíjí činnost v rámci příslušného krajského sdružení a je mu podřízeno. Spadají sem taktéž orgány:

- a. Oblastní fórum
- b. Oblastní předsednictvo (pirati.cz 2019: čl. 5)

Proto, aby mohlo vzniknout oblastní sdružení, musí být nejméně tři členové. Když přejdeme k jednotlivým orgánům oblastního sdružení, tak oblastního fóra se může zúčastnit každý člen oblastního sdružení. Do jeho pravomocí spadá volba a odvolávání oblastního předsednictva, ukládá mu jednotlivé úkoly. Provádí politiku na dané oblastní úrovni a zřizuje a ruší oblastní komise. Což vlastně kopíruje pravomoci fóra na celorepublikové úrovni, akorát je to zde přeneseno na místní úroveň. To samé se odehrává v orgánu oblastního předsednictva, jelikož sestává z předsedy dvou až čtyř místopředsedů. Zodpovídá se oblastnímu fóru a plní jeho usnesení. Pro tento orgán je také vytvořena pozice předsedy, který zastupuje oblastní sdružení navenek a svolává minimálně jednou ročně zasedání oblastního fóra (pirati.cz 2019: čl. 7). Pro pochopení logiky fungování ČPS je relevantní nastínit, jejich obecné zásady fungování vnitřní demokracie. V jednání jednotlivých orgánů uplatňují presumpci správnosti. Orgány si schvalují jednací a volební řady, které jsou vydávány v souladu s demokratickými zásadami. V rámci hlasování se orgány usnášejí většinou přítomných, jinak většinou všech členů. Ale návrhy, které jsou označené jako zásadní, tak vyžadují schválení více než třípětinovou většinu. Stanovy lze měnit pouze na základě zásadního návrhu na zasedání. Celostátní a oblastní fórum hlasují tajně, ale volené orgány hlasují tímto způsobem jen pouze v případě, že by vyznačení jmen mohlo členy vystavit pronásledování kvůli prosazování politiky strany a orgán se na tom před hlasováním usnese. Volby probíhají elektronicky, korespondenčně či s prodlouženou dobou hlasování. Volební období všech funkcí trvá vždy dva roky (pirati.cz 2019: čl. 6).

V poslední řadě je důležité představit hlavní informační systémy ČPS. Jsou to především komunikační kanály pro členy či slouží jako pracovní nástroje pro vykonávání jednotlivých úkonů uvnitř strany. Internetové fórum zde hraje signifikantní roli. Slouží jako komunikační nástroj pro diskusi uvnitř strany. Také, ale pro přípravu tiskových zpráv, hlasování a přijímání členů. Platí zde daná pravidla, a také neslouží jako chat členů. Velice

důležitý pro ČPS je stranický web. Kde zde je prezentován program strany, vkládají se tam také výstupy diskuzí z internetového fóra, dále se vyhláší předpisy, usnesení a zápisy všech krajských poboček. Pro interní organizaci schůzí, zasedání byl vytvořen stranou pirátský kalendář, kde jsou zaznamenány všechny významné události. V poslední řadě je to open source software Redmine, který je pro stranu velice důležitý a efektivní, jelikož je zde sledována a vyhodnocovány práce jednotlivých členů a jejich pracovních úkolů (wiki.pirati.cz 2019).

PRAKTICKÁ ČÁST

4. Obsahová analýza volebního programu ČPS do voleb do Poslanecké sněmovny 2017

4.1 Obsahová analýza volebního programu z pohledu tematických kapitol

V této praktické části se nejprve zaměříme na obsahovou analýzu volebního programu České pirátské strany do voleb do Poslanecké sněmovny, konané 20. – 21. října 2017. Budu vycházet volebního programu s názvem – *Volební program černé na bílém pro volby 2017 do Poslanecké sněmovny* (pirati.cz 2017), který následně v závěru srovnáme s výsledky dotazníkové šetření. Volby do PS jsem vybrala z důvodu relevantnosti této události ve srovnání s dalšími volbami, které probíhají v České republice. Spadají do voleb prvního řádu. Další důvod pro výběr tohoto termínu, byl také z důvodu, že další parlamentní volby zatím neproběhli, tudíž jsou stále aktuální pro ČPS. Jak je již uvedeno v kapitole věnující se metodologii, jsem si stanovila kategorie dle Klause von Beyme a jeho stranických rodin. Jelikož byly použity i v dotazníkovém šetření a mohli jsme je posléze komparovat. Volební program má 15 kapitol a krátký úvod:

1. Doprava a logistika
2. Finance
3. Informatika
4. Kultura
5. Mezinárodní vztahy
6. Místní rozvoj
7. Obrana
8. Práce a sociální věci
9. Průmysl a obchod
10. Spravedlnost
11. Vnitro a otevřený stát
12. Vzdělávání a věda
13. Zdravotnictví
14. Zemědělství
15. Životní prostředí (pirati.cz 2017)

Výpočet četnosti výskytu dle jednotlivých kategorií

Kategorie	Četnost výskytu	Četnost výskytu v %
Liberální a radikální	28	19,18 %
konzervativní	1	0,68 %
Sociálnědemokratické a socialistické	28	19,18 %
Regionální a etnické	1	0,68 %
Agrární	11	7,53 %
Křesťanskodemokratické	2	1,37 %
Komunistické	1	0,68 %
Extrémně pravicové	0	0 %
Ekologické	74	50,68 %
Celkem	146	100%

Zdroj: vlastní výpočty

4.2 Obsahová analýza volebního programu ČPS z pohledu tematických priorit

Nyní se zaměříme na analýzu jednotlivých tematických okruhů. Program je uveden první úvodní stranou s názvem *Všichni nekradou!* Kde strana stanovila čtyři hlavní kroky, jak dosáhnout svobodné, bohaté a digitálně propojené společnosti. Kontrola moci a mocných, zjednodušení státu pomocí technologií, ochrana občanů před šikanou a obrana svobody. Tato úvodní část se především dotýká liberálních témat, jako je především ochrana živnostníků od státu, jako je zjednodušení administrativy či svobodný přístup občanů k informacím, svobody projevu a právo na soukromí. Taktéž je zde analyzovaná kvazivěta, týkající se podpory zapojení lidí do rozhodování, což zapadá do podkategorie participativní demokracie a tudíž, je zařazena do kategorie ekologické stranické rodiny. Je zde akcentováno také téma digitalizace, které se prolíná i v jiných kapitolách, ale bohužel nezapadá do žádné stranické rodiny, tak jak je definoval Klaus von Beyme (pirati.cz 2017: 3)

Doprava a logistika

Nyní se dostáváme k první kapitole programu s názvem *Doprava a logistika*. Tato kapitola je postavena na tématech ekologických stranické rodiny. Nejvíce se zde vyskytuje pojem transparence (jasné finance, průhledné hospodaření, zprůhlednění organizací apod.). Vyjadřují velkou podporu elektromobilům a samo řídicím autům a zároveň chtějí podporovat

cyklisty při výstavbě dalších cyklostezek či zapojeních cyklistického pásu do běžných silnic. V závěru tedy chtějí podporovat především rychlejší proces výstavby silnic a dálnic. Dále zjednodušit administrativu, zavést mobilitu 21. století (viz. elektromobily). A v neposlední řadě bojovat proti politickým trafikám a zveřejnit smlouvy v registru smluv, týkajících se Českých drahách. Šest kvazivět bylo vyhodnoceno, jako spadající do kategorie ekologická stranická rodina a jedno prohlášení jako liberální (pirati.cz 2017: 4).

Finance

První část věnující se daním, se opírá o sociálně demokratické hodnoty. Jedná se o snížení zdanění práce a spravedlivé daně. Dále chtějí Piráti zavést rovnou daň (což znamená celkové zdanění práce i s odvody pro všechny příjmové skupiny). V této části jsem narazila i na limity mého teoretického rámce stranických rodin. Kdy se v další části věnují zavedení jednotného inkasního místa, zjednodušení daňového formuláře, který by se vyplňoval online. Bohužel tyto návrhy nezapadají ani do jedné stranické rodiny a nemůžeme je tak zavést do jednotné kategorie. Druhá část programu věnující se financím, se zabývá ekologickými návrhy, kdy Piráti chtějí zavést poplatky za těžbu národního bohatství. Další velké téma především ekologických stran, legalizace konopí a jeho následné zdanění. Poslední kvazivěta se týká liberálního návrhu omezení EET, což by přineslo minimální zásah státu k podnikatelům a decentralizace správy. Tudíž nejvíce je v této části použito sociálně demokratických hodnot v první části programu a v poslední převažující ekologické (pirati.cz 2017: 5).

Informatika

Nyní se dostáváme k tématu týkající se především 21. století. V kapitole informatika se Piráti zabývají digitalizací služeb pro občany. Tohle téma ve straně rezonuje už od jejich počátku a byla to jedna z prvních stran, které se tomuto tématu začala věnovat v české politice. Nejvíce zde bylo vyhodnoceno liberálních (4) a ekologických podkategorií (3). Jedná se především o zprůhlednění a transparentní zadávání veřejných zakázek státu pro digitalizaci správy a jeho následnou efektivitu (odvolávají se zde na nepovedené projekty typu Opencard apod.). Hlavní princip bude založen na prohlášení: „*vize centralizované, procesy decentralizované*“ (pirati.cz 2017: 6a). Ale zároveň s ohledem ke svobodě občanů, kdy lidé nebudou šmírovány a nebudou tak zneužité pravomoci úřadů a s tím související obrana svobody Internetu. Z ekologických principů je zde uplatněno heslo: „*méně papírů, ale*

zároveň i větší efektivita“. V poslední řadě transparence všech digitalizovaných procesů (pirati.cz 2017: 6b).

Kultura

V kapitole kultura se primárně věnují autorskému právu, které u ČPS taktéž dominuje od počátku, jako i u pirátských stran celkově. Bohužel v tématu copyrightu opět narážím na limity mého teoretického rámce a nemůžu jej tak zařadit do žádné kategorie. Jinak je zde relevantní liberální pohled na společnost, která by měla být z pohledu ČPS pestrá a svobodná a taková by měla být i její kultura. Kultura by měla být financována efektivně a především transparentně. Můžeme zde analyzovat prohlášení jako agrární, jelikož je zde akcent na kulturní granty pro menší obce a s tím spojena podpora venkova. Taktéž zde vidíme prvky solidarity, když vyjadřují podporu dobrovolného vstupného veřejných muzeí a galerií a podporují tak solidární společnost (pirati.cz 2017: 7).

Mezinárodní vztahy

V oblasti mezinárodních vztahu ČPS jasně deklaruje svůj pozitivní postoj k Evropské unii a Organizaci spojených národů (OSN). Zároveň prosazují aktivní členství, ale zároveň spatřují i nutné reformace. Jako je omezení byrokracie, boj proti nesmyslným dotacím EU a větší míra zapojení občanů a Evropského parlamentu do rozhodování. Co se týče mezinárodního obchodu, tak prosazují jasné, předem stanovené a transparentní cíle pod veřejnou kontrolou. Staví se proti vykořisťování chudých zemí a staví tak solidaritu nad ekonomickým ziskem. Kapitola pokračuje liberálním prohlášením o zachování svobodného a anonymního přístupu k internetu. Poslední prohlášení se vrací k odkazu ekologických hodnot, kdy požadují revizi Úmluvy OSN o omamných látkách s cílem snížit vliv drogových kartelů (pirati.cz 2017: 8). Tato kapitola je postavena na více ideologických směrech, ale nejvíce převažuje zelená politika.

Místní rozvoj

Místní rozvoj pojednává o budoucím vývoji státu a zvýšení vlivu veřejnosti na rozhodování věcí veřejných. Tudíž je zde nejvíce vyhodnocena podkategorie participativní demokracie, transparentnost a decentralizace. Zároveň zde můžeme vnímat prohlášení odkazující se na podporu venkova v rámci zvýšeného povědomí o větší míře zapojení do výstavby bydlení a dopravy či zavedení rychlejšího internetu. Taktéž pro obce chtějí zvýšit rozpočtové určení daní pro dostupnější bydlení. Je zde uplatněn princip férové podmínky pro

všechny regiony. Dále prosazují projekt participativního rozpočtu, aby se zde mohli zapojit občané na spolurozhodování, kdy to již takto funguje v Brně na zastupitelství. Co není pokryto v mé obsahové analýze, jelikož nekoresponduje opět s žádnou podkategorií, je téma zavedení jednotného kontaktního místa pro stavebníky a zjednodušení celého stavebního řízení plus jeho následná digitalizace. Také relevantní téma 21. století je sdílená ekonomika, která ještě nemá vybudovanou legislativu pro všechny typy platform (např. Airbnb). ČPS by se chtěla na ni zaměřit a zavést její moderní podobu (pirati.cz 2017: 9).

Obrana

V oblasti armády a obrany ČPS prosazuje moderní, přísně kontrolovanou a efektivně financovanou vizi. V podpoře členství v NATO se staví kladně, ale zároveň všechny operace musí mít dodržovány v rámci mezinárodní práva. Taktéž podporují spolupráci zemí EU v rámci společné evropské obranné a bezpečnostní politiky. Dle jejich názoru se armády musí připravit na výzvy 21. století jako jsou kybernetické útoky a větší investice do výzkumu. Zároveň financování má být dlouhodobě rozvrženo a nemá podléhat ročnímu plánování rozpočtu. Taktéž musí být transparentní, aby nedocházelo ke korupci. Dle jejich názoru by stát také neměl zneužívat vlivu kybernetické ochrany a informací nad principem svobody a šmírování občanů. V závěru kapitoly se odkazují k principu solidarity na podporu veteránů a padlých vojáků, o které by se měl postarat stát (pirati.cz 2017: 10). Nejvíce zde dominují liberální a ekologické hodnoty.

Práce a sociální věci

Kapitola věnovaná sociální problematice je nejvíce podepřena o sociálně demokratické a socialistické hodnoty. Jedná se především o zvyšování mezd, solidaritu s potřebnými a reformu důchodové systému. Chtějí prosazovat snížení daně z příjmu a zvyšování minimální mzdy. Jako další priority se vytýčili boj s pracovními agenturami kvůli špatně ohodnocené práci, z nichž často nejde ani uživit domácnost. ČPS by dále chtěla větší podporu od státu na sociální bydlení místo příspěvku na bydlení. V reformě důchodu, by chtěli zavést valorizaci dle indexu životních nákladů důchodců. Stanovili si i něco navíc, což je zavedení základního příjmu v rámci EU. Což je pravidelné vyplácení peněžní dávky ve stejné výši všem lidem a bez jakýchkoli podmínek⁷⁸. Což je příznačné pro levicové ideologické směry (pirati.cz 2017: 11).

⁷⁸ Kromě ČPS jej také podporuje část KSČM, ČSSD a Strana zelených.

Průmysl a obchod

Průmysl a obchod je ve volebních programech často stěžejní část programu každé politické strany. ČPS již na počátku vyjadřuje velkou podporu sdílené ekonomice, které je v současnosti ve volebních programech zelených a ekologických stran. Větší část kapitoly je postavena na liberálních myšlenkách, jako je podpora drobných podnikatelů a zjednodušení administrativy. Další úkol, který si stanovili, je snížení cen za volání a data. Chtěli by se pokusit o zastavení lobbingu telefonních operátorů a zároveň by chtěli využít systému evropských dotací na lepší a rychlejší internet bez narušení tržního prostředí. V rámci průmyslu se také odkazují na ekologické citění, kdy podporují kotlíkové dotace a energickou soběstačnost. Staví se také na stranu ekologických aktivistů, kdy nesouhlasí s prolomením limitů těžby uhlí. Tudíž nejvíce zde dominovali liberální a ekologické hodnoty (pirati.cz 2017: 12).

Spravedlnost

V této kapitole týkají se právního systému, narážím nejvíce na limit svého teoretického rámce. Obsahuje především tvrzení, která nezapadají do mých stanovených podkategorií. Nejvíce se zde v první polovině textu objevují tvrzení založené, že soudní systém musí být více transparentní, měl by být prosazen otevřený výběr kandidáta na soudce ve veřejných výběrových řízeních. S tím souvisí další návrh na posílení transparentnosti, založení veřejné karty soudce, kde by byli záznamy o jeho osobě, hodnocení a jeho výsledcích práce. Další část návrhu se týká zefektivnění procesu vymáhání dlužníků, sloučením exekuce dle míst místní příslušnosti dlužníka s přiměřenou srážkou z chráněného bankovního účtu. Piráti taktéž prosazují zjednodušení soudní soustavy na tři úrovně. V poslední části se odkazují na odpolitizování státních zastupitelstev, ale více to nerozvádí. Takže z toho nelze vydedukovat, jakými kroky, by toho chtěli docílit. Z nejvíce zanalyzovaných pojmů se týkalo ekologické stranické rodiny (pirati.cz 2017: 13).

Vnitro a otevřený stát

V této kapitole týkající se vnitřních záležitostí veřejné služby bylo kódováno nejvíce podkategorií transparentnost (celkem 8krát). Jelikož vize ČPS je otevřený, důvěryhodný stát, který uplatňuje transparentní přístup, který zároveň podpoří důvěru lidí ve stát. S transparentností dále uplatňují novelu zákona o registru smluv pro všechny státní firmy, jako je například ČEZ a budou tak muset zveřejňovat smlouvy. Dále pro zlepšení

transparentnosti chtějí zavést veřejný diář pro všechny politiky a vysoké úředníky. Pokračují s průhledným a veřejným výběrovým řízením pro všechny veřejné funkce. V rámci vyloučení politického ovlivňování policie, chtějí transparentně kontrolovat a interpelovat ministra vnitra. Pak, také navazují dalším prohlášením již v liberálním pojetí, tím, že chtějí omezit šikanu občanů od státu. Tak, že jsou pro zrušení plošné sledování komunikace, aby se občané cítili svobodněji. Závěrem této kapitole se obrací k uprchlické krizi, kterou chtějí řešit racionálně a chtějí podpořit pomoc, co nejbližší místům konfliktů či humanitárním krizím (pirati.cz 2017: 14).

Vzdělávání a věda

V kapitole věnované vzdělávání a vědě je nejvíce liberálních a ekologických hesel. Vzdělání je pro Piráty cenná hodnota, která má být založená na svobodné a rozmanité volbě. Zároveň by vzdělávání mělo být dostupné pro všechny třeba i pro žáky se speciálními potřebami. Což nás vede dál k tématu, kdy by podle ČPS mělo být zvýšeny výdaje na vzdělávání, což by vedlo ke zvýšení platů učitelů (jejich cíl je o 20%). Zároveň si uvědomují potřebu znalosti cizích jazyků a lepší mezikulturní výměnu studentů pro pochopení fungování světa. Co se týče vědy, tak chtějí prosadit transparentní financování veřejných výzkumných institucí. Ale mělo by se to také týkat studentů, kdy jsou pro zavedení jednotného registru závěrečných prací na vysokém školství (pirati.cz 2017: 15).

Zdravotnictví

V kapitole zdravotnictví se nejvíce vyskytují ekologická a sociálnědemokratická hesla. Samozřejmě je tu nejvíce obsaženo vyjádření na prosazení větší transparentnosti a zavedení jasných pravidel včetně ochrany zdravotních osobních údajů. Rozhodující je zájem pacienta a ne farmaceutické společnosti. Jako cíl si stanovili propojení zdravotního a sociálního systému v dlouhodobé péči a narovnání platby za stejné služby v LDN a domovech seniorů. Ve zdravotnictví je pro ČPS dlouhodobě relevantní prosazení legalizace konopí pro léčbu a rekreační užívání. Další uplatňování transparence přenáší na umožnění přímé volby zástupců pojištěnců do správní a dozorčí rady zdravotní pojišťovny. Poslední cíl v této tématice je zveřejňování informací o kvalitě a hodnocení služeb ve zdravotnictví (pirati.cz 2017: 16).

Zemědělství

V předposlední kapitole s názvem zemědělství nejvíce akcentuje agrární a ekologické cíle. Téměř po celou kapitolu se odkazují na podporu zemědělských dotací pro drobné

zemědělce, naopak velké agrární firmy by z tohoto přístupu neměli těžit. Dále deklarují podporu rodinným farmám a malým družstvům. V ekologické rovině chtějí uplatňovat postupy v zemědělství, které jsou šetrné vůči přírodě. Proto také chtějí podporovat lepší dostupnost zdravých, kvalitních a lokálních potravin (pirati.cz 2017: 17).

Životní prostředí

V poslední kapitole věnující se životnímu prostředí s přehledem dominují ekologické hodnoty. Každé prohlášení zapadá do podkategorie ekologické stranické rodiny. Žádná další kapitola nebyla tak ideologicky jednotná. Je zde celkem dvanáct ekologických prohlášení. Hlavní heslo je: „Šetrně k lidem – šetrně k přírodě“. Zároveň, ale podporují technologické inovace a také ekologické chování domácností. Brání právo obyvatel se podílet na rozhodování o životním prostředí ve svém okolí. Dále podporují třídění odpadů, aby se i finančně vyplatilo a zaplatíte podle skutečného vyprodukovaného množství, ale tento postup není konkrétněji popsán, jak by v realitě fungoval. Za důležitý cíl si stanovili boj proti nedostatku vody, takže budou podporovat výstavbu malých nádrží, mokřadů a pramenišť. Taktéž chtějí snížit závislost na fosilních palivech a to především snížením uhelné energie, což je velice ambiciózní krok pro současnou politiku České republiky (pirati.cz 2017: 18).

Tabulka dle jednotlivých kapitol programu ČPS

	Liberální a radikální	konzervativní	Sociálnědemokratické a socialistické	Regionální a etnické	agrární	Křesťanskodemokratické	Komunistické	Extrémně pravicové	Ekologické
Úvodní strana	4	0	0	0	0	0	0	0	1
1. Doprava a logistika	1	0	0	0	0	0	0	0	6
2. Finance	1	0	3	0	0	0	0	0	2
3. Informatika	4	0	0	0	0	0	0	0	3
4. Kultura	1	0	1	0	1	0	0	0	2
5. Mezinárodní vztahy	4	0	3	0	0	2	0	0	6
6. Místní rozvoj	1	0	1	1	3	0	0	0	7
7. Obrana	3		2	0	0	0	0	0	3
8. Práce a sociální věci	0	1	10	0	0	0	1	0	2
9. Průmysl	3	0	2	0	0	0	0	0	3

a obchod									
10. Spravedl nost	0	0	1	0	0	0	0	0	3
11. Vnitro a otevřený stát	2	0	1	0	0	0	0	0	8
12. Vzdělává ní a věda	2	0	2	0	0	0	0	0	4
13. Zdravotni ctví	2	0	3	0	0	0	0	0	4
14. Zeměděls tví	0	0		0	7	0	0	0	8
15. Životní prostředí	0	0	0	0	0	0	0	0	12
Celkem	28	1	28	1	11	2	1	0	74

Zdroj: vlastní výpočty na základě volebního programu ČPS

5. Index online- přístupnosti (accessibility)

Abychom si dokázali odpověd' na otázku, zdali Česká pirátská strana spadá do vícerychlostního modelu, nejenom pomocí dotazníkového šetření, můžeme využít index online- přístupnosti (*accessibility*) navržený Susan E. Scarrow (2015: 146b). Jelikož vícerychlostní strany jsou typické svou variabilitou, aby mohli stále získávat nové podporovatele s různými zájmy. Tudíž dle metodologie Susan E. Scarrow budeme analyzovat stranický web ČPS z pohledu jejich rekrutace nových podporovatelů (členové, registrovaní příznivci, odběratelé. Nejprve tedy začneme s první podpůrnou aktivitou a to je vstup do strany (*joining*).

1. Vstup do strany: Při vstupu na webovou stránku ČPS, již na hlavní straně vidíme panel s aktualitami, informace o Pirátech, zpravodajství o parlamentu, program ČPS a pak panel s názvem *Připoj se*, který je pro nás relevantní při zjišťování formy vstupu do strany (viz. Úvodní strana stranického webu ČPS). Při kliknutí na jeho panel se dostane na další sekci, kde jsou již vypsány možnosti připojení se. Je zde možnost jen sledovat a stát se pravidelným odběratelem. Druhá ikona *Přidat se k nám!* Nás již navede na jednoduchý formulář, kde si můžete zvolit formu připojení a stát se členem strany. Tudíž dle tohoto přístupu, je ČPS přiznána hodnota 2, jelikož se přímo můžete online na webové stránce zaregistrovat, ale poté musíte vyplnit členskou přihlášku v pdf formě, která se musí zanést osobně na schůzi vybraného sdružení. Kde se následně hlasuje o přijetí a nepřijetí kandidáta (nalodeni.pirati.cz 2019).
2. Darování: V případě přispění finančního daru, opět na hlavní webové stránce, je čitelně vidět sekce s názvem *Dary*. Odkáže Vás to na webovou stránku: dary.pirati.cz, kde ČPS jasně deklaruje, že je strana založená lidmi, nikoliv jako obchodní projekt. Proto přijímají dary primárně od občanů, ale je zde možnost darovat peníze i jako právnická osoba (dary.pirati.cz: 2019). Peníze se zasílají pouze převodem na účet ČPS a je zde možnost nastavení pravidelné měsíční platby. Proto v případě darování přístupu je hodnota 2, jelikož je pouze možnost platby online nikoliv sms a žádná jiná možnost není. Určitě je také relevantní zmínit, že ČPS má svůj obchod taktéž na stranickém webu, kde je možnost zakoupení oblečení, cestovní tašky či láhve apod. (piratskyobchod.cz 2019).
3. Dobrovolnictví: Poslední přístup se týká formy zapojení jako dobrovolník. Zde je stejný postup jako u přístupu vstupu do strany. Přes ikonu *Přidat se k nám!* Opět se dostanete na jednoduchý online formulář, kde máte explicitní možnost stát se

dobrovolníkem. Dobrovolnický přístup není jenom o přímé dobrovolnické aktivitě, je to také i o jiných formách osobního zapojení do strany. Je zde také možnost se stát expertem na různá témata a pomáhat i touto formou ČPS. Poslední možnost je stát se příznivcem strany, v této možnosti můžete kandidovat za stranu, ale nemáte právo hlasovat. Proto v rámci dobrovolnického přístupu indexu nabývá hodnota tři. Jelikož je přímo možnost vyplnit dotazník online (nalodeni.pirati.cz 2019).

Proto na základě výpočtu indexu online- přístupnosti nám výsledná hodnota vychází 2,3. O České pirátské straně můžeme prohlásit, že je velice přívětivá a otevřená pro nové potenciálně členy, podporovatele, donátory či dobrovolníky. Kromě klasického členství, to není pro ostatní formy podpory nějak časově náročné a všechno se dá vyřešit formou online na stranickém webu a tudíž je vše na jednom místě. V následující kapitole budou porovnány výsledky dotazníkové šetření s indexem, obsahovou analýzou a můžeme pak odpovědět na otázku, zdali je ČPS vícerychlostní strana.

Tabulka shrnutí jednotlivých hodnot indexu

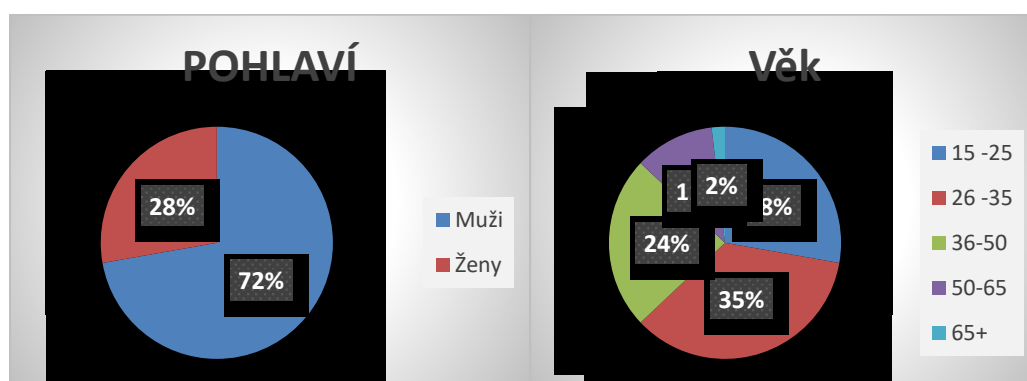
<i>Připojení se ke straně</i>	2
<i>Darování</i>	2
<i>Dobrovolnictví</i>	3
Celkový index	2,3

6. Dotazníkové šetření

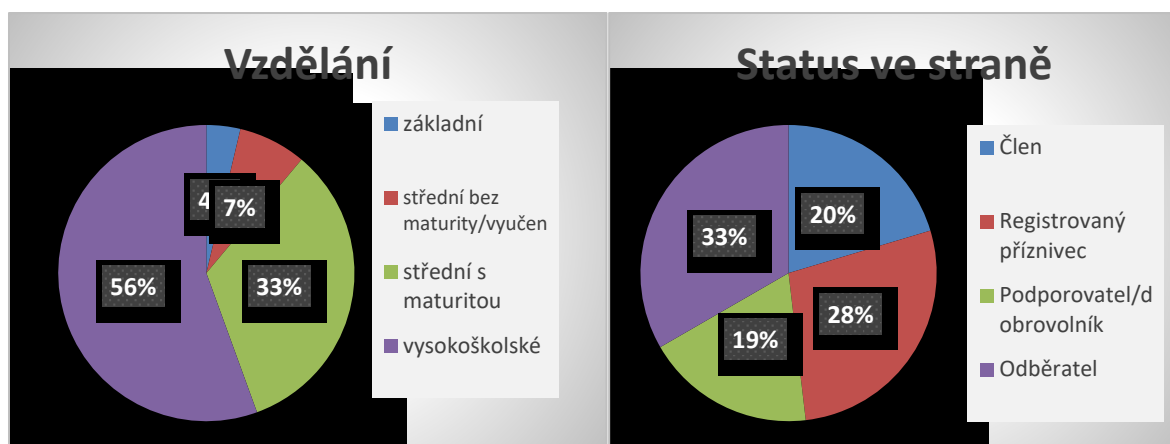
6.1 Hodnocení dotazníkového šetření - obecná část

Dotazníkové šetření probíhalo v rozmezí 1. června – 30. června 2019. Formulář byl vytvořen online formou google forms. Proto jeho následné šíření bylo flexibilní a jednoduché. Celkově mi na dotazník odpovědělo 54 respondentů. První část dotazníků, jak bylo již nastíněno v metodologii práce, byla pro všechny kategorie respondentů stejná. Týkala se otázek na základní demografické údaje (pohlaví, věk, vzdělání, status ve straně).

První otázka byla směřována na pohlaví. V tomto dotazníkovém šetření tvoří mužskou část 39 mužů (72,2 %) a 15 žen (28 %). Druhá otázka nám rozdělila respondenty podle věku. Nejvíce zde odpovídala skupina 26 - 35 (35%) a druhá nejpočetnější 15 - 25 (28%), tudíž respondenti jsou spíše mladšího věku. Což odpovídá věkovému průměru členské základny ČPS (25-35). Co se týče vzdělání, tak zde jasně dominují vysokoškolsky vzdělaní respondenti (56%) a následují středoškolsky vzdělaní s maturitou (33%). Poslední údaj se týká, jednotlivých statusů, který je relevantní na následující část dotazníků. Jelikož podle vybraného postavení v rámci ČPS, byly nastavené filtry na jaké následující otázky budou respondenti odpovídat. Největší zastoupení zde měli odběratelé (33%) a za nimi následovali registrovaní příznivci (28%).

Zdroj: vlastní grafy na základě dotazníkové šetření

Zdroj: vlastní grafy na základě dotazníkové šetření

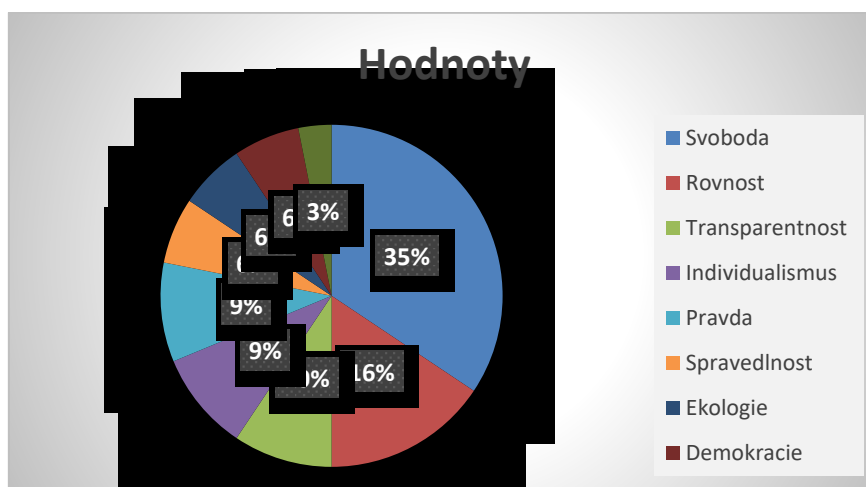
6.2 Hodnocení dotazníkového šetření – jednotlivé kategorie

Nyní již přejdeme k vyhodnocení dotazníků podle jednotlivých kategorií.

A. Členové

Pro každou kategorii jsou dvě části dotazníku. První se týká ideologie a druhá je o organizačních záležitostech. Z této ideologické části nám jasně vyšlo, že pojem ideologie členové strany ČPS nevnímají či neinterpretují jako něco pejorativního. Pouze 18,2 % respondentů označilo odpověď jako ano. Což se týká tří respondentů, tito dále byli odkázány na podotázku, aby dále rozvedli důvod. Všechny tři odpovědi obsahovaly zdůvodnění, že ideologie přináší určitou zaslepenost až dogmaticčnost. Nepřípouštějí žádnou další diskuzi. Následující otázka byla položena z důvodu, zdali je pro členy ČPS určující ideologie při výběru strany. Na tuto otázku odpověděla z respondentů určitě ano téměř polovina (45,5 %) a spíše ano (27,3 %). Což nám značí, že téměř 2/3 respondentů při výběru strany berou silně v potaz ideologické směřování strany. Možnost určitě ne nebyla nikým označena.

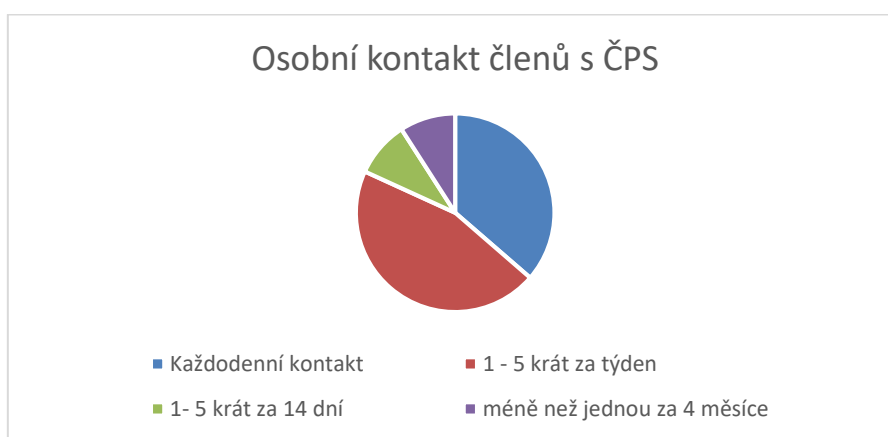
Následující otázka byla v této části nejvíce relevantní, jelikož se týkala zařazení do stranických rodin dle Beymeho. Zde 90,9 % respondentů zvolilo liberální stranickou rodinu. Pouze jeden dotázaný vybral kategorii ekologická. Což značí jasnou profilaci dotázaných členů ČPS na liberální směr. S tím souvisí následující otázka, kde jsem se ptala na tři hlavní hodnoty, které jsou pro ně určující v rámci zvolené ideologie. Každý respondent označil na prvním místě hodnotu svoboda. Dále pak následovala hodnota rovnost, transparentnost, individualismus a pravda. Což nám jasně potvrdilo jasnou profilaci členů ČPS na liberální směr.

Zdroj: vlastní grafy na základě dotazníkového šetření

Nyní přejdeme na druhou část, týkající se organizace strany. Tyto otázky byly konstruovány, tak abychom mohli odpovědět na otázku, zdali ČPS spadá do kategorie vícerychlostní strany. První otázkou nám dali členové jasně najevo, že nevnímají ČPS jako centrálně řízenou stranu. 45,5 % dotázaných odpověděli určitě ne a 54,5 % jako spíše ne. Další otázka směřovala na další aspekt vícerychlostní strany. Zdali vnímají členové ČPS strana jako digitalizovanou. Zde 63,6 % respondentů odpovědělo jako spíše ano a 36,4 % jako určitě ano. Žádná jiná odpověď nebyla zvolena. Což nám indikuje, že členové strany vnímají ČPS jako digitalizovanou stranu. Co se týče přístupnosti (*accessibility*) k veřejnosti, členové hodnotí stranu jako vysoce přístupnou v 90,9 % jako určitě ano a 9,1 % jako spíše ano.

Následující otázky byly již směřovány k vnitřnímu procesu přijímání nových členů a fungování stranických orgánů. Dle dotázku 72,7 % žádalo o členství skrze vyplněný formulář, který posléze museli odevzdat oblastní pobočce strany. Příjmací proces o členství hodnotí 91 % respondentů jako nenáročný z hlediska času i příjmacího pohovorů. Pouze 9,1 % to vnímá zcela naopak. Následující otázkou jsem chtěla zjistit, jak jako plnohodnotní členové, jsou často v osobním kontaktu se stranou. Netýká se to jenom celorepublikového vedení. Ale i jejich oblastních sdruženích či s členy z jiných krajů. Nejvíce členové se osobně schází s ostatními členy v rozmezí 1 – 5 krát za týden (45,5 %) a 36,4 % má velice pravidelný kontakt téměř každý den.

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

V návazné otázce jsem dala možnost otevřené odpovědi, ale respondenti ji moc nevyužili, jelikož ve většině případů odpověděli jednoslovně či maximálně jednou větou. Dotaz byl směřován zdali si myslí, že by veškerá komunikace měla probíhat elektronicky. Zde se jasně vyjádřili téměř v polovině odpovědi jako určitě ne a jako hlavní důvod uváděli, že

osobní kontakt je lepší a důležitý pro práci v týmu. Téměř v 28 % se vyjádřili kladně a ve dvou případech polemizovali v obou variantách, jelikož má elektronická forma, ale i osobní své výhody.

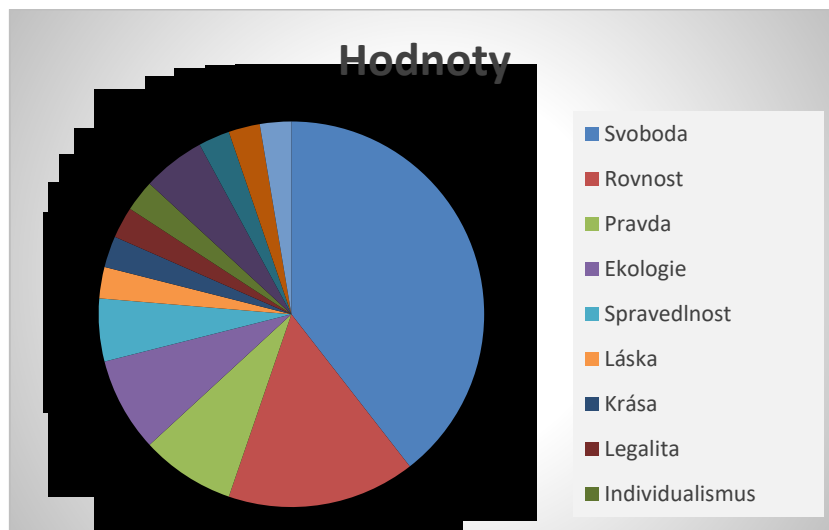
Dvě následující otázky měly formu uzavřených odpovědí. Zaměřovala jsem se primárně na celostátní fórum. Zde mi jasně vychází premisa, že celostátní fórum je především orgán vůle lidu (členů). 72,7 % dotázaných vnímá tento orgán jako efektivní, který má dostatečné pravomoce k prosazení a 100 % respondentů vnímá zcela kladně, že se zde může vyjádřit každý člen. Poslední otázka měla opět otevřenou formu odpovědi. Primárně cílila, zdali by v rámci organizace strany něco změnili. I když zde členové mohli vyjádřit své názory, tak téměř v polovině případu odpověděli pouze jednoslovně ano či ne. Nejvíce zde převažovala odpověď ne (30 %). Za ní hned odpověď ano (20 %). Dva respondenti zde vyjádřili touhu sjednotit všechny komunikační kanály do jednotné platformy. Byli zde také návrhy na zrušení papírové přihlášky, omezení pravomocí krajských předsednictev či přání rychlejší odezvy ze strany orgánů ČPS.

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

B. Registrovaní příznivci

Nejprve začneme opět s částí věnující se ideologii, která je stejná pro všechny kategorie. Co se týče vnímání v rámci pojmu ideologie, tak se vyjádřilo 86,7 % odpovídajících kladně a 13,3 % respondentů, kteří odpověděli negativně, k tomu posléze dodali, že jejich utváření negativního pohledu na ideologii je dáno historickou negativní konotací a vnučeným postojem z minulosti. V případě třetí otázky je škála odpovědí mnohem pestřejší než u členů, kdy pro 33,3 % respondentů je relevantní ideologie při výběru strany a odpověď spíše ano označilo 26,7 %. Což je pokles o 15 % oproti členů ČPS. Dokonce 20 % respondentů zvolilo odpověď spíše ne. V rámci profilace stranické rodiny se registrovaní příznivci moc neliší od členů ČPS. 86,7 % si zvolilo liberalismus, 6,7 % ekologickou rodinu a taktéž 6,7 % sociálně demokratický směr. Dále nám tento liberální směr opět potvrzuje následující otázka, cílená na nejdůležitější hodnoty v rámci ideologie. Nejvíce zde zazněl pojem svoboda (39 %), rovnost (16 %), ekologie (8%) a pravda (8%). Pojem pravda není možné specifikovat a zařadit do žádného ideologického směru, jelikož zde spíše o hodnotu směřující na filozofii života. Ostatní zmíněné hodnoty jsou seřazeny podle četnosti v grafu (viz. níže.)

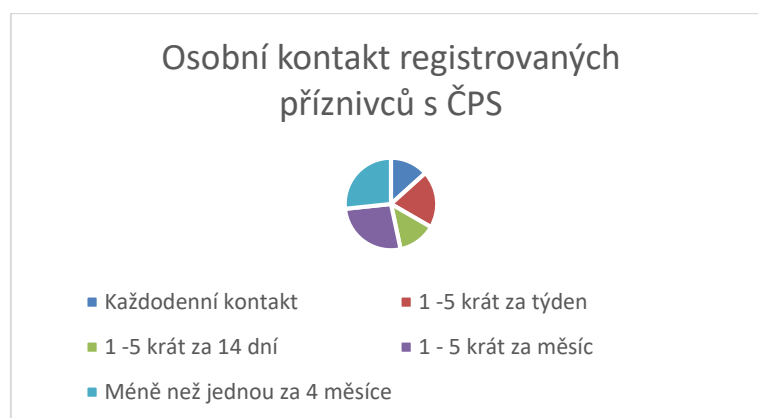

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

Nyní se přesuneme na otázky cílící na organizační strukturu ČPS. Jako centrálně řízenou stranu, registrovaní příznivci, vnímá pouze 13,3 %, což je rozdíl oproti kategorii členů, kteří všichni dotázaní označili odpověď spíše ne či určitě ne. A zbytek, což činí 86,7 % odpovídající ji zcela interpretuje spíše jako decentralizovaně řízenou politickou stranu. Zde

jsou v tomto ohledu na tom velice podobně jako odpovídající členové ČPS. Tudíž se nám opět nepotvrdila premisa vícerychlostní strany. Ale naopak 93,4 % registrovaných příznivců vnímá ČPS jako vysoce digitalizovanou stranu v rámci své komunikace jak s členy, tak s příznivci, či dobrovolníky. Tímto potvrzují jeden ze tří aspektů vícerychlostní strany. V poslední otázce se registrovaní příznivci shodují, že ČPS je vysoce přístupná a otevřená ve vztahu k veřejnosti. 83,3 % zvolilo odpověď určitě ano a spíše ano. Pouze jeden respondent odpověděl za pomoci možnosti neví. Následující dvě otázky již cílili na motivace a osobní kontakt.

Nejprve začneme s osobním kontaktem a komunikací registrovaných příznivců se stranou ČPS. Oproti předchozí kategorii členů je to podstatný rozdíl. Pouze 13,3 % je v každodenním kontaktu se stranou. Nejvíce (26,7 %) jich zvolilo variantu méně než za 4 měsíce, což značí, že se do mezistranického dialogu se příliš nezapojují. Připomínám, že registrovaný příznivec může za stranu kandidovat, ale hlasování se účastnit nemůže. Což nám tyto zvolené odpovědi predikují.

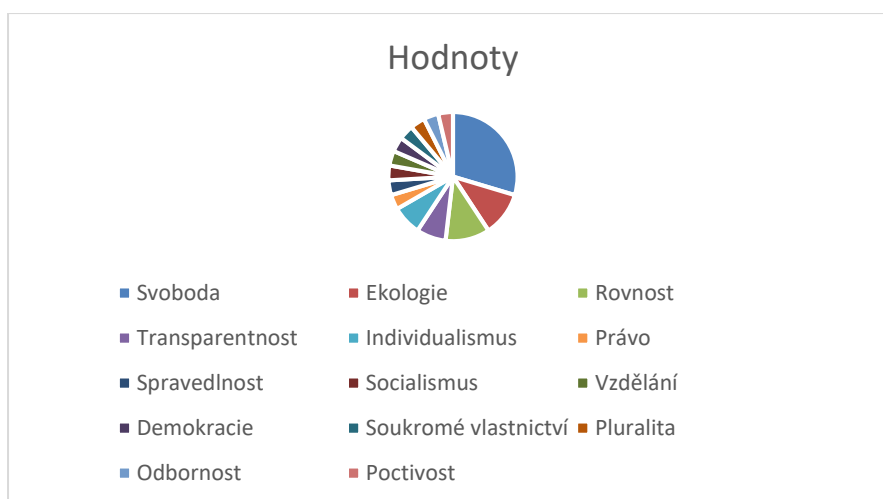
Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

Poslední otázka měla jako jediná, možnost otevřené odpovědi. Směřovala jsem ji na motivace registrovaných příznivců, proč se nestali rovnou členy ČPS. Nejvíce opakovaná odpověď se týkala důvodu, že nechtějí patřit do žádné politické strany a chtějí se takto vyhnout stranickému životu (5 respondentů). Dála rezonovala odpověď časová náročnost, či možnost, že zvažují členství a v budoucnu tak učiní.

C. Podporovatelé/ Dobrovolníci

Předposlední kategorie byla rozdělena mezi podporovatele a dobrovolníky z výše uvedených důvodů v metodologii, aby nejlépe odrážela teoretický model vícerychlostní strany. Avšak se mi bohužel podařilo oslovit nejméně respondentů spadající do této kategorie. Ale je

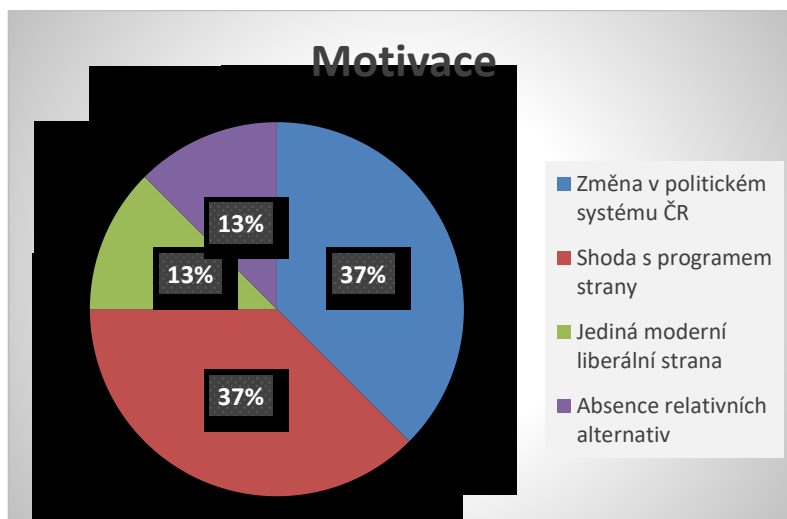
velice zajímavé, že v interpretaci vnímání ideologie, je jako jediná kategorie rozdělená na dva tábory. Dle výsledků vyšlo přesně 50 % ano a 50 % ne. Jako důvod uvádí negativní konotaci s komunismem a nacismem či pocit zatvrzelosti revidovat názor na základě nových poznatků. Ale naopak v otázce, zdali je pro ně určující ideologie při výběru strany, tak se zde nejvíce kladně shodují v 80 % a pouze 20 % označilo možnost spíše ne. V otázce zařazení stranické rodiny se nejvíce přiklonilo s liberalismu (70%) a 3 respondenti si zvolili možnost: radikální, agrární a ekologická. Což nadále potvrzuje predikci, že nejvíce členů, registrovaných příznivců a také již podporovatelé/dobrovolníků jsou liberálního smýšlení popřípadě ekologického. Navazující otázka týkající se hodnot opět téměř kopírovala předchozí kategorie a potvrdila liberální směr uvažování podporovatelů/dobrovolníků. Nejvíce dominovala hodnota svoboda, rovnost, ekologie, transparentnost a rovnost.

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

Nyní již přejdeme k druhé části. V otázce interpretace centrálního řízení strany, podporovatelé/ dobrovolníci jsou na 80 % rozhodnutí, že ČPS centrálně řízená není. Ale i 20% respondentů si myslí opak. Což se lehce shodují i s registrovanými příznivci (13,3%). Je zajímavé, že ani jeden dotázaný členů to tak nevnímá, ale lidé spadající do okruhu blízkého ČPS to vidí v menším případě zcela opačně. V otázce digitalizace ČPS jsou v podstatě jednotní. 80% je pro možnost určitě ano a 20% pro spíše ano. Taktéž v rámci přístupnosti ČPS k veřejnosti se vyjádřilo 70% pro odpověď určitě ano a 30% pro spíše ano. Což opět potvrzují, že podporovatelé/dobrovolníci vnímají ČPS jako digitalizovanou, vysoce přístupnou k veřejnosti, ale nikoliv jako centrálně řízenou stranu. Co se týče četnosti osobního kontaktu se stranou ČPS, vyšlo, že 40% dotázaných je v kontaktu méně než jednou za 4 měsíce. Což je u finančních podporovatelů logické, jelikož k osobnímu kontaktu nemusí ani

docházet. Ale u dobrovolníků, kteří tvoří velkou síť lidí a měli by především komunikovat s koordinátory pro dané kraje, je to lehce překvapivé. Dle mého názoru strana nejvíce využívá dobrovolníky v období voleb, proto tato četnost není tak vysoká. Dále pak druhá nejvyšší četnost (30%) byla zaznamenána u odpovědi 1 – 5 krát během měsíce. Co se týče hlavních motivací, proč se tito oslovení stali dobrovolníkem nebo podporovatelem. Jednoznačně vyšlo najevo, že hlavním důvodem byla změna v politickém systému v České republice (37%) a programová shoda (37%).

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

Poslední dvě otázky jsem cílila jenom na finanční dárce ČPS. Zajímala mě jejich motivace. Kde jasně dominovaly dva důvody. Dodává, že tato otázka měla nastavenou otevřenou odpověď. 60% odpovídajících napsalo totožně změnu v politických systému a 40% pomoc v kampani. Poslední otázka byla zvolena, jelikož Susan Scarrow se odkazovala, že vícerychlostní strany, často sbírají osobní údaje od jejich přispěvatelů. Což se v tomto případě potvrdilo. Jelikož 62,5 % uvedlo, že udávají své osobní údaje, ale činí to dobrovolně a zbytek 37,5 % je neposkyuje.

D. Odběratelé

Poslední kategorie, která bude vyhodnocena, se týkala odběratelů ČPS. Tato kategorie byla nejvíce zastoupena (18 respondentů). Tito lidé dobrovolně odebírají newslettery, či jiná oznámení o údalostech týkající se České pirátské strany. Nejprve začneme tradičně s otázkami týkající se ideologie. 72,2 % dotázaných odběratelů se vyjádřilo, že nespátrují ideologii jako něco negativního či pejorativního. Což je velice podobné jako u členů a registrovaných

příznivců. V případě, kdy byly odpovědi kladné, tak respondenti tuto volbu zdůvodňovali opět s konotací na minulé ideologie jako je nacismus, komunismus. Druhý nejčastější důvod byl udáván jako interpretace ideologie jako iracionální pojem, neřešící konkrétní problém. V rámci odběratelů potřeba ideologie při výběru politické strany, hraje silnou roli. 77,8 % zvolila možnost ano (určitě ano 27,8 % a spíše ano 50 %). Pouze 5,6 % vybralo možnost určitě ne. V rámci určení stranické rodiny opět jasně dominoval liberalismus (55,6 %), ale ne již tolik razantně jako u předchozích kategorií. Odběratelé jako podporovatelé/ dobrovolníci patří k nejvíce heterogenní skupině, co se týče výběru stranické rodiny. Dále 22,2% respondentů zvolili ekologický směr, 16,7% konzervativní stranickou rodinu, kterou žádná jiná kategorii nezvolila. V poslední řadě 5,6 % respondentů vybralo sociálnědemokratický směr. Poslední otázka týkající se ideologie, směřovala na tři nejrelevantnější hodnoty, které jsou pro odběratele určující. Dle grafu můžete vidět pestrost možností vybraných hodnot (celkem 21). Největší výskyt měla hodnota svoboda (17), což znamená, že pouze jeden respondent tuto možnost nezvolil. Dále již tradičně rovnost, ekologie. Která odrazejí liberální a ekologické cítění odběratelů, stejně jako u předešlých kategoriích. Nově se nám tu vyskytuje nízká byrokracie a minimální zásah státu.

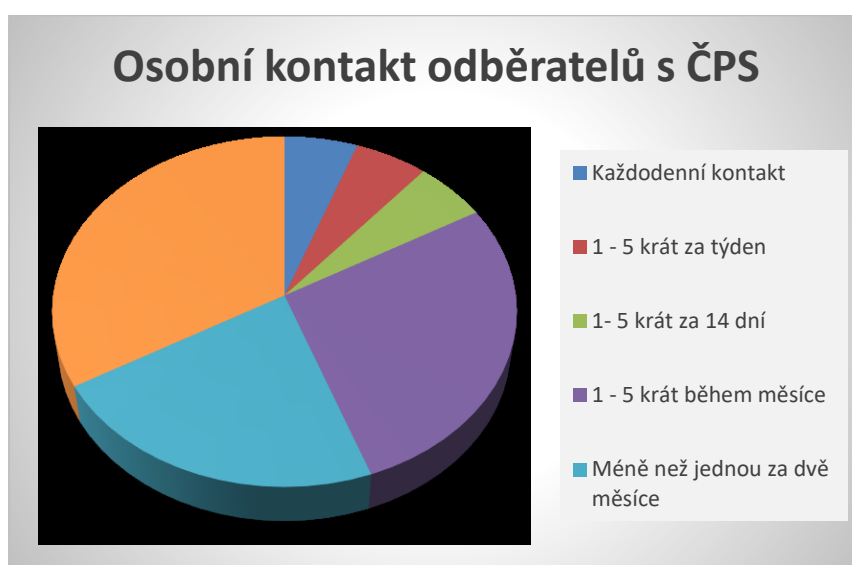

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

Nyní již nám zbývá pouze otázky směřující na vícerychlostní model, týkající se organizace ČPS. Zda-li vnímají odběratelé ČPS jako centralizovaně řízenou stranu, se shodlo pouze 22,2 % a 11,1% se vyjádřilo možnostmi nevím. 66,6 % vnímá ČPS jako decentralizovanou politickou organizaci. V druhém bodě vztahující se na digitalizaci strany se 94,4 % respondentů kladně shodlo. Pouze jeden respondent odpověděl, že neví. Tudíž tento

bod je potvrzen. Poslední část vztahující se na přístupnost, byla taktéž zodpovězena kladně 94,4 % odběratelů, pouze 5,6 % odpovědělo jako spíše ne. Tudíž předchozí trend, že strana je decentralizovaná, digitalizovaná a přístupná, se opět potvrdil.

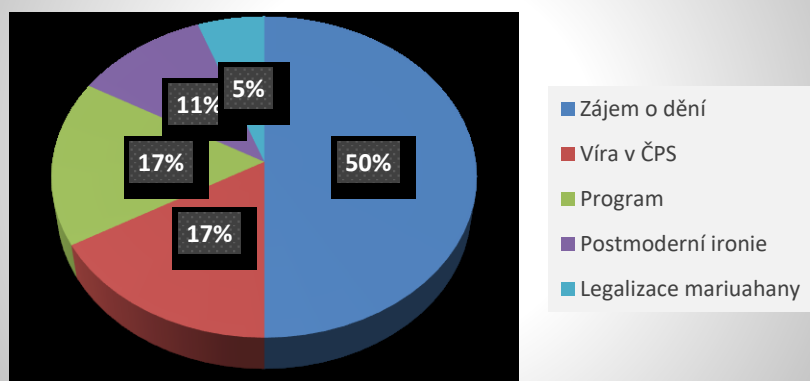
Poslední dvě otázky byly směřovány na osobní kontakt ČPS strany s odběrateli a jejich primárními motivacemi, stát se odběratelem. Jelikož jsou to lidé odebírající zprávy a novinky o straně, tak mě zájímalo, zdali také přichází do osobní komunikace s členy. Ale jak data ukazují, tak pouze 5,6 % respondentů uvedlo každodenní kontakt. Největší četnost měla odpověď méně než jednou za čtyři měsíce (33,3 %) a méně než jednou za dva měsíce (22,2 %).

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

V rámci hlavních motivací, které hnaly respondenty se stát odběratelem je nejvíce zmiňovaný důvod – zájem o dění (50%), dále víra v ČPS (17%) a názorová shoda s programem (17%).

Motivace odběratelů

Zdroj: vlastní graf na základě dotazníkové šetření

6.3 Hodnocení dotazníkového šetření – srovnání

V této poslední podkapitole věnující se vyhodnocování dotazníkového šetření, shrneme a porovnáme jednotlivé kategorie. Týká se to především dat odkazující se na stranické rodiny dle von Beymeho a vícerychlostního modelu dle Susan E. Scarrow. Z důvodu, že odpovídají na dvě hlavní výzkumné otázky. Ale samotné vyhodnocení závěru a výsledků, bude shrnuto v závěru práce. Jak můžeme vidět v tabulce, všechny kategorie se silně stotožňují s liberální ideologií v rámci strany ČPS. Jedině u kategorie odběratelů, můžeme pozorovat menší shodu, kdy 55,6 % respondentů zvolilo liberalismus a 22,2 % se naopak přiklání k ekologickému směru. Co se týče samotného modelu vícerychlostní strany, tak trend ve všech kategoriích je naprosto konzistentní. Pouze u podporovatelů se 33,4 % respondentů přiklánělo k opačnému názoru, kdy vnímají ČPS jako centralně řízenou stranu. A taktéž podporovatelé a dobrovolníci to vnímají podobně, ale týká se to pouze 20%. V otázce digitalizace a přístupnosti, se všechny kategorie téměř shodují.

Kategorie	Stranická rodina (ideologie)	Je strana centralizovaná?	Je strana digitalizovaná?	Je stran dostatečně přístupná?
členové	Liberální 90,9 %	ne	ano	ano
registrovaní příznivci	Liberální 86,7 %	ne	ano	ano
Podporovatelé/dobrovolníci	Liberální 70%	ne	ano	ano
odběratelé	Liberální 55,6% Ekologická 22,2%	ne	ano	ano

Zdroj: vlastní data na základě dotazníkového šetření

Závěr

V závěru nám nyní zbývá zhodnotit získané informace a v kontextu v úvodu položených výzkumných otázek a cílů, je vyhodnotit. Cílů bylo několik, tak tedy začneme s prvním, což bylo zjistit a analyzovat organizaci politické strany ČPS. Tento cíl má několik dimenzí, jelikož jsme pro zodpovězení tohoto komplexního cíle, použili několik metod. Abychom mohli plnohodnotně naplnit tento cíl, rozdělila jsem tuto závěrečnou část dle jednotlivých tematických částí podle výzkumných otázek. Dle úvodu výzkumné otázky jsou:

1. Jak členové, registrovaní příznivci, odběratelé, podporovatelé/dobrovolníci vnímají samotnou stranu ČPS v rámci organizace? Spadá ČPS do modelu vícerychlostní strany?
2. A jak se sebe sami vnímají členové, registrovaní příznivci, odběratelé, podporovatelé/dobrovolníci ČPS v rámci ideologického ukotvení?

Jedná se o dvě hlavní tematické části – organizace a ideologii. Nejprve začneme s organizací. Z primárních zdrojů, z kterých jsem vycházela, je několik. Nejprve se jedná o stanov y ČPS, jelikož jde o formální oficiální dokument. Zároveň to koresponduje s dimenzemi organizace dle K. Heidara a J. Saglie (2003). Jedná se o organizaci a aktivity členů, rozhodování uvnitř strany a komunikaci. I když primárně využíváme model vícerychlostní strany, tak neustále dochází k průnikům jednotlivých dimenzí modelu síťové strany. Tudíž jsme se od toho tématu úplně nevzdálili. Dle stanov můžeme říct, že se v rámci struktury organizačních jednotek strany, ČPS nijak nevymyká od jiných tradičních politických stran. Jedná se o oblastní sdružení krajská a místní a spadají sem orgány, jako je oblastní fórum a oblastní předsednictvo. Je to tradiční uspořádání, založené na územním principu. Ale v čem se ČPS liší, je pozice orgánu celostátního fóra. V čem jdou dál oproti ostatním českým politickým stranám, je v míře otevřenosti ke všem členům strany, kdy se CF může účastnit každý straník.

Dále se liší v tom, že tento orgán má rozsáhlé kompetence. Jako je změna stanov či ustanovování programových a ideových dokumentů. Tudíž můžeme konstatovat, že dle stanov je to vysoce otevřená a decentralizovaná strana, kdy každý názor člena, může být vyslyšen. Tento typ organizace v sobě nese velkou míru vnitrostranické demokracie. Což mě přivádí k otázce potenciálního dalšího výzkumu na téma míry vnitrostranické demokracie v rámci pirátských stran. Tohle téma je taktéž málo zkoumané a zaslouží si větší míru odborné pozornosti.

Druhý bod v čem je ČPS specifická a je jiná. Je v rámci vnitřní komunikace. Jedná se o internetové fórum, které slouží jako komunikační nástroj pro vnitřní diskuzi. Nejedná se jenom o členy. Do tohoto fóra může vstupovat každý i nečlen. Tudíž se může veřejnost podílet na vnitřní diskuzi strany a nepřímo ji i v malé míře ovlivňovat. Tedy můžeme o ČPS dále říct, že je v rámci komunikace vysoce transparentní a otevřená k veřejnosti i svým členům.

Nyní přejdeme k dimenzi organizace v praktické rovině reality stranického života ČPS. V rámci této části jsme využili dotazníkové šetření a index přístupnosti. Po zhodnocení dat a výsledků, můžeme na otázku, jak členové, registrovaní příznivci, odběratelé, podporovatelé/dobrovolníci vnímají samotnou stranu ČPS v rámci organizace? Co se týče nejprve členů, tak ČPS vnímají jako decentralizovanou, digitalizovanou a vysoce přístupnou organizaci. Efektivitu celostátního fóra jako nejrelevantnějšího orgánu, vnímají vysoce kladně (72,7%) a jako hlavní přínos, uváděli možnost, že se může vyjádřit každý člen. V rámci možností, co by změnili v rámci strany, byl nejčtenější návrh, sjednocení všech komunikačních kanálů do jednotné platformy, zrušení papírové přihlášky či omezení pravomocí krajských sdružení. Jediný limit v tomto výzkumu, je nízký vzorek respondentů (11 z celkových 920 dle odpovědi HR oddělení ČPS). Tudíž je zde velký potenciál, na vytvoření stejného dotazníkového šetření v rámci všech členů strany.

Druhá skupina respondentů, tj. registrovaní příznivci, vnímají organizaci ČPS stejně jako členové, jako decentralizovanou, digitalizovanou a vysoce přístupnou. Data byla téměř totožná, jediný rozdíl byl v otázce centralizace strany (o 13,3 % respondentů vnímá ČPS jako centrálně organizovanou). Bohužel oficiální data, kolik je registrovaných příznivců, jsem nedokázala dohledat. Taktéž mě zajímal, zdali jsou tyto příznivci, spokojení se svým statutem v rámci strany. Dle odpovědí nám vyšlo, že svůj status by neměli a to především z důvodu, že se chtějí vyhnout stranickému životu.

Třetí skupina, která je nejvíce heterogenní, tvoří podporovatelé a dobrovolníci. ČPS má své kampaně často postavené na propracované síti dobrovolníků, kteří jsou organizováni krajskými koordinátory. Dle odpovědí, podporovatelé a dobrovolníci, vnímají ČPS taktéž jako decentralizovanou, digitalizovanou a vysoce přístupnou stranu. V otázce centralizace se podobně shodují s registrovanými příznivci, kdy 20% respondentů odpovědělo, že ČPS interpretuje jako centrálně řízenou stranu. Poslední čtvrtá skupina, jsou odběratelé. Závěry na

intepretaci organizace ČPS se opět shodují s ostatními kategoriemi. Jediný rozdíl je opět v otázce centralizace, kdy 33,4 % vnímá ČPS jako stranu centrálně řízenou.

Poslední zdroj v části věnující se organizaci ČPS, je index přístupnosti. Dle analýzy stranického webu a analýzy tří dimenzí (dobrovolnictví, vstup do strany a finanční podpora), nám vyšla hodnota indexu 2,3 (nejvyšší možná hodnota, můžeme být naměřena 3). Tudíž po shrnutí všech výše zmíněných kategorií a indexu přístupnosti. Můžeme odpovědět na druhou část první výzkumné otázky, zdali ČPS spadá do modelu vícerychlostní strany. Na základě dat získaných z dotazníkového šetření, analýzy stanov a výpočtu indexu přístupnosti, můžeme odpovědět, že v oblasti digitalizace a přístupnosti. ČPS spadá do modelu vícerychlostní strany, jak jej definovala Susan E. Scarrow. Zároveň je ČPS založená na tradičním modelu členství, kdy paradoxně využívá stále papírové přihlášky (což je rozdíl oproti jiným pirátským stranám). Ale jde dál v tom, že využívá další afiliační možnosti participace. Ať už se jedná o registrované příznivci, podporovatele, dobrovolníky či odběratele. Nebo také přátelé ze sociálních sítí. Všechny tyto zmíněné afiliace, se mohou překrývat, kdy registrovaní příznivci, mohou být zároveň odběratelé či podporovatelé strany. Tudíž se v případě ČPS smazávají pevné struktury organizace, tak jak jej v minulém století definoval Maurice Duverger. Jeho organizační model, by v případě ČPS, již nefungoval. V tomto ohledu je ČPS po organizační stránce, novým typem politické strany.

Nyní se přesuneme k druhé tematické části – ideologii ČPS. I v tomto případě nejprve budeme vycházet z oficiálního dokumentu strany a to z obsahové analýzy volebního programu do Poslanecké sněmovny z roku 2017. Tudíž se ocitáme v dimenzi praktické roviny rozhodovacích procesů. Kdy volební program je výstupem, těchto praktik. Dle celkového výskytu četnosti jednotlivých stranických rodin. Nejvyšší výskyt stanovených podkategorií, spadá do ekologické stranické rodiny (74 z celkových 146). Jedná se 50% pokrytí této ideologické rodiny v rámci celého programu. Druhá nejčetnější stranická rodina, byla vyhodnocena ve stejném počtu - liberální a sociálnědemokratická a socialistická rodina (obě stejně 28 z celkových 146 kvazivět). V rámci jednotlivých kapitol programu, ekologické hodnoty nejvíce dominovali v kapitole – životní prostředí, zemědělství a vnitro a otevřený stát. V rámci liberalismu se jednalo o kapitoly, věnující se mezinárodním vztahům a informatice. V poslední řadě sociálnědemokratické a socialistické hodnoty, nejvíce rezonovaly v kapitole práce a sociálně věci. Nejvíce zmíněná hodnota z celého programu byla s velkou převahou transparentnost a dále svoboda.

Ale abychom mohli odpovědět na druhou výzkumnou otázku, musíme shrnout výsledky dotazníkového šetření v otázkách ideologie. Budeme následovat stejnou strukturu vyhodnocování dotazníku, jako v případě organizace. Otázky cílené na ideologii členů, registrovaných příznivců, odběratelů a dobrovolníků/podporovatelů, byly všechny stejné, kromě podporovatelů a dobrovolníků. Tato jediná kategorie byla rozpolcena v rámci vnímání ideologie, kdy přesně 50 % respondentů spatřuje ideologii jako něco pejorativního a 50 % naopak. Další otázka nám odpovídá na naši druhou výzkumnou otázku. Jak sami sebe vnímají členové, registrovaní příznivci, odběratelé, podporovatelé/dobrovolníci ČPS v rámci ideologického ukotvení. Téměř v 90 % případech se všechny kategorie shodují, že sami sebe vnímají jako liberálně smýšlející. Jediná výjimka, tvoří skupina odběratelů, kdy sami sebe vnímají v 55,6 % jako liberálně smýšlející. Patří tedy k nejvíce heterogenní skupině v rámci ideologie. Dále 22,2% respondentů zvolili ekologický směr, 16,7% konzervativní stranickou rodinu, kterou žádná jiná kategorie nezvolila. V poslední řadě 5,6 % respondentů vybralo sociálnědemokratický směr. Tento liberálně smýšlející proud členů, registrovaných příznivců a podporovatelů/dobrovolníků, nám potvrzuje otázku na nejvíce relevantní hodnoty v životě těchto respondentů. A tj. svoboda, rovnost, transparentnost a ekologie. Tudiž při srovnání obsahové analýzy a dotazníkového šetření, dochází k signifikantní shodě. Ale k určitému průniku ekologických a liberálních hodnot.

Na závěr bych chtěla dodat, že by bylo zajímavé a relevantní dále zkoumat ČPS v rámci její členské základny a jejich dalších afiliačních kategorií. V jejich názorech na vnitrostranickou diskuzi a ideologickou ukotvenost. I když strana působí od roku 2009, stále je to poměrně mladá politická strana a neustále se vyvíjí. Kdy zprvu začínala jako monotematická strana a nyní si již buduje relevantní pozici v Poslanecké sněmovně a v dalších institucích na nižších úrovních po celé České republice. Proto by si zasloužila další výzkum v průběhu dalšího vývoje.

Summary

This thesis was dealing with the organizational change of new political party. We focused on The Czech Pirate Party. The main aim of this thesis was to find out and describe how the Czech Pirate Party looks like from organization perspective. Another aim was to find out how party interprets itself from point of view of ideological background. It was discovered by the questionnaire with members of party and by the content analysis of election programme from last general election of Czech Parliament in 2017. It was applied the theoretical model of multi-speed membership party according to Susan E. Scarrow into the questionnaire. The question was if the Czech Pirate Party fits into theoretical concept. It was applied the index of accessibility too.

We found out that The Czech Pirate Party is decentralized, digitalized and highly accessible party and fits into the theoretical model of multi-speed membership party according to Susan E. Scarrow. The Czech Pirate Party is very specific in context of Czech party system in organizational perspective. There are using other affiliated organizational forms as light membership, volunteers, sustainers or subscribers. Other findings were that according to the content analysis, The Czech Pirates members and others affiliated categories fit mostly into green party family and liberal. But according to questionnaire of opinions of members, light members, sustainers/volunteers and subscribers, they interpreted themselves as liberal party family mostly.

Seznam použité literatury

„2019 European Election: official provisional result“ *bundeswahlleiter.de*, (online). Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/en/info/presse/mitteilungen/europawahl-2019/35_19_vorlaeufiges-ergebnis.html> (24. 05. 2019)

Alonso, Sonia , Andrea Volkens, Braulio Gómez. 2012. *Content-analyzing Political Texts. A Quantitative Approach*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Anderson, Nate. 2009. „Political pirates: A history of Sweden’s Piratpartiet“ *Arstechnica.com*, 26. 2. 2009 (online). Dostupné z: <<https://arstechnica.com/tech-policy/2009/02/rick-falkvinge-is-the-face/>> (16. 3. 2019)

Antoš, Marek. 2014. „Dílčí úspěch zelených a pirátů na cestě do Evropského parlamentu“ *lidovky.cz*, 01. 07. 2014 (online). Dostupné z: <http://ceskapozice.lidovky.cz/dilci-uspech-zelenych-a-piratu-na-ceste-do-evropskeho-parlamentu-pxv-/tema.aspx?c=A140630_151216_pozice-tema_lube> (13. 04. 2019)

Československá vláda Národní fronty Čechů a Slováků. 1984. *Košický vládní program: program nové čs. Vlády Národní fronty Čechů a Slováků*. Praha: Svoboda.

Bartoš, Ivan. 2016. „Piráti si na zasedání Celostátního fóra v Olomouci zvolili nové republikové předsednictvo“ *wiki.pirati.cz*, 04. 04. 2016 (online). Dostupné z: <https://wiki.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati_si_na_zasedani_celostatniho_fora_v_olomouci_zvolili_nove_republikove_predsednictvo> (13. 04. 2019)

„Berlínský Pirát spáchal sebevraždu a zřejmě před tím vraždil“ *echo24.cz*, (online). Dostupné z:< <https://echo24.cz/a/i3b4p/berlinsky-pirat-spachal-sebevrazdu-a-zrejme-pred-tim-vrazdil>> (24. 05. 2019)

Boček, Jan. 2009. *Pirátské politické strany – součást jedné nebo více stranických rodin?* Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy Univerzity.

Cromweel, Valerie, Luca Verzichelli. 2007. „The Changing Nature and Role of European Conservative Parties in Parliamentary Institutions from 1848 to Twenty- First Century“ pp. 196-216 in Maurizio Cotta (eds.). *Democratic Representation in Europe: Diversity, Change, and Convergence*. Oxford: Oxford University Press.

„Česká pirátská strana zaregistrována, chystá se do voleb“ *Blisty.cz*, (online). Dostupné z: <<https://legacy.blisty.cz/art/47550.html>> (06. 03. 2019)

„Česká pirátská strana: za svobodný internet klidně i s komunisty (oživeno)“ *zive.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.zive.cz/bleskovky/ceska-piratska-strana-za-svobodny-internet-klidne-i-s-komunisty-oziveno/sc-4-a-148460/default.aspx>> (06. 03. 2019)

„Česká pirátská strana zvolila nové vedení, předsedou zůstává Ivan Bartoš“ *Piratskelisty.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.piratskelisty.cz/clanek-939-ceska-piratska-strana-zvolila-nove-vedeni-predsedou-zustava-ivan-bartos>> (06. 03. 2019)

„Členství“ *wiki.pirati.cz*, (online). Dostupné z: <<https://wiki.pirati.cz/ao/clen>> (12. 06. 2019)

„ČSSD se tenčí členská základna, za dva roky stranu opustily tisíce lidí“ *idnes.cz*, (online). Dostupné z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cssd-ubytek-clenu-socialni-demokrate.A170307_094157_domaci_fka>(24. 05. 2019)

„Dary“ *pirati.cz*, (online). Dostupné z: <<https://dary.pirati.cz/>> (22. 06. 2019)

Demker, Marie. 2007. „A New Era of Party Politics in a Globalised World. The Concept of Virtue Parties“ in Siri Gloppen (eds.). *Globalization and Democratization: Challenges for Political Parties. Essays in Honor of Lars Svåsand*. Bergen: Fagbokforlaget.

„Deutsche Piratenpartei gründete sich in Berlin“ *wikinews.org*, (online). Dostupné z: <https://de.wikinews.org/wiki/Deutsche_Piratenpartei_gr%C3%BCndete_sich_in_Berlin> (24. 05. 2019)

Duverger, Maurice. 1954. *Political Parties*. London: Methuen.

Duverger, Maurice. 1964. *Political parties, their organization and activity in the modern state*. London: Methuen.

„Europawahl 2014“ *Bundeswahlleiter.de*. (online). Dostupné z: <<https://www.bundeswahlleiter.de/europawahlen/2014/ergebnisse.html>> (24. 05. 2019)

„Evropští Piráti se zúčastnili zasedání politické skupiny Evropského parlamentu Greens/Evropská svobodná aliance“ *Pirati.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/evropsti-pirati-greens-evropska-svobodna-aliance.html>> (09. 06. 2019)

- Falkvinge, Rick. 2011. „Why The Name Pirate Party?“ *FalkvingeonLiberty.com* 20. 2. 2011 (online). Dostupné z: <<https://falkvinge.net/2011/02/20/why-the-name-pirate-party/>> (13. 04. 2019)
- Ferjenčík, Mikuláš. 2014. „Stát se pokusil zničit Pirátskou stranu“ *denikreferendum.cz*, 12. 05. 2014 (online). Dostupné z: <<http://denikreferendum.cz/clanek/17961-stat-se-pokusil-znicit-piratskou-stranu>> (13. 04. 2019)
- Hartleb, Florian. 2013. „Anti-elitist cyber parties“ *Journal of Public Affairs* 13 (4): 335 - 369.
- Havlík, Vlastimil. 2014. *Volby do poslanecké sněmovny 2013*. Brno: Mezinárodní politologický ústav.
- Heider, Knut. Jo Saglie. 2003. „Predestined Parties?: Organizational Change in Norwegian Political Parties.“ *Party Politics* 9 (2): 219- 239.
- „Historie strany Česká pirátská strana“ MVCR.cz, (online). Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/seznam-politicky-stran/Vypis_Historie.aspx?id=320&typ=0> (24. 05. 2019)
- Hloušek, Vít, Iva Procházková. 2013. „Významnost tématu evropské integrace: obsahová analýza programů českých stran pro parlamentní volby 2006 a 2010.“ *European Electoral Studies* 8 (2): 113- 132.
- Gallagher, Michael, Michael Laver, Peter Mair. 2006. *Representative Government in Modern Europe*. Boston: McGraw-Hill.
- Galgonek, Vladislav. 2017. „Piráti chtějí ve volbách podle Bartoše získat deset procent hlasů“ *čt24.cz*, 18. 03. 2017 (online). Dostupné z:<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2060414-pirati-chteji-ve-volbach-podle-bartose-ziskat-deset-procent-hlasu?fbclid=IwAR2KV42u9hv8cz5cQXxMU8k_kchIENiZmUV7Q-DIjdomcI8iH495zoYpess> (13. 04. 2019)
- „Geschichte“ *piratenpartei.de*, (online). Dostupné z: <<https://www.piratenpartei.de/partei/geschichte/>> (24. 05. 2019)
- „Geschichte der Piraten“ *wiki.piratenpartei.de*, (online). Dostupné z: <<https://wiki.piratenpartei.de/Geschichte>> (24. 05. 2019)

Gomez, Raul, Luis Ramiro. 2019. „The limits of organizational innovation and multi-speed membership: Podemos and its new forms of party membership“ *Parti Politics* 25 (4): 534 – 546.

Huetlin, Josephine. 2016. „The Rise and Fall of the Pirate Party“ *Newrepublic.com*, 29. 07. 2016 (online). Dostupné z: < <https://newrepublic.com/article/137305/rise-fall-pirate-party>> (24. 05. 2019)

Inglehart, Ronald. 1971. „The Silent Revolution in Europe: Intergenerational Change in Post-Industrial Societies“ *The American Political Science Review* 65 (4): 991 -1017.

Katz, Richard S, Peter Mair. 1995. „Changing Models of Party Organization and Party Democracy The Emergence of the Cartel Party.“ *Party Politics* 1 (1): 5- 28.

„Kopecký, Josef. 2018. „Hilšer v hlasování Pirátů poráží Drahoše, Horáčka i prezidenta Zema na“ *idnes.cz*, 07. 01. 2018 (online). Dostupné z: < https://volby.idnes.cz/hlasovani-piratu-volba-prezidenta-d5x-/prezidentske-volby-2018.aspx?c=A180107_135124_prezidentske-volby-2018_kop> (13. 04. 2019)

Koole, Ruud. 1994. „The Vulnerability of the Modern Cadre Party in the Netherlands.“ In: Richard Katz, Peter Mair (eds). *How Parties Organize*. London: Sage

Kirchheimer, Otto. 1966. „The Transformation of the Western European Party Systems.“ In: Joseph LaPalombara, Myron Weiner (eds). *Political Parties and Political Development*. NJ: Princeton University Press.

Krippendorff, Klaus. 2013. *Content Analysis. An Introduction to Its Methodology*. Thousand Oaks: Sage Publications.

„Krnáčová předala Prahu Pirátovi Zdeňkovi Hřibovi. Primátor chce ‚chytré‘ řízení města“ *irozhlas.cz*, (online). Dostupné z: < https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zdenek-hrib-pirati-hlavni-mesto-praha-primator_1811151424_mal> (13. 04. 2019)

Křivánková, Eva. 2014. *Pirátské strany v Evropě*. Brno: Fakulta sociálních studií Masarykovy Univerzity.

Kubeš, Slavomír. 2014. „První starosta z Pirátů: Chceme Mariánské Lázně omladit“ *čt24.cz*, 12. 11. 2014 (online). Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/292152-prvni-starosta-z-piratu-chceme-marianske-lazne-omladit/>> (13. 04. 2019)

Lansford, Tom. 2017. *Political Handbook of the World 2016-2017*. Gulf Coast: University of Southern Mississippi.

Lees-Marshment, Jennifer. 2007. „Komplexní politický marketing: současné zamýšlení nad minulými závěry a současnými směry“ pp. 9 – 30 in Pavel Šaradín (ed.). *Politické kampaně, volby a politický marketing*. Olomouc: Periplum.

Lessig, Lawrence. 2004. *Free culture: how big media uses technology and the law to lock down culture and control creativity*. New York: The Penguin Press

Lewis. Paul. 2000. *Political Parties in Post Communist Eastern Europe*. New York: Routledge

Mair, Peter, Cas, Mudde. 1998. „The Party Family and Its Study“ *Annual Review of Political Science* 1: 211- 229.

Mansfeldová, Zdenka. 2003. „Obsahová analýza volebních programů českých politických stran.“ In: *II. Kongres českých politologů*. Praha: Česká společnost pro politické vědy.

Margett, Helen. 2001. „The Cyber Party“. Paper presented at workshop The Causes and Consequences of Organisational Innovation in European Political Parties at ECPR Joint Session of Workshops. Grenoble, 6. – 11. 04. 2001

Mazancová. Hana. 2018. „Počty členů ve stranách: nové tváře hlásí ANO, Piráti i KSČM. ČSSD ztratila po volbách 1500 lidí“ *irozhlas.cz*, 10. 06. 2018 (online). Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pocty-clenu-ve-stranach-volby-do-poslanecke-snemovny-2017-narust-poctu-clenu_1806100600_hm>(13. 04. 2019)

Michálek, Jakub. 2013. „Stanovy České pirátské strany“ *wiki.pirati.cz*, 7.9.2013 (online). Dostupné z: <https://wiki.pirati.cz/_media/spisovna/2013/10/stanovy_signed.pdf> (13. 04. 2019)

Michálek, Jakub. 2014. „Piráti podali stížnost k Ústavnímu soudu na volební systém“ *pirati.cz*, 20. 02. 2014 (online). Dostupné z: <https://www.pirati.cz/stanoviska/pirati_podali_stiznost_k_ustavnimu_soudu_na_volebni_system> (13. 04. 2019)

„Můj příběh“ *renatachmelova.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.renatachmelova.cz/>> (13. 04. 2019)

„Nalod'te se na palubu!“ *pirati.cz*, (online). Dostupné z: < <https://nalodeni.pirati.cz/jdu-do-toho/>> (22. 06. 2019)

„Nevolte Piráty,“ vyzývá v šokujícím videu hlavní tvář strany v Evropě“ *info.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.info.cz/evropska-unie/nevolte-piraty-vyzyva-v-sokujicim-videu-hlavni-tvar-strany-v-evrope-41088.html>> (24. 05. 2019)

„O autorovi“ *Aktualne.cz*, (online). Dostupné z: < <http://blog.aktualne.cz/blogy/ivan-bartos.php?itemid=27663>> (06. 03. 2019)

Pánková, Barbora. 2017. „Ivan Bartoš: Stranám chyběla sebereflexe, proto lidé volili Piráty“ *e15.cz*, 21. 10. 2017 (online). Dostupné z: <<https://www.e15.cz/volby/volby-2017/ivan-bartos-stranam-chybela-sebereflexe-proto-lide-volili-piraty-1338831>> (13. 04. 2019)

„Petice pod vznik České pirátské strany Abclinux.cz“ *Abclinux.cz*, (online). Dostupné z: < <http://www.abclinuxu.cz/blog/BoodOk/2009/4/petice-pod-vznik-ceska-piratske-strany>> (06. 03. 2019)

Pinto – Duschinsky, Michael. 1981. *British Political Finance, 1830-1980*. Washington D.C.: American Enterprise Institute for Public Policy Research.

„Pirate Bay's Founding Group 'Piratbyrån' Disbands“ *Torrentfreak.cz*, (online). Dostupné z: <<https://torrentfreak.com/pirate-bays-founding-group-piratbyran-disbands-100623/>> (06. 03. 2019)

„Pirátský obchod“ *pirati.cz*, (online). Dostupné z: < <https://www.piratskyobchod.cz/>> (22. 06. 2019)

„Piráty povede Černošský, šéf jejich moravskoslezské organizace“ *Denik.cz*, (online). Dostupné z: <https://www.denik.cz/z_domova/pirati-v-prvnim-kole-predsedu-nevybrali-adepti-zustali-tri-20140802.html> (06. 03. 2019)

„Platy Pirátů v placené politické funkci“ *pirati.cz*, (online). Dostupné z: <https://www.pirati.cz/lide/marcel_kolaja/platy_piratu_v_placene_politicke_funkci>(13. 04. 2019)

„Přípravný výbor podal návrh na registraci České pirátské strany“ *lupa.cz*, (online). Dostupné z: < <https://www.lupa.cz/tiskove-zpravy/navrh-na-registraci-ceske-piratske-strany/>> (06. 03. 2019)

„Rejstřík politických stran a politických hnutí – Česká pirátská strana“ *Mvcr.cz*, (online). Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Vypis_Rejstrik.aspx?id=320> (12. 06. 2019)

„Rozhovor s Pirátem Ivanem Bartošem“ *Konoptikum.cz*, (online). Dostupné z: <<https://konoptikum.cz/2015/02/rozhovor-s-piratem-ivanem-bartosem/>> (06. 03. 2019)

Sadílková, Karolína. 2018. „Piráti si v Brně zvolili nové předsednictvo strany“ *pirati.cz*, 06. 01. 2018 (online). Dostupné z: <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-si-zvolili-nove-predsednictvo.html>> (13. 04. 2019)

Scarrow. Susan. 2014. „Multi-Speed Membership Parties: Evidence and Implications“. Paper prepared for Contemporary Meanings of Party Membership at ECPR Joint Sessions of Workshops. Salamanca, 10 – 15. 04. 2014

Scarrow. Susan. 2015. *Beyond Party Members: Changing Approaches to Partisan Mobilization*. Oxford: Oxford University Press.

Schofield, Jack. 2009. „Sweden's Pirate Party wins EU seat (updated)“ *Guardian.com*, 8. 6. 2009 (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/technology/blog/2009/jun/08/elections-pirate-party-sweden>> (13. 04. 2019)

„Smlouvu ACTA musí schválit Ústavní soud, řekl ministr průmyslu“ *iDnes.cz*, (online). Dostupné z: <https://www.idnes.cz/technet/internet/ministr-prumyslu-kuba-smlouvu-acta-by-pred-jeji-ratifikaci-mel-projednat-ustavni-soud.A120410_144245_sw_internet_kuz> (06. 03. 2019)

„Sociální demokraté ztratili polovinu zastupitelů, Piráti jich mají 12krát víc než po minulých volbách“ *irozhlas.cz*, (online). Dostupné z:< https://www.irozhlas.cz/volby/komunalni-volby-2018-mandaty-zisky-a-zraty_1810071557_pek> (13. 04. 2019)

„Stanovy České pirátské strany“ *pirati.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.pirati.cz/onas/stanovy.html>> (12. 06. 2019)

„Stanovy Evropské pirátské strany“ *wiki.pirati.cz*, (online). Dostupné z: <<https://wiki.pirati.cz/zo/docs/stanovyppeu>> (13. 04. 2019)

„Statut Pirátské internacionály (PPI)“ *Piráti.cz*, (online). Dostupné z: <https://wiki.pirati.cz/zo/docs/ppi_statutes> (06. 03. 2019)

Theile, Merlind. 2009. „Pirate Party Makes Bid for German Parliament“ *Spiegel.de*, 26. 06. 2009 (online). Dostupné z: <<https://www.spiegel.de/international/germany/fighting-for-internet-freedom-pirate-party-makes-bid-for-german-parliament-a-632876.html>> (24. 05. 2019)

The ministry of Justice. 2013. „Act on Copyright in Literary and Artistic Works“ Swedish Statute Book 1960: 729, March 2013 (online; Pdf). Dostupné z: <<https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/se/se124en.pdf>> (06. 03. 2019)

„The Pirate Bay trial: guilty verdict“ *TheGuardian.com*, (online). Dostupné z: <<https://www.theguardian.com/technology/2009/apr/17/the-pirate-bay-trial-guilty-verdict>> (06. 03. 2019)

„The Swedish Pirate Party in English“ *Piratpartiet.se*, (online). Dostupné z: <<https://www.piratpartiet.se/english>> (16. 3. 2019)

„Torrent“ *Abclinux.cz*, (online). Dostupné z: <<http://www.abclinuxu.cz/slovník/torrent>> (06. 03. 2019)

„Tvůrci The Pirate Bay opět stanuli před soudem a zase prohráli. Platit budou do konce život“ *Zive.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.zive.cz/bleskovky/tvurci-the-pirate-bay-opet-standuli-pred-soudem-a-zase-prohrali-platit-budou-do-konce-zivota/sc-4-a-189156/default.aspx>> (12. 3. 2019).

Vallentyne, Peter. 2007. „Libertarianism and the State“ *Social Philosophy and Policy* 24 (1): 211 -229.

Van biesen, Ingrid, Peter Mair, and Thomas Poguntke. 2012. „Going, going... Gone? The Decline of Party Membership in Contemporary Europe“ *European Journal of Political Research* 51(1): 24 – 56.

Vaverková, Karolína. 2018. „Žít Brno se může vrátit k legraci. Ve volbách propadlo a na velké radnici nebude“ *echo24.cz*, 07. 10. 2018 (online). Dostupné z: <<https://echo24.cz/a/SKgJf/zit-brno-se-muze-vratit-k-legraci-ve-volbach-propadlo-a-na-velke-radnici-nebude>> (13. 04. 2019)

Von Beyme, Klaus. 1985. *Political Parties in Western Democracies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan

„Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. 05. – 29. 05. 2010“ *volby.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>> (13. 04. 2019)

„Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25. 10. – 26. 10. 2013“ *volby.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>> (13. 04. 2019)

„Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 5. – 6. 10. 2018“ *volby.cz*, (online). Dostupné z: <<https://volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20181005&xobvod=23>> (13. 04. 2019)> (13. 04. 2019)

„Volby do zastupitelstev krajů konané dne 7. 10. – 8. 10. 2016“ *volby.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.volby.cz/pls/kz2016/kz351?xjazyk=CZ&xdatum=20161007&xkraj=4&xnumnuts=0&xstrana=82>> (13. 04. 2019)

„Volby do Evropského parlamentu Švédsko“ *val.se*, (online). Dostupné z: <<https://data.val.se/val/ep2014/valnatt/E/riike/index.html>> (13. 04. 2019)

„Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 24. 05. – 25. 05. 2019“ *volby.cz*, (online). Dostupné z: <<https://volby.cz/pls/ep2019/ep11?xjazyk=CZ>> (09. 06. 19)

„Volby do Riksdagu“ *val.se*, (online). Dostupné z: <<https://data.val.se/val/val2006/slutlig/R/riike/ovriga.html>> (13. 04.2019)

„Volební program černé na bílém pro volby 2017 do Poslanecké sněmovny“ *pirati.cz*, (online). Dostupné z: <https://www.pirati.cz/assets/pdf/program_cerne_na_bilem.pdf> (22. 06. 2019)

„Výsledky pro zastupitelstvo Praha hl. m.“ *idnes.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.idnes.cz/volby/komunalni/2014?t=4&o=1&o2=CZ0100&o3=554782#zvoleni-zastupitele>>(13. 04. 2019)

„Výsledky voleb v České republice - Volby do zastupitelstev obcí 2014“ *idnes.cz*, (online). Dostupné z: <<https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx>>(13. 04. 2019)

„Výsledky voleb v České republice“ *idnes.cz*, (online). Dostupné z:<<https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx>> (13. 04. 2019)

„Výsledky voleb v České republice“ *idnes.cz*, (online). Dostupné z: <<https://volby.idnes.cz/po-slanecka-snemovna-2017.aspx>> (13. 04. 2019)

„Vznikla Česká pirátská strana -tisková zpráva“ *blisty.cz*, (online). Dostupné z: <<https://legacy.blisty.cz/art/47090.html>> (13. 04. 2019)

Wagner, Markus. 2010. „Defining and measuring niche parties“ *Party Politics* 18(6): 845-864.

„Zasedání celostátního fóra v Křižanově“ *wiki.pirati.cz*, (online). Dostupné z: <https://wiki.pirati.cz/cf/5_2011> (06. 03. 2019)

„Zasedání v Albrechticích“ *wiki.pirati.cz*, (online). Dostupné z: <https://wiki.pirati.cz/cf/2_2009> (06. 03. 2019)

„Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České Republiky v roce 2018“ *MVCR.cz*, (online). Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>> (24. 05. 2019)

Teze závěrečné diplomové práce

Příjmení, jméno: Veronika Langerová

Název práce: Česká pirátská strana – strana typu Network party?

Název práce anglicky: The Czech Pirate Party – the Party of Network party?

Vedoucí práce: doc. PhDr. Michel Perottino, Ph.D.

Studijní obor: Politologie (NMgr.)

Akademický rok podání: 2016/2017

Semestr zadání: Letní

Předpokládaný termín dokončení: LS 2018

Zdůvodnění výběru práce (max. 2000 znaků)

Pirátské strany jsou fenoménem, které vstupují na politickou scénu od roku 2006. Dnes už ve světě působí čtyřicet sedm pirátských stran ve světě. Hlavní zdůvodnění, proč jsem si zvolila tohle téma, že postrádám v české odborné literatuře výzkum ohledně vnitřní komunikace v rámci České pirátské strany, které je specifická a unikátní v kontextu českých stran. Všechny práce se buď zabývali vývojem, nebo vztahu k Pirátské internacionále, která sdružuje všechny pirátské strany na světě. Dále postrádám odbornou práci, která by se zabývala teoretickým konceptem Network party a to jak ve vztahu pirátských stran, tak konkrétně k české. Proto si myslím, že je relevantní zpracovat tuto tematiku.

Předpokládaný cíl (max. 1500 znaků)

Cílem této diplomové práce bude zjistit a popsat skrze deskriptivní analýzu, jak Česká pirátská strana je organizovaná a jak komunikuje uvnitř strany mezi členy, ale také i nečleny strany např. s dobrovolníky. Dále jak probíhá rozhodování o stranických záležitostech či odvolávání členů. Sekundární cíl bude, jak sebe sama strana vnímá z pohledu ideologického ukotvení pomocí rozhovorů s členy a pomocí obsahové analýzy volebního programu. Také zdali Česká pirátská strana zapadá do konceptu Network party, tak jak jej definovala Susan Scarrow.

Metodologie práce (max. 1500 znaků)

Jak již bylo nastíněno v předchozí části, půjde o deskriptivní analýzu, kdy bude analyzovaný stranický web ČP, kde probíhá stěžejní komunikace a organizace, jak na fóru či v jiných sekcích. V další bude aplikován teoretický model Network party na ČPS a to na základě polostrukturovaného rozhovoru s členy, tudíž půjde o kvalitativní výzkum.

Základní charakteristika tématu (max. 1500 znaků)

Jak už bylo zmíněno, Pirátské strany jsou současným fenoménem, které definují společnost 21. století. A to tedy informační společnost, která se dynamicky rozvíjí. Zákony a normy vydávané ze strany státu již nereflektují skutečný stav společnosti. Čím dál více se lidé upínají ke komunikaci skrze internet a to především skrze různá fóra a sociální média. Proto je relevantní popsat vnitřní komunikaci uvnitř strany, ale také s nečleny. Jelikož využívají tyto moderní komunikační technologie současné doby. I když to není strana parlamentní, tak s každými komunálními volbami, získávají nové mandáty. V této práci tudíž nepůjde o popis vývoje strany, ale o jejich reflexy skrze organizaci a jejich vlastní sebereflexi skrze rozhovory. Dále bude rozebrán koncept Network party, který mi poslouží jako teoretický rámec této práce. Jelikož jsem nenašla mnoho prací, do jaké stranické rodiny ČPS patří, tak tato práce bude usilovat o charakteristiku skrze její ideologii.

Předpokládaná struktura práce (max. 1400 znaků)

Tato práce se bude členit na několik částí. Nejprve úvod, kde budou nastaveny hlavní cíle a výzkumné otázky diplomové práce. Další část bude teoretická, kde bude rozebrán koncept Network party a budu usilovat o souhrnné ucelení tohoto tématu. Dále pro lepší pochopení kontextu strany, bude krátké uvedení ČPS v rámci českého kontextu. V analytické části se nejprve budu věnovat obsahové analýze pirátské strany, což bude jedna z hlavních částí práce. Druhá část analytické části bude polostrukturovaný rozhovor s členy strany a jeho následná interpretace. Výše zmíněné cíle poté budou zhodnoceny v závěru.

Základní literatura (10 nejdůležitějších titulů)

Bernstein, Jonathan. 2005. „Party Network Research and the Next Agenda“ Paper presented at the Conference. Akron, 19. 7. 2015.

Disman, Miroslav. 2002. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum.

Foddy, William. 1995. *Constructing Question for Interviews and Quastionares (Theory and Practise in Social Research)*. Cambridge: University Press.

„Fórum pirátské strany“ forum.pirati.cz, (online). Dostupné z: <<https://forum.pirati.cz/>> (13. 04. 2017)

Gezgor, Burcum, Susan Scarrow. 2010. „Declining memberships, changing members? European political party members in a new era“ *Party Politics* 10 (4): 385 -405.

Hendl, Jan. 2005. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál.

Poguntke, Thomas, Susan Scarrow, Paul D. Webb. 2016. „Party rules, party resources and the politics of parliamentary democracies: How parties organize in the 21st Century“ *Party Politics* 22 (6): 1 – 36.

Scarrow. Susan. 2015. *Beyond Party Members: Changing Approaches to Partisan Mobilization*. Oxford: Oxford University Press.

„Stanovy Evropské pirátské strany“ wiki.pirati.cz, (online). Dostupné z: <<https://wiki.pirati.cz/zo/docs/stanovyppeu>> (13. 04. 2017)

Přílohy

Příloha č. 1: Pirátské organizace ve světě (tabulka)

1.	Austrálie - Pirate Party Australia	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2013
2.	Rakousko - Piratenpartei Österreichs	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2010
3.	Bělorusko- The Pirates Center of Belarus	Není registrovaná jako politická strana, ale jako aktivní komunita
4.	Belgie - Piratenpartij / Parti pirate	Oficiálně registrovaná v roce 2009
5.	Brazílie - Partido Pirata	Aktivní od roku 2012, ale ještě není oficiálně registrovaná jako politická strana
6.	Bulharsko – Piratska Partia	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2010
7.	Kanada - Pirate Party of Canada / Parti Pirate du Canada	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
8.	Chile - Partido Pirata de Chile	Není registrovaná jako politická strana, ale je velice aktivní od roku 2007
9.	Chorvatsko - Piratska Stranka Hrvatske	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
10.	Kypr – Pirate Party of Cyprus	Není registrovaná jako politická strana, ale je velice aktivní od roku 2009
11.	Česká republika – Česká pirátská strana	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
12.	Dánsko - Piratpartiet	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
13.	Estonsko - Eesti Piraadipartei	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
14.	Finsko - Piraattipuolue	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2008
15.	Francie - Parti pirate	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2006
16.	Německo - Piratenpartei Deutschland	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2006
17.	Řecko - Κόμμα Πειρατών Ελλάδας[Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
18.	Island - Píratar	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
19.	Indie - Pirate Party India	Založená v roce 2012, ale není momentálně zaregistrovaná
20.	Izrael – Piratim	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
21.	Itálie - Partito Pirata Italiano	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2006
22.	Japonsko – Pirate Party Japan	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012

23.	Kazachstán - Қазақстан Пираттық Партиясы	Založena v roce 2010, ale není registrovaná jako oficiální politická strana
24.	Lotyšsko – Piratu Partija	Založena v roce 2011, ale není registrována jako oficiální politická strana, ale jako politická organizace
25.	Lucembursko - Piratepartei Lëtzebuerg	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
26.	Mexiko - Partido Pirata Mexicano	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
27.	Černá Hora - Piratska Partija Crne Gore	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
28.	Maroko - Hizb al-Qarāšina	Založena v roce 2011, ale není oficiálně registrovaná jako politická strana
29.	Nepál – Pirate Party Nepal	Založena v roce 2017, ale není registrovaná jako oficiální politická strana
30.	Nizozemí - Piratenpartij Nederland	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2010- 20
31.	Norsko - Pirate Party of Norway	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
32.	Filipíny - Philippine Pirate Movement	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2007
33.	Polsko - Polska Partia Piratów	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2013
34.	Portugalsko - Partido Pirata Português	Založena v roce 2009, ale není oficiálně registrovaná jako politická strana
35.	Rumunsko - Partidul Pirat România	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2014
36.	Rusko - Пиратская Партия России	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
37.	Srbsko - Пиратска партија	Založena v roce 2008, ale není registrována jako oficiální politická strana
38.	Slovensko - Slovenská Pirátska Strana	Založeno jako občanské sdružení v roce 2011, ale není registrována jako politická strana, v roce 2018 si podali přihlášku na Ministerstvu vnitra na registraci, zatím jsou ve fázi sběru podpisů
39.	Slovinsko - Piratska stranka Slovenije	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012
40.	Jihoafrická republika - South African Pirate Party	V roce 2011 založena jako politická organizace, není registrována jako politická strana.
41.	Španělsko – Partido Pirata	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2006
42.	Švédsko - Piratpartiet	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2006
43.	Švýcarsko - Piratenpartei	Oficiálně zaregistrovaná v roce

	Schweiz	2009
44.	Tunisko – 1. Hizb al-Qarāšina at-Tūnsī, 2. Hizb al-Qarāšina;	1. Oficiálně zaregistrovaná v roce 2012, 2. Od roku 2012
45.	Ukrajina - Піратська Партія України	Založena v roce 2011, ale není registrovaná jako oficiální politická strana
46.	Velká Británie - Pirate Party UK	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2009
47.	USA - United States Pirate Party	Oficiálně zaregistrovaná v roce 2006, ale jen v 8 státech USA

Příloha č. 2: Seznam všech zasedání Celostátních fór ČPS (tabulka)

1. Zasedání Celostátního fóra (CF)	24. – 25. 10. 2009 - Albrechtice nad Orlicí
2. Zasedání Celostátního fóra (CF)	28. 8. 2010 - Brno
3. Zasedání Celostátního fóra (CF)	24. -26. 6. 2011 - Křižanov
4. Zasedání Celostátního fóra (CF)	25. - 26. 8. 2012 – Praha
5. Zasedání Celostátního fóra (CF)	7. 9. 2013 - Plzeň
6. Zasedání Celostátního fóra (CF)	17. – 19. 1. 2014 - Pardubice
7. Zasedání Celostátního fóra (CF)	22. 8. 2015 - Praha
8. Zasedání Celostátního fóra (CF)	3. 4. 2016 - Olomouc
3 Zasedání Celostátního fóra (CF)	18.3 2017 - Praha
4 Zasedání Celostátního fóra (CF)	6. – 7. 1. 2018 - Brno
5 Zasedání Celostátního fóra (CF)	19. -20. 1. 2019 - Tábor

Zdroj: vlastní zpracování z tiskových zpráv ČPS

Příloha č. 3: Srovnání konceptů stranických rodin. Datum u autora teorie označuje první tištěné vydání této teorie (tabulka)

Západoevropský prostor			Postkomunistický prostor	
Von Beyme, 1982	Von Beyme, 1995	Gallagher, 1992	von Beyme, 1994	Lewis, 2000
Liberální a radikální	Liberální a radikální	liberální	liberální	Liberálně - konzervativní
konzervativní	konzervativní	konzervativní	-	-
Sociálně a sociálnědemokratické	Sociálně a sociálnědemokratické	Sociálně a sociálnědemokratické	Sociálně a sociálnědemokratické	Sociálně a sociálnědemokratické
křesťanskodemokratické	křesťanskodemokratické	křesťanskodemokratické	křesťanskodemokratické	Křesťanskodemokratické/

atické	atické	atické	atické	tradičně konzervativní
komunistické	komunistické	komunistické	komunistické	Nástupnické komunistické
agrární	agrární	Agrární/středové	agrární	agrární
agrární	Regionální a etnické	-	Regionální a etnické	Etnické skupiny
Regionální a etnické	Extrémně pravicové	Extrémně pravicové	-	nacionalistické
Extrémně pravicové	ekologické	zelení	ekologické	-
-	-	Nová levice	-	-
-	-	-	fóra	-

Zdroj: Fiala, Strmiska 1998.

Příloha č. 4: Kategorie (tabulka)

Liberalní a radikální	Svoboda, decentralizace, individualismus, minimální zásah státu, právo na soukromý majetek, volný trh, sekularismus, pro EU + NATO.
konzervativní	Tradice, instituce (rodina, církev), kolektiv nad zájmy jedince, silný stát s minimálním zásahem do ekonomiky, právo na soukromí majetek, důraz na suverenitu státu.
Sociálnědemokratické a socialistické	Welfare state, zásahy státu do ekonomiky, sociální kapitalismus, solidarita, sociální spravedlnost, sociální reformy, sociálně - tržní ekonomika, vyššího zdanění majetnějších osob,
Regionální a etnické	Autonomie, regionální či etnické zájmy uvnitř státního celku, decentralizace.
Agrární	Agrarismus (zdůrazňování role rolníka jako živitele národa, pilíř národní p ospolitosti), obrana venkova, zemědělství, přerozdělování půdy mezi menší jednotky.
Křesťanskodemokratické	tradiční hodnoty (podpora rodiny), důraz na morální témata (např. proti potratu, eutanázii), sociálně tržní hospodářství, křesťanství, decentralizace vlastnictví výrobních prostředků jejich privatizací.
Komunistické,	Sociální spravedlnost, sociální stát, společné vlastnictví, rovnostářská společnost, centrálně plánovaná politika, sekularismus.
Extrémně	Centralismus, autoritářství, nacionalismus, šovinismus, rasismus,

pravicové	xenofobie, popírání rovnosti všech lidí, nepluralistický stát, tradiční hodnoty.
Ekologické	Ekologická sociálně udržitelná společnost, enviromentalismus, občanská společnost, pacifismus, ochrana přírody, feminismus, decentralizace, respekt k odlišnosti, postmaterialistické hodnoty, participativní demokracie, transparentnost.

Zdroj: vlastní konstrukt z koncepce stranických rodin dle Klause von Beyme

Příloha č. 5: struktura dotazníku se všemi otázkami (dotazník)

Dobrý den, jsem studentka Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, magisterského oboru politologie. V rámci mé diplomové práce s názvem České pirátská strana – strany typu network party, provádím dotazníkové šetření na získání informací o ideologickém ukotvení a organizaci uvnitř České pirátské strany. Cílí jak na členy, tak i na dobrovolníky, registrované příznivce či odběratele ČPS. Chtěla bych Vás tedy požádat o pár minut Vašeho času k vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je naprosto anonymní a dobrovolný. Vedoucí práce je doc. PhDr. Michel Perottino, Ph.D., v případě jakéhokoliv dotazu, se na něj můžete obrátit, na jeho email: michel.perottino@fsv.cuni.cz. Či v případě jiného dotazu na mě, mě můžete kontaktovat na email: veronika.langerova22gmail.com.

Moc Vám děkuji za spolupráci!

Základní údaje

Pohlaví:

- Muž
- Žena

Věk:

- 15 - 25
- 26 - 35
- 36 - 50
- 50 - 65
- 65+

Status ve straně:

- Člen
- Registrovaný příznivec
- podporovatel (např. finanční podpora)/ dobrovolník
- odběratel (např. přijímá newsletter)

Vzdělání:

- Základní,
- střední bez maturity/ vyučen,
- střední s maturitou,
- Vysokoškolské

Ideologie

(pro členy, registrované příznivce, odběratele, podporovatele/dobrovolníky je část věnovaná ideologii pro všechny kategorie totožná)

1. Vnímáte pojem ideologie jako něco pejorativního?

- Ano
- Ne

2. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl kladně, prosím napište stručně důvod.

Tato otázka není povinná

3. Je pro vás ideologie určující při výběru politické strany? (konkrétně ČPS)

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

4. Do jaké skupiny stranických rodin dle von Beyme byste se zařadil/la?

- Liberální
- Radikální
- Konzervativní
- Sociálnědemokratické a socialistické,
- Regionální a etnické,
- Agrární,

- Křesťanskodemokratické,
- Komunistické,
- Extrémně pravicové,
- Ekologické

5. Jaké tři hodnoty v rámci ideologie jsou pro vás nejdůležitější? (např. svoboda, důraz na individualismus, rovnost)

Otevřená otázka

Organizace

Tato část je pro každou kategorii jiná:

Členové

1. *Vnímáte ČPS jako centrálně řízenou? (myšleno, že oblastní sdružení nemají dostatek pravomocí pro vykonávání vlastního působení, ale konečná rozhodnutí se řeší v rámci republikové předsednictva)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

2. *Vnímáte ČPS jako digitalizovanou politickou stranu? (myšleno, že strana komunikuje primárně elektronicky např. na stranických fórech, elektronické hlasování apod.)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

3. *Vnímáte ČPS jako vysoce přístupnou k veřejnosti? (např. když bude chtít kdokoliv z veřejnosti oslovit nějakého člena ČPS nebo stranu jako takovou)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím

- Spíše ne
- Určitě ne

4. *Vnímáte ČPS jako vysoce přístupnou k nečlenům? (například zdali může nečlen hlasovat ve stranických fórech, nebo zdali může nečlen komunikovat s ČPS v rámci jiných komunikačních platforem jako je Facebook, Twitter apod.)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

5. *Zažádal jste o členství prostřednictvím online formuláře na stranickém webu?*

- Ano
- Ne

6. *Bylo pro Vás náročné se stát členem ČPS? (např. časově, náročné z hlediska členského příspěvku)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

7. *Jako člen strany ČPS, jak často jste v osobním kontaktu se stranou? (např. s jednotlivými orgány strany, s dalšími členy, koordinátory apod.)*

- Každodenní kontakt
- 1krát – 5 krát za týden
- 1krát – 5 krát během 14 dní
- 1 krát – 5 krát během měsíce
- Méně než jednou za 2 měsíce
- Méně než jednou za 4 měsíce

8. *Myslíte si jako člen ČPS, že by veškerá komunikace mohla probíhat elektronicky?*

Otevřená otázka

9. *Myslíte si, že celostátní fórum jako orgán vůle lidu má dostatečné pravomoci?*

- Určitě ano

- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

10. Jako člen ČPS je podle Vás správné, aby se ke všemu, co se projednává na celorepublikovém fóru, mohl vyjádřit kdokoliv?

- Ano
- Ne

11. Jako člen ČPS změnili byste něco v rámci komunikace a organizace uvnitř?

Otevřená otázka

Organizace

Tato část je pro každou kategorii jiná:

Registrovaní příznivci

1. Vnímáte ČPS jako centrálně řízenou? (myšleno, že lokální pobočky nehrají primární roli, ale konečná rozhodnutí se řeší v rámci republikové předsednictva)

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

2. Vnímáte ČPS jako digitalizovanou politickou stranu? (myšleno, že strana komunikuje primárně elektronicky např. na stranických fórech, elektronické hlasování apod.)

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

3. Vnímáte ČPS jako vysoce přístupnou k veřejnosti? (např. když bude chtít kdokoliv z veřejnosti oslovit nějakého člena ČPS, nebo stranu jako takovou)

- Určitě ano
- Spíše ano

- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

4. *Jako registrovaný příznivec strany ČPS, jak často jste v osobním kontaktu se stranou? (např. s jednotlivými orgány strany, s dalšími členy, koordinátory apod.)*

- Každodenní kontakt
- 1krát – 5 krát za týden
- 1krát – 5 krát během 14 dní
- 1 krát – 5 krát během měsíce
- Méně než jednou za 2 měsíce
- Méně než jednou za 4 měsíce

5. *Proč jste se nestal přímo členem strany, ale pouze registrovaným příznivcem ČPS?*
Otevřená otázka

Organizace

Tato část je pro každou kategorii jiná:

Podporovatel /dobrovolník

1. *Vnímáte ČPS jako centrálně řízenou? (myšleno, že lokální pobočky nehrají primární roli, ale konečná rozhodnutí se řeší v rámci republikové předsednictva)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

2. *Vnímáte ČPS jako digitalizovanou politickou stranu? (myšleno, že strana komunikuje primárně elektronicky např. na stranických fórech, elektronické hlasování apod.)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

3. *Vnímáte ČPS jako vysoce přístupnou k veřejnosti? (např. když bude chtít kdokoliv z veřejnosti oslovit nějakého člena ČPS, nebo stranu jako takovou)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

4. *Jako dobrovolník/ podporovatel strany ČPS, jak často jste v kontaktu se stranou? (např. jednotlivými orgány, s členy, s koordinátory apod.)*

- Každodenní kontakt
- 1krát – 5 krát za týden
- 1krát – 5 krát během 14 dní
- 1 krát – 5 krát během měsíce
- Méně než jednou za 2 měsíce
- Méně než jednou za 4 měsíce

5. *Co byla Vaše hlavní motivace, že jste se stal dobrovolníkem/podporovatelem ČPS?*

Organizace

Tato část je pro každou kategorii jiná:

Odběratel

1. *Vnímáte ČPS jako centrálně řízenou? (myšleno, že lokální pobočky nehrají primární roli, ale konečná rozhodnutí se řeší v rámci republikové předsednictva)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

2. *Vnímáte ČPS jako digitalizovanou politickou stranu? (myšleno, že strana komunikuje primárně elektronicky např. na stranických fórech, elektronické hlasování apod.)*

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím

- Spíše ne
 - Určitě ne
3. *Vnímáte ČPS jako vysoce přístupnou k veřejnosti? (např. když bude chtít kdokoliv z veřejnosti oslovit nějakého člena ČPS, nebo stranu jako takovou)*
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Nevím
 - Spíše ne
 - Určitě ne
- *Jako odběratel strany ČPS, jak často jste v osobním kontaktu se stranou? (např. s jednotlivými orgány strany, s dalšími členy, koordinátory apod.)*
- Každodenní kontakt
 - 1krát – 5 krát za týden
 - 1krát – 5 krát během 14 dní
 - 1 krát – 5 krát během měsíce
 - Méně než jednou za 2 měsíce
 - Méně než jednou za 4 měsíce
4. *Co byla Vaše hlavní motivace se stát odběratelem ČPS?*
Otevřená otázka

Seznam příloh

Příloha č. 1: Pirátské organizace ve světě (tabulka)

Příloha č. 2: Seznam všech zasedání Celostátních fór ČPS (tabulka)

Příloha č. 3: Srovnání konceptů stranických rodin. Datum u autora teorie označuje první tištěné vydání této teorie (tabulka)

Příloha č. 4: Kategorie (tabulka)

Příloha č. 5: struktura dotazníku se všemi otázkami (dotazník)